

31/3/25

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ మార్చి నెల 13-వ తేది శుక్ర వారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస బహుళ తృతీయ 3.

No. 289
సంచిక ౨౮౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోనముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు మెప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడునున్నారు.

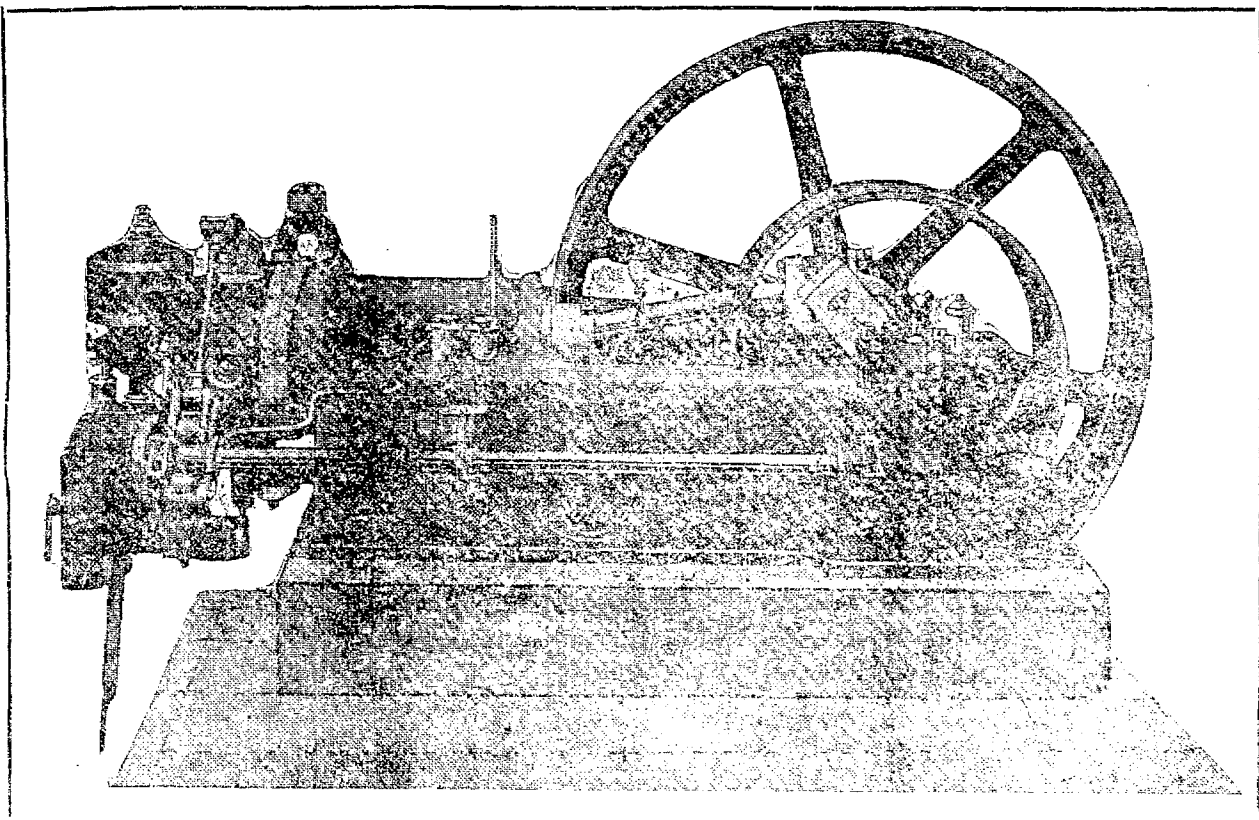
చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, నాగపాళె.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబ్ సక్” లాంగుస్ట్రోక్ న్యూట్రెపు సెమిడి సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1860

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మడ్డి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగ ఖర్చగును.
వేపరై జరుగు తరుచుగా క్లీఫ్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను,
ఔండురు అధికముగానున్న వుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష నేర్పరితనము అక్కరలేదు.
సోల్ యేజంటు:—

లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

Telegrams “LAKSHMI” Bezwada.

(అన్ని రకముల మిల్లుసామానులు డై రెక్టుగా యింపొమ్మచేసి స్థానికులయందువాడు “రాబ్ సక్” గ్యాసుయింజనులు, ప్లాంబులకున్నా సోల్ యేజంటు.

ఆంధ్ర భాషావిజ్ఞానము

డా॥ దంట్ల సుబ్బావధానిగారి యువన్యాసము

తొండమండలంపాఠశాల ఆంధ్ర సమాజము వారి సభ

మొన్నటిసాయంకాలము తొండమండలంపాఠశాల ఆంధ్ర సమాజమువారి యాజమాన్యమున డాక్టరు దంట్ల సుబ్బావధాని గారు "ఆంధ్ర భాషావిజ్ఞానము"ను గూర్చి యువన్యాసించిరి. శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయుడు గారి ప్రోత్సాహముచేత, సభకు పలువురు విద్యార్థులు ఉపాధ్యాయులు విచ్చేసిరి.

శ్రీ అవధానిగారి ఉపన్యాసము

ఉపన్యాసము నాటిసాయంకాలము సభ్యులయెదుట తమకు ఆంధ్ర భాషావిజ్ఞానముపై నుపన్యాసించుట కవకాశముగలిగినందులకు ఆనందమును వెల్లెబ్బింపుచు, ఆంధ్రులై ఆంధ్ర దేశమున జననముండి, వ్యవహారమున ఆంధ్ర భాషావిజ్ఞానమును గావించుచు ఉండినను తమకంటె పిన్నవారు పెద్దలకడ తమ మాతృ భాషావిజ్ఞానమును మెరుగ్ గోరుటెంతయు ప్రశంసనీయమనియు, అందుచే తాము సమర్థులైనను కాకున్నను పెద్దల సంస్కారము వలన తమకుగలిగిన కిందిజ్ఞానమును బోధించుమనియు, సభలో బాలురు ప్రాజ్ఞులు గలరుగాన ఇరువురకు తెలియనటుల మాట్లాడెదమనియు పల్కిరి.

జ్ఞానము-మానవాధికృత

ప్రాణములేని జంతువులకంటె ప్రాణులకు విశేషజ్ఞానము గలదు. ఈ ప్రాణులలో జంతువులయందు కొన్నింటియందధికముగను కొన్నింటియందు నూత్నముగను ఈజ్ఞానము ప్రసరించి యున్నది. ఇతర జంతువులకంటె మక్కువ, గుఱ్ఱము, కోతి, ఏనుగుమొదలైన జంతువులయందు విశేషజ్ఞానము గనుపించుచున్నది. పచ్చిగడ్డి చూపినగర్జరకుపచ్చుటయు, కర్రజూపినదూరముగ పోవుటయు మనము గాంచుచున్నాము. జంతువు లన్నిటికంటె మనుజునికి జ్ఞాన సుధికముగ గలదు. ఆహార, నిద్ర, భయ, మైథునములు మనుజునకు జంతువునకు సమానధర్మములు, యుక్తాయుక్త పరిజ్ఞానము మానవుని యందు గలదుగాన మానవును జంతువులందు ఉత్తముడు.

భావకును భావమునకును గల సంబంధము

విజ్ఞానము నొకరికొకరు తెలుపుటకు, ఒకరివలన మరియొకరు తెలిసికొనుటకు మాటలు మార్గము. ఇదియే భాష. భాషకును, భావమునకు వేరు చేయలేని (అవి నాభాష) సంబంధముగలదు. గోడలోని తెలుపును వేరుగ గోడకు వేరుగ తెలిసికొనుటకు ఏలులేదుగా? పార్వతీపరమేశ్వరులకూడిక వాగ్ధర్మములకూడికవలె నున్నదని మహాకవి కాలిదాసు వర్ణించినాడు.

పర, పశ్యంతి, మధ్యమ, వైఖరి యని వాక్కు నాలుగు రూపములు. వైఖరి జహ్గ్రమునండి బయల్పెడలును. భావమును గ్రహించుటలో నైపుణ్యముగల విద్యార్థులు భాష యవసరములేకనే గ్రహించుచున్నారు. మాట పూర్తిజేయక అర్థాంతలోనే సారముగ గ్రహించువారు గలరు. పాస్తసంజ్ఞ వలన అవగాహన ముగావించు కొనుచున్నాడు. విశేషజ్ఞులు ఇంగితజ్ఞానము గలవారై తెలిసికొనుచున్నారు. సామాన్యమానవునకుమాత్రము ఇతరుల భాషముల నెరుంగుటకు భాషతప్ప వేరుసాధనములేదు. ఆంధ్రులకు భాషకుటకును ఆంధ్రభాష అనుకూలముగనున్నది. ప్రపంచము దెన్నిజాతులు గలవో అన్ని భాషలకులవు. ఆంధ్రులైనవారందరి కీయాంధ్రభాషాజ్ఞానము కొద్దిగనో, గొప్పగనోకలదు. విజ్ఞాన మెల్లరు ఆపేక్షించెడిది, నేటియంతయు ఆంధ్రభాషావిజ్ఞానము. వ్యవహారముచేత విద్యార్థుల కన్యభాషాసంపర్కముగలిగినను స్వభాషయందభిరుచిగలిగినది ఏభాషనైనను స్వయముగ ఉపాసనజేయవలయుననిన భక్తికీర్తనలు గావలెను. ఆంధ్ర భాషయందలి కవులగుగూర్చి, ఆంధ్రభాషాచరిత్రమును గూర్చి, పూర్వకాలమందలి వ్యాకరణములు, శృంగారకావ్యములు, మున్నగునవి ఎప్పుడుగలిగినదియు ఆకాలమందు రాజాదరా ఎట్లుండినదియు వానినిగూర్చి ఉపన్యాసంపదలవలెను.

భాష దేనినిపొందుచున్నది? దాని నేవిధముగ అనుసరింపవలెను? విజ్ఞానమును భాష ఏవిధముగ వహించును? ప్రపంచమందు పరమేస్థియండి, సృష్టి అన్యక్షియండి నేటివరకు మానవునియొక్క సంకల్పములకు, ఆశయములకు, పరమార్థములకు భాష మోయుచున్నది. భాషనుగూర్చి మాట్లాడుట యన శత్రుముయొక్క పరమార్థమునుగూర్చి ముచ్చటించుటయే. ఆంధ్ర భాషయందు మొట్టమొదట బేర్కొనదగిన గ్రంథము భారత

ము. శత్రుములో బుద్ధులు వెల్లడించినభావములు, మానవుని అనుభవములు, నీతులు, భాషామూలకముగ గ్రంథములైయున్నవి. వ్యాకరణము. పదవిభాగము, అన్వయక్రమములచే నాభాషను పరించిన నా యాదేశపరిస్థితులు తెలియగలవు. భరతఖండము నందు మానవపరమార్థము నెట్లు గ్రహించినారు? జగత్తునందుడుంచిన సమస్త మానవకోటికిని తామేల జన్మించిరో, ఎందుకొరకు పనిజేయుచుండిరో, కర్తవ్యమేమి, పరిసమాప్తి ఏమి యను సందేహము గలిగినది. ఈవిచారణ అందరికంటె మున్నందు భరతఖండవాసులకు గలిగినది. మానవునకు కావలసినదేమి? అనందము. ఈవిషయమై అభిప్రాయభేదము లేదు. ఏదేశమునందైనను, ఏకాలముందైనను ఎప్పుడుగాని అనందమే పరమార్థముగ గలిగియున్నాడు. దీనినే ("Subjective ideal of Humanity") అని అంగీకరించుదురు. ఏవస్తువైనను అనందసంధానుకమగుటచేతనే విలువగలిగియున్నది. మానవుని ఉత్తమోత్తమమును కోరిక కలిమిలేములు, నుఖదుఃఖములు, శీతోష్ణస్థితులను ద్వంద్వములనుండి విముక్తుడై నిర్విచారమును, గలిగించుటయే. పురాణములు శిష్టినను కళల నభివృద్ధిజేసినను ఇట్టియానందమును పెంపొందించుటయే ప్రధానోద్దేశము. అట్టిఉద్దేశముగల భాషలలో ఆంధ్రభాషయొకటి. సంస్కృతమునకు పరమార్థమేమియో భారతమునకును అదియే పరమ ప్రత్యాజనము. ఆంధ్రభాషావిజ్ఞానమునందును అదియే ఇమిడియున్నది. "శాస్త్రస్థానిక పరమప్రయోజనం మోక్ష" మృదులితి సర్వ శాస్త్రముల ప్రయోజనము మోక్షమే. శేషములందలి సంగతులే శాస్త్రములందుగనవు. అవియే ఇతిహాసపురాణములందును కావ్యములందును గలవు. శేషములందు ఏవిషయమైనను కానించినటుల విధింపబడినది. అందువలన సర్వజనులును అనుసరింపక పోవచ్చును. పురాణములందు అవిషయములే మనోహరముగ సీతబోధ జేసినటుల వ్రాయబడినది. మనోహరముగ ఉపాఖ్యానములతో వ్రాసినారు. "కాంతాసమీతయా ఉపశేషవిదే" భార్య తనప్రియుని సర్వవిధ ముల రంజింపజేసి ఏదైనను బోధించినపుడు భర్త తక్షణమే చేయ నంగీకరించును. అవిధముననే పురాణేతిహాసములందును ప్రియోక్తులే మనోరంజకముగ బోధనలు గావించబడినవి. భావవాహకమైనది భాష. ఏఒక వాణిజ్యమునందో వ్యవసాయమునందో పెంపొందుట మానయాశయముగాదు. మానవునియందు సర్వశక్తులను వృద్ధిజేయుటయే మనతాత్పర్యము. ఒకానొక కవి సంవాద కృష్ణధరాధిపతిని, శ్రీనివాసభజనమే శిలముగ గలవాడును, ఆలోచించునై దిక్ధర్మ సంరక్షణ నేయావాడును, ఈతెన శత్రుగుఱ్ఱముల స్రుచ్చెడి శౌర్యము గలవాడును, కీర్తిప్రియుడును సంగీత సాహిత్యాశి రసగ్రహణుడును రసనీకుడును సత్యవర్తియును దాతయునై యుండినటుల పర్ణించెను. పాలురజతభాండమునందు గాని, నువర్ణభాండమునందుగాని వట్టి కుండయందుగాని ఎందుంచినను ఎందుబోసినను పాలుగాక పోవునా? అటులే ఏభాషయందలి విజ్ఞానమైనను ఒక్కటియే. చిత్రకాంతమే పరమార్థుని భరతఖండ వైజ్ఞానికులు బోధించినారు, "ఎందేదెందును గందకింయ.....అనందో బ్రహ్మయటన్న బ్రాజువునంతర్బుద్ధి నూహించుమా" యను పెద్దనగారి పద్యము శృంగారవిషయమందు శిష్టబడినను భాషము అదరణీయము. శంకరాచార్యులవారు మార్గప పరమాము నిలుల రిడి అక్షరములతో నిర్వచించిరి. "అతీతాననసంధానం భవిష్యదవిచారణం, బోధానీక ముపప్రాప్తే జీవన్ముక్తస్య లక్షణం".

మహాకవి కాలిదాసును "వైకేతభ్యస్త విజ్ఞానాం, యావన్ వివరయేషిజాం, వార్ధకే మునివృత్తీనాం, యోగీనాం త్యేతనత్వజాం" అని శిష్టియున్నారు. ఇదియే భరతఖండ విజ్ఞానము. నన్నయ మొదలు చిన్నయ సూరివరకు వ్రాసిన గ్రంథములన్నిటియందు ఇది తప్ప వేరేమియులేదు. భాషకేసలము అనందముకొరకే భాషయైనచో నీతిని బోధింప నవసరములేదని కొందరు తలంతురు. దానిని మనవారంగీకరింపలేదు. కావ్యము యశస్సును, అర్థమును వ్యాపహాళిక జ్ఞానమును, సమగూర్చును. అమంగళమును బోధోలి మంగళమును గలుగజేయును. దుఃఖభూయిష్టమును నీసంసారమందు ద్వంద్వమును తెలియనీక అనందమును గలుగజేయునది కావ్యము. ఈ జగన్నాటకమందు ఎవరికి ఉచితమైనపాత్రను వారు ధరించి నాటకము నాడుటయే పరమార్థము.

అగస్త్యుడు తన శిష్యులను వర్ణించుచు ఆకలి దప్పిరెందుగకయు, కాయశ్లేశమును పాటించు. "అశీనీ ప్రచలాయితీ" (కూర్చుని కునికిపాట్లుబడుట) మెరుగదని వ్రాసెను. భాషయందలి స్థూలభేదములు అధికారభేదమునుబట్టి గ్రంథభేద మేర్పడినది. తక్కిన, నన్నయ మున్నగువారు కడనైతిలో గ్రంథములవ్రాసిరి. కొందరు కవులు అట్టిభారత భాగవతైతిలోగాక ద్వీపదలంగ, రగడలు, కథలుగ వ్రాసినారు. విషయమును ప్రధానముగ నుంచుకొని అధికారభేదమువలన వేర్వేరురూపములతో ఆంధ్రభాషావిజ్ఞానమును ప్రవర్ణించినారు. "నిక్కముదాప నేల ధరణీ సురనందన ఇంక నీపయిన్ బిక్కె మనంబు నాకు" అను మనుచరిత్రయందలి పద్యమైనను "నీమీద సోకుండ నిలుపుబండి" యనుపదములోను వైలి వేరైనను భావమొకటియే.

పరమార్థము నాశయముగ గలిగి రసానుభవము గావించి మరల పరమార్థమును గ్రహించునటుల మనచా తేర్చురచినారు. సంగీతకళను జూడుడు! ధనోపార్జనగావించుటకును, తానానందించుటకును, ఇతరుల సంతోషపెట్టుటకును త్యాగయ్యగారి కృతు లవకాశ మొసంగుచున్నవి. అలాగుననే భారతభాగవతాది గ్రంథములును మానవునకు సంతసమును గలుగజేయుటయేగాక ధర్మములను బోధించును. వైమార్గములేనిదొలచి గిన్నెయించి మంచి గందపుచక్కలు మంటజేసి, తెలిక పిండిహరి వండుట ఎట్టిదో ఈకర్మభూమియందు జన్మించి కేవల విహికముఖములతో తృప్తి నొందుట యట్టిదే. ఈదేశమునందు జననమొంది తపస్సుజేసి ఆజ్ఞానమును సంపాదించి మోక్షమును బొందజాలనివారు దురదృష్టవంతుడు. మనుజునకు అవశ్యకముగ అనందము నిర్విచారము. మోక్షము మన భాషాగ్రంథములం దిమిడియున్నది. మహాభావుల జీవితచరిత్రలను మనభాషయందు బాలురు చదివి తరింపగలుగుదురు. వానివలన లౌకిక సౌఖ్యముల బొందుచు అన్నిటికి విరిచిన పరమార్థమును మరువకుండురుగాక!

అధ్యక్షులు

రంగయ్య నాయుడుగారు సభను ముగించుచు ఉపన్యాసకులను ప్రశంసించుచు భాషయందలి రసభావార్థములను గ్రహింపజాలినది విజ్ఞానము. ఆంధ్రభాషావిజ్ఞాన మితర భాషలయందలి విజ్ఞానముకంటె నుత్తము. ఆంధ్రభాష మృదు మధురమును భావగాంభీర్యమును గలదియని విదేశీయు లంగీకరించి యున్నారు. తమిళదేశజులకు అప్పభాషాచార్యులుగారు ఆంధ్రభాషమును ఆంధ్రభాషనుగరించి విక్రియి ప్రశంసించినారు. మాతృకమును సంస్కృతభాషాసంబంధ మార్గ భాషయందు ఎక్కువ గలదు. సంస్కృతమును మాతృకగైకొనియే నివిధభాషలు శత్రుమునందు నిలచియున్నవి.

సమస్త విద్యులందును సంగీత సాహిత్యము లుత్తములు. సంగీతము శిశు పశువులను రంజింపజేయును. దానికి ప్రాణము సంగినది ఆంధ్రభాషయే. త్యాగయ్య గారిందుల కంతయు పంద్యులు. రెండవది సాహిత్యము, దానిని భాషాజ్ఞానముతో ఆలోచించినచే గాని అనందము గలుగదు. కాని సంగీతము భాషాప్రవేశము లేనివారలకును సంతసమును గలిగించును. పూర్వకాలము విద్యార్థులు గురుకులవాసమునందు బ్రహ్మచర్యము నవలంబించి విద్యనేర్చుకొనెడివారు. భాషనుబట్టి ప్రజ, ప్రజను బట్టిదేశముఉండును. స్వస్థాన, భాష, పతాభిసానములు జనులు గలిగి యుండవలెను. అందుచే మానవునకు విహికాముష్మిక సుఖములు గలుగును. ప్రస్తుత విద్యాపద్ధతులను మార్చి గురుకుల వాసమును వృద్ధిజేసి దేశభాషలను పునరుద్ధరించి దేశవ్యక్తిత్వమును నిలువబెట్టు ప్రయత్నింపవలెను. పోట్లహరికొర కాంగ్ల విద్యను జరుపుచున్నను మాతృభాషకు ప్రాధాన్య మొసంగవలెను. "దేశభాషలందు తెలుగు లెస్స" అని కృష్ణదేవరాయలు పల్కియున్నాడు. కాన ఎల్లరు భాషాసేవజేసి దేశము నుద్ధరింపవలెనని పల్కిరి.

పిదప అధ్యక్షులను ఉపన్యాసకులను పుష్పమాలాలంకృతుల గావించి వందనము లర్పించిరి.

ఉపన్యాసకుల నూచనపై పాఠశాలయందు తెలుగుపద్యములను వర్ణించుటయందు కడలేరన ముగ్గురు విద్యార్థులు మాడుబహుమానముల నేర్పాటుచేయుటకు అధ్యక్షు లంగీకరించిరి.

అంతటితో సభముగి సెను.

బెజవాడ శ్రీ మైలవరము
బాలభారతి సమాజమువారు
మచిలీపట్నం కొత్త హాల్లో
శనివారం 14-3-25 వ తేదిన
సావిత్రి నాటకమును
ప్రదర్శించురు.
డాక్టరు కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

రాష్ట్రీయశాసనసభలు

మట్టిమనుకమిటినివేదికము

మెజారిటీనలహాలు

మట్టిమనుకమిటి మెజారిటీనివేదికము వ్రాసిన వారు నియోజకాధికారమును గూర్చి యిచ్చినన లహాలును నిన్న ప్రచురించి యుంటిమి. నేడు వారు రాష్ట్రీయశాసనసభలను గూర్చి దెల్పివిషయమును ప్రచురించుచున్నాము:—

రాష్ట్రీయశాసనసభల నిర్మాణముగూర్చి మార్పులు గావించబడిన నూతన లేబరు ముందు చెల్లి వానిపై చర్చించెదము.

1. ప్రస్తుతము సం॥ రాష్ట్రీయలలోని భూస్వాములకు ప్రత్యేకముగ ఆరుస్థానములు మాడు నియోజకవర్గములనుండి నిర్ణయించబడినవి. ఇందు నాల్గవస్థానములు తాలూకావారుల నియోజకవర్గమునకు గలవు. దీనియందు దెన్నికదారులు ఆయోధ్య బ్రిటిషు ఇండియను సంఘసభ్యులైయున్నారు. మిగిలిన రెండు స్థానములును ఆగ్రాభూస్వాముల కేర్పరపబడినవి. ఇటు భూస్వాములే అధికసంఖ్యాకస్థానముల నాక్రమించిరిని చింతా మణిగారు గురించినను యీ ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యమును దీసివేయ వలెనని నూచించుటలేదు. అస్థానముల పీ (కిందివిధముగ పునర్విభజనము జేయవలెననిమాత్రము చెప్పుచున్నారు:—

(అ) బ్రిటిషు ఇండియను సంఘసభ్యులకు రెండు,

(ఆ) ఆగ్రాభూస్వాములకు మూడు.

(ఇ) బ్రిటిషుఇండియను సంఘసభ్యులుగాని ఆయోధ్య భూస్వాముల కొకటి.

(2) వీహారు రాష్ట్రీయ కిసనుసభవారు భూస్వాములకు ప్రత్యేకస్థానములులేకుండ జేయవలయును లేదా రైతులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య విాయవలయునని దెల్పుచున్నారు.

(3) గ్రామములకు కలిపి నిర్ణయించిన స్థానముల నెక్కువ జేయకుండ పట్టణములకును స్థానములసంఖ్య నెక్కువ జేయవలెనని చింతామణిగారు సలహా నిచ్చుచున్నారు. అయితే యందలి యుద్దేశ్యము గ్రామములు పాడైపోయి పట్టణములు బాగు గావలెనని కాదుగాని రైతులకు న్యాయసంబంధముగ ఫిలియభివృద్ధి గావలెనను నుద్దేశ్యమున్నటుల చెల్లవలెనని.

(4) యూరోపియనులకు విశ్వవిద్యాలయముల కున్న ప్రత్యేక నియోజకవర్గములు దప్ప మిగిలిన ప్రత్యేక నియోజక వర్గములన్నిటిని దీసివేయవలెనని గా॥ సర్ ఆబ్దుల్ రహీంగారు నూచించిరి.

(5) భూస్వాములకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండుట కేల్కారుగారి కిష్టములేక. అయితే రైతులకు ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యముండు పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టుటయు యిష్టములేదు. మధ్య రాష్ట్రీయలందు నాగపూరు జిల్లూరు పట్టణములకు దప్ప మిగిలిన పట్టణములకు వేసికొని ప్రత్యేకప్రాతినిధ్య ముండకుండ దీసివేయవలె ననియే ఆయన గోరును.

(6) మధ్యరాష్ట్రీయల ప్రభుత్వమువారు మండాజిల్లాను గూడ ఒకకాన్సిల్టుయొన్నగ జేయవలెనని కోరుచున్నారు. ఈ జిల్లాకు స్థానికపరిపాలన చట్టము వర్తింపజేయబడెను. అందుచేత దర్బాస్తలు రాష్ట్రీయశాసనసభకు వోటునిచ్చు అధికారము గల్గియుండవచ్చునని ప్రభుత్వమువారు దలంచుచున్నారు. ఈ జిల్లానుండి ప్రభుత్వమువారు సభ్యుని నియమించు ప్రాతినిధ్యమును దీసివేసి జిల్లాపూరు డివిజనులోనున్న చిన్న పట్టణము ప్రత్యేక నియోజకవర్గములో మండాపట్టణమును జేర్చెదరు.

(7) బల్లూనా జిల్లాను రెండు కాన్సిల్టుయొన్నలలో నికిని విభజింపవలెనని మధ్యరాష్ట్రీయల ప్రభుత్వమువారు చిన్న నూతనను జేయుచున్నారు.

ఏడవ నూతననుగూర్చి మేమెట్టి సలహాల నియంత్కర జేరు. దానిని గూర్చి భారత ప్రభుత్వము వారే యోచించెదరు. ఇకను మిగిలినవి. కొంతవరకు పరస్పరవిరుద్ధములగు నున్నవి. సం॥ రాష్ట్రీయలందు భూస్వాముల నియోజకవర్గముల పునర్విభజన గావించుటని సలహా నిచ్చుటకు తగినంతకారణము మాకు గానిండుటలేదు. ఈ రాష్ట్రీయలందు భూస్వాముల ప్రతిభయే యెక్కువ యని మరెయొక సందర్భమున ప్రభుత్వమువారు చెల్లియుండుటచేత వారలకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండవలెనని మేము చింతామణిగారితో నేటిభవించెదము. రైతులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండవలెనని మేము

సలహా నియంబలము. వారలకు సాధారణముగ కావలసినంత ప్రాతినిధ్య ముండునపు డిదియెట్లు సాధ్యమో తెలియుటలేదు. సర్ ఆబ్దుల్ రహీంగారి నూచించినటులజేయుటకు మేము భూస్వాముల స్థానముల నుండుటచేత యితర ప్రత్యేక నియోజక స్థానములను దీసివేయవలెనని సలహా నియంబలము. కేల్కారు గారు జెప్పినటుల ఒక కానికొకదానికి సంబంధములేని పట్టణములన్నియుగలసి తగిన నియోజకవర్గముగాదని మే మంగీకరించెదము. కాని యిప్పుడున్న పద్ధతి నేమాత్రమును సవరింపబడునాకిష్టములేదు. మండా జిల్లాను ఒక కాన్సిల్టు యొన్న జేయవలెనని మధ్య రాష్ట్రీయల ప్రభుత్వముతో మే మేకీయించెదము. అయితే యీవిషయమును గూర్చి భారతప్రభుత్వ నిర్ణయమునకు వదిలివేయవచ్చును.

జాతిప్రాతినిధ్యము

శాసనసభయందు జాతిప్రాతినిధ్య విషయము చాల యెక్కువ ముఖ్యమైనది. ఈజాతిప్రాతినిధ్య మను పదప్రయోగ మునందు మహమ్మదీయులకు, సిక్కులకు, భారత క్రైస్తవులకు, యూరోపియనులకు, అంగ్లోహిందవజాతులకు, బర్మాలో కరేలు, భారతీయజాతులకు మాత్రమే గాక మద్రాసులో బ్రాహ్మణేతరులకును, బొంబాయిలో మహాచాప్ర్యులకును ప్రాతినిధ్యవిషయముగూడ జేరియున్నది. ఈవిషయమై సాక్షులనేక భిన్నాభిప్రాయముల చెల్లిరి. జాతులనుబట్టి సభ్యుల నెన్నుకొనుట నలన ప్రభుత్వాభివృద్ధి కాటకమని ఒకరనిరి. మహారాష్ట్రీయ, బ్రాహ్మణేతరుల విషయమున ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముక్కుర లేదనియు, అట్టిది లేకుండనే కావలసినంతమంది సభ్యులు రాగల రనియు నూచించబడెను. ఇప్పుడున్న ప్రకార మన్నిజాతులకును గల రక్షణనిబంధనలను మార్చగూడదు ను మా యని కొందరు గట్టిగ జెప్పిరి. ఈ విషయమున మహమ్మదీయులు ముఖ్యముగ నుండిరి. ఈ విధముగ నిబంధన లుండుట నలన రాజకీయాభివృద్ధి కాటకమైనను ప్రత్యేక జాతి ప్రాతినిధ్యస్థానముల నిపుడు లేకుండ జేయుట అసంభావ్యమని తలంచెదము. ఈ జాతులవారు చెల్లు ఆక్షేపణలు చాల ప్రబలమైనవి. మే మిందునుగూర్చి యెట్టి సలహా లిచ్చినను లాభముండదు. ప్రత్యేక నియోజకవర్గములను దీసివేసిరి. జిల్లాకు స్థానములనుంచవలెనని యొకరు మేము సలహానియంబలము. ఇట్లు జేసినయెడల ముందెప్పటికైనను తుదకు జాతిప్రాతినిధ్య ములే లేకుండ జేయుటకు పిలగు నన్న మాట నిజమే. ఇప్పుడున్న పద్ధతిని దీసివేసి యీ ప్రత్యేకజాతి సభ్యులే పెద్ద నియోజక వర్గముచే యెక్కుకొనబడునటుల జేయవలెనని సప్రమాద రిచ్చిన సలహా మే మంగీకరింపజాలము. ఈసలహాయుద్దేశ్యము మంచి సభ్యులను యెక్కుకొనుట కనకాశమెక్కువజేయవచ్చునని కావచ్చునుగాని యిప్పటిపరిస్థితులలో నియోజకుల సామర్థ్య మింత కన్న యెక్కువయిండునని తలంపజాలము. ప్రత్యేక నియోజక వర్గములు, రిజర్వుకు స్థానముల పద్ధతిని విస్తరింపజేయుటకు ముందు చాల జాగ్రత్తగ నుండవలయును. ఇంతవరకు ప్రత్యేక జాతు లనుభవించుచున్న స్థానముల నట్లుంచెదము. మరియే జాతియైనను తమకును ఆస్థానములు గల్గునటుల నిబంధనలను సవరింపగోరునెడల మాయాటంక మేమియు నుండదు. కాని అట్లుజేయుట కవసర మేమియు మాకు గానింపవు. ఏదైన మార్పుజేయనికే మేము చాల అసంభవమని మన యేజాతిగాని రుజువుజేసినపుడే ఆ మార్పు మాటలలోచింపవచ్చును.

గజనవిగారు పూర్వము కాన్సిల్టుయొన్నల దీసివేయవలెనని నూచించిరి. కాని యిట్టి పద్ధతీయుండుటవలన వివిధ జాతులగుల భారతదేశమునందు ఆందము గలసి ప్రతినిధులను బంపుటకు పిలగును. అట్లుగాక కాన్సిల్టుయొన్నల ప్రమాణము నెక్కువజేయుటవలన నియోజకులకు శిక్షణము లేనందువలన కష్టము లెక్కువజను. భారతదేశ విప్లవమున పరిస్థితులలో పర్యవ్రేత వర్తింపవలయు ఒకనిబంధననుజేసి నూచించుట సాధ్యముగాదు. కావున యీ విషయమై మే మెట్టి సలహా గాని యాయజాలము.

అభ్యర్థుల కుండవలసిన అర్హత

ఎన్నికల కభ్యర్థిగ నుండునపుటికి 35 సం॥ ముల వయస్సైన నుండవలెనని యేర్పాటు గలదు. ఇయ్యది భారతశాసనసభల రెంటికి గూడ వర్తిల్లును. ఈ వయస్సు యింకను యెక్కువగ నుండునటుల జేయవలెనని మాకు నూతనలు వచ్చెను గాని మేము వానిని బలపరపజాలము. అభ్యర్థులెంతెంతవరకు చదువుకొన్నాలో పరిపాలనావిషయములందు జ్ఞానమెంతవరకుగలదో నిదర్శనములజూపవలెనని కేల్కారుగారు నూచించియుండిరి. కాని ఇట్టి నిబంధనలు తేల్చుట దుస్సాధ్యము

మని మేము దలంచెదము. దీనిని జేర్చునెడల యీగుణగణంబులు తెల్పివని నిజమవునా కాదా యని విచారించుట రిటర్నింగు ఆఫీసరులకును, ఎల్లెక్షను కోర్టులకును అధికార విాయవలయును.

తగిన అభ్యర్థి ఇండియానుండి నెలవుమీద బోవుటచేత గాని, ఆరుమాసముల వాస్తవ్యువువాక్కు లేక పోవుటవల్ల గాని యూరోపియను ప్రాతినిధ్యము నందు కష్టముగల్గుచున్నటుల యూరోపియను సంఘమువారు చెల్లిరి. 1928 లో నియోజక నిబంధనలను సవరించినపుడు అభ్యర్థి ఇండియాలో లేకుండబోయినపుడు కష్టమువచ్చునని తలంపబడెను. చేయవలసిన పని ఇండియానుండి పోవునపుడు నామినేషను కాగితమును సంతకముజేసి ఉత్పాదకునతో బలపరచవార్యో యిచ్చి పోవలయును. ఆరు మాసముల వాస్తవ్యమును గూర్చిన విషయమున కెలవ మీద కొంతకాలము బోయినను భారతదేశములో నెక్కడైన సరే ఆరు నెలలండిన చాలానను నూతన సంగీకరింపవచ్చును ఈ ప్రత్యేక నియోజకవర్గముల పరిస్థితులు జేరుగాన యీనూతన నాచరణలో పెట్టుచున్నాము. పంజాబు మంత్రులు గూడ యీ వాస్తవ్యవిషయమును చెల్లి పట్టణములలో చదువుగాని పెరిగి వారును, ధర్మార్జన పరులను మాత్రము శాసనసభలందు పూర్తి జేరకుండునటుల నిబంధనలను సంస్కరింపవలెనని కోరిరి పంజాబులో శాసనసభల యెన్నికలకు అభ్యర్థిలకు వాస్తవ్యులుగ నుండవలెనను మరలులేకుండ 1928 యెన్నికలకు ముందు తొలగింపబడెను. ఇప్పుడు మరల దానిని చెట్టు మాకిష్టములేదు.

అభ్యర్థులుగ నుండుట కెవరుతగరు

నీతిభంగముగాని నేరములకై శిక్షింపబడినవారు భారత శాసనసభలందు సభ్యులుగ నుండుట కాటక ముండరాదని గా మహమ్మదాబాదు రాజాగారు దెల్పుచున్నారు. ఇప్పుడున్న ప్రకారము ఆరునెలలకు పైగా శిక్షవిధింపబడినయెడల, తమూ పణించిచ్చిన దప్ప, శిక్ష పూర్తియైనప్పటినుండి రి సం॥ ముల వరకు యెన్నికలందు పాల్గొనరాదని కలదు. నీతిభంగకర నేరములు కానినను విభేదమును యీనిబంధనలందు జేర్చునని మేము సలహానియంబలము. అట్టి విభేదముజేయుట సిద్ధాంతరూపమున గాని ఆచరణయందుగాని ముకరముగ నుండవలె మేము తలంచెదము. ఈ అనర్హతను తొలగించు లోపల నేరమును త్రిమింప గోర నక్కరలేదని మా అభిప్రాయము. ఈ నిబంధనయందు చెల్లవలసిన యితర అనర్హతలను ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువులపై తొలగింపవచ్చును. అన్నిరాష్ట్రీయములందును కొందరు కొందరవిషయమున ఒకే యాచారము నవలంబించునెడల అట్టి నిబంధనలే యీ అనర్హత విషయమును గూడ జేయవచ్చును. ఆరునెలల కాలము చాల తక్కువయనియు, ఒకసంవత్సరము శిక్ష యనుభవించిన యెడల యనర్హత తొనిగి నచ్చుననియు మార్పులు యుక్తమగును. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమునం దిట్టి ఆచార ముండనే యున్నది.

ప్రభుత్వవియమిత సభ్యులు

ఇకను ప్రజలచే యెక్కుకొనబడిన సభ్యులుగాని వారి విషయమున కొంత తెప్పవలసియున్నది. ఇట్టి సభ్యులలో అధికారసభ్యులును అనధికార సభ్యులును, ప్రత్యేకముగ కొన్ని శాసనములకై నిపుణులు నియమింపబడినవారునుండురు. భారతదేశ ప్రస్తుతపరిస్థితులలో అనధికార సభ్యులను ప్రభుత్వము వారు నియమించుట కవకాశముగలదు. ఎన్నికలవలన సరియైన ప్రాతినిధ్య ముండని తరగతులకు జాతులకు ప్రభుత్వమువారు సభ్యులను నియమించెదరు. ఇప్పుడీ సభ్యులకు నియమించునధికారము గవన్నరుగులదు. ఇట్లు నియమించుటలో గల ఉద్దేశ్యమునకు ధింగము గలుగకుండనా యధికారము గవన్నరుకే యుండవలెనని మేము అంగీకరించెదము. కావున ఈసభ్యులను ప్రభుత్వమంతయునుగలసి నియమింపవలెనని బొంబాయి మంత్రులును కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమును గావించిన నూతనలను మే మంగీకరింపజాలము. 72 (ఎ) సెక్షనులో నున్నటుల భారత శాసనసభలకు నిపుణులైన సభ్యులను నియమించుటకు చట్టము లో నేర్పాటులేదు. ఏదైన ఒక బిల్లు విషయమున అంగు నిపుణుని నియమించునపుడు ప్రభుత్వోజ్యోగియైన యెడల మరెయొక అధికారసభ్యుని రాజీనామా నిచ్చునటుల జేసి ఆ స్థానమున నీతని నియమింపవచ్చును. కాని అనధికారియగు నిపుణుని నియమించినపుడీ దీని పిలుగాదు. ప్రభుత్వనిపుణులైనను అన్నిటికిని ఆ శాసనసభలో సభ్యునిగ నియమించుట యుక్తమగునా యని సంతకమునయన్నది. ఇట్టి నిపుణులను గూర్చిన నిబంధనచట్టమునందు పాల్గొనుట వలె జేయబడెనని మేము తలంచెదము. రాష్ట్రీయశాసనసభకు నేలకే భారతశాసనసభలను గూడ నిపుణులను నియమించు

టకు వీలగునట్లు చట్టమును సవరింపవలెనని మేము నూచించుచున్నాము. అట్టి నిపుణులను రాష్ట్రీయ శాసనసభలందువలెనే ఆయావిభాగాల సంస్కరణలకు దేహకర్తలందును.

ప్రభుత్వసభ్యులు

రాష్ట్రీయ శాసనసభలందు ప్రభుత్వనియమిత ఆధికార ప్రభుత్వముగూర్చి ఆశోకమోక్షము మాకు వచ్చెను. ఆ ఆధికారమును సమర్థముగ నుండినట్లును లేదా ప్రజాపక్షాభివృద్ధి కనుక మాకు గ వోటు. శాసనసభలందు ఆయన దేహపరివర్తి. ఇందుకు తోడ్పాటుగా ఆధికారసభ్యులనుండి కదలకుండు నన్నారని నెలపబడెను. కాని ఆధికారసభ్యులను శాసనసభలందు లేకుండజేయవలెనని గాని వారల ప్రజాపక్షాభివృద్ధి కనుక అందు వోటు జేయరాదనిగాని మేము బలపరుపజాలము. శాసనసభలందు ద్వంద్వవిధానము స్థాపించబడి ప్రజాపక్షాభివృద్ధి, ఆదాయములు ప్రత్యేకము జేయుటయొడల ఆధికారసభ్యులు బండుట కవసరములేలే. ఇట్లు జేసినయెడల శాసనసభయొడ నుండుటాధ్యత యొక్కవగావచ్చును. కాని మనకు ప్రభుత్వము ప్రజాభివృద్ధి కనుక శాసనసభయందునులేత ఆధికారసభ్యులుండి తీరవలసియే యుండును. వారు సభ్యులుగ నున్నంతకాలమును సభ్యులకుండవలసిన హక్కులన్నియు నుండవలయును. అయితే కొన్ని పరిస్థితులలో శాసనసభయందు కొన్ని విషయములపై ఆధికారసభ్యు లెట్లు వోటుజేయవలసినదనియు ప్రభుత్వము వారు ప్రభుత్వ జేయవచ్చును.

ఎన్నికల సేరములు మున్నగు విషయములు

ఎన్నికలు, అందు జేయుసేరములు మున్నగు వానిని గూర్చి కొన్నియింకనూనలు గలవు. వాని నీక్రింద క్లుప్తముగ చెప్పెదము.

(1) చదువురాని వోటకు తా నే అభ్యర్థి వోటియ్యుకోవోలెను అక్షరమెవలెనో తెప్పపథతి పాడెపావుటలన అట్టి చారలు వోట్లనిచ్చుటకు వేరపథతి నేమైన నెలకొల్పవలెనని గజపతిగారు నూచించిరి.

(2) ఎన్నికల సమయమున బంధుపంపినను ధలాహారములు తాటిను సేరముక్రిందికి రాగూడదని గజపతిగారు నూచించుచున్నారు.

(3) మరియొక జాతికి జేరినపక్షముగాని సంఘగాని మహమ్మదీయ నియోజకవర్గమునం దెవ్వరిగాని ఎన్నికలందు వోక్లము గలగజేసికొనుట న్యాయవిరుద్ధమని భారతశాసనసభ పార్లమెంటరీ మహమ్మదీయపక్షము నూచించెను. ఈవోక్లము కలగజేసికొనుట యనగా హిందువులను మహమ్మదీయులను గలసిన సార్వీ సంఘయొకటి అభ్యర్థి ఎన్నికల ఖర్చులను భరిండుట గూడ జేరునని యీ మహమ్మదీయపక్ష ప్రతినిధిచారణలో తెప్పెను.

(4) ఎల్లెక్షను పిటిషనుచారణ జేయుటకు నియమింపబడిన కమిషనరులు ఉపసహరించుకొనబడిన పిటిషనుగూర్చి గూడ ని వే ది క ము బం ప వ ల యు నే మో స్పష్టము గ దెలియదని బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు చెప్పచున్నారు. ఎన్నికల నిబంధనల నిర్వచనము గూర్చి యేదైన విషయమును గవర్నరు నిర్ణయమునకు బంపుటలో ఎన్నికదారుల హక్కులను కొంతకొంతపవలెనని గూడ చెప్పచున్నారు.

(5) శాసనసభ్యులు లేమధానముల నాక్రమించుకొనుటకు ముందు దీసికొను ప్రమాణమునందు నారుచేతనైనంతవరకు ప్రభుత్వనిర్మాణమును స్తంభింపజేయకుండు పనిజేయునట్లు జేడప్రయత్నించెదమని గూడ చెప్పవలెనని సర్ పి. సి. మిత్తరుగారు నూచించుచున్నారు. ఈ ప్రమాణమునకు భంగముజేయునెడల ప్రత్యేకముగ పంచాయతీయెదుట పిటిషనులెట్టి రుజువై సయెడల ఆసభ్యుని ఆధానమునుండి తొలగింపవలెనని గూడ ఆయన కోరుచున్నారు.

ఇందు మొదటి నూచన విషయమున వోట్లనుదవురానివారుగాని, అక్షులుగాని లేవలేనివారుగాని యైనయెడల వాటివోట్ల దీసికొను విషయమున రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములే నిబంధనలను మార్చుకొనవచ్చును. చదువురాని వోట్ల విషయమున యేర్పాటు రాష్ట్రీయమునకును భేదించును. బాల్యము నియంత్రణకారము పాలిసున్నెను అధికారి అభ్యర్థుల యేకంబుయెదుట వోటు పెట్టినట్లుల బాలలు కాగితము మీద గుర్రకెల్లించుటయును. ఎన్నికల అభ్యర్థులు ఒక్కొక్క వారినున్నెమరవట్ల ఒక్క ప్రతినిధియొక్క ముందుకొను యేర్పాటునైన యెడల గజపతి గారు చెప్పిన కట్టములో గలరు.

ఎన్నికల సేరముల విషయమున నిబంధనలు ఇంగ్లీషు చట్టమునే కొన్నిచోట్ల తగ్గించి అనుసరించుచున్నది. పోలింగు సే

షనులను వచ్చుటకు ఉచితముగ బండ్లను పంపవచ్చునగాని బాడుగలకు బంపరాదు. ఈవిషయమున ఇంగ్లీషు చట్టమునే యనుసరించుటయు క్లుప్తముగాని మేమేమియు మార్చునూచింపవలసరమని దలంపము.

పార్లమెంటరీ మున్సిపాలిటీ నూచనలను గూడ మేము బలపరుపజాలము. అట్టి నిబంధన జేసినయెడల పార్టీలు వాటిని బట్టియే యేర్పాటులని యుండును. ఇంతేగాక శాస్త్రతాయంత ప్రభుత్వభివృద్ధి కాలంకముగ నుండును.

బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు జేసిన నూచనములకు ప్రధాన విషయమేమో తెలియలేదని భయమగుచున్నది. శాసనసభయమై యెట్టిసలహాల నీయజాలము. ఐదు మూవిన యము భారత ప్రభుత్వము వారు విచారించవచ్చునని మాతలంపు.

ఇకను సర్ పి. సి. మిత్తరుగారు చేసిన నూచన ఆచరణయొగ్గముగాదని మాకు నమ్మకముగలదు. మంత్రులనుసరించు విధానము నాపు జేయుటకు జేయునక్రమ ప్రతిష్ఠంభమును సర్ పి. సి. మిత్తరుగారు అప్పుల జేయవలెనను ప్రతిష్ఠంభమునకును భేదము దీయుట చాలకష్టము. అందుచేత పంచాయతీ యెదుట పిటిషను లెట్టినపుడు వారు తేను దేల్చుట చాల కష్టమగును.

అభ్యర్థులు

గవర్నరుగారు అభ్యర్థులను నియమించినకాలము నెక్కువ జేయవలెనని బెంగాలు మంత్రులుగ నుండిన వారిద్దరు నూచించిరి. ఒకరు చాలానేండుండవలెననియు మరొకరు మరికొండు శాసనసభలవరకుండవలెనని చెప్పిరి. గవర్నరుగారు నియమించిన అభ్యర్థులకాలము ముగి మువచ్చుచుండుటచేత యిప్పుడు యెప్పుడో వచ్చు కష్టముల కవి నిబంధనను మార్చజేయవలెననియు. శాసనసభాధ్యక్షుడు యెప్పుడోనబడి ఆధానము నాక్రమించినపుడు యిచ్చుది భారతప్రభుత్వ నేషనలిస్టుగమునా అందుచేత శాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నీయవలెనా యనువిషయము వచ్చును.

జిల్లాట్రీ ప్రెసిడెంటును, శాసనసభ కార్యదర్శులను ఉద్యోగములకు నియమించిన తరువాత వానిని స్వీకరించినపుడు ప్రభుత్వసేవయునాయనిగూడ మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు సందియును చెప్పిరి. ఈఉద్యోగములేవియుగాని చట్టములోని 68 థి 70 వి నెక్కవలక్రిందకి రావని మాఅభిప్రాయము. ఈ విషయమై సంజేహమేమైననున్నయెడల వాకొలపిషలు నిబంధనలను సంస్కరించి పరిష్కరింపవచ్చును. ఈ విషయమై భారత ప్రభుత్వమువారు ఆలోచింపవలెనని మేము గోరుచున్నాము.

ఇకను మేము రాష్ట్రీయశాసనసభలకు ప్రశ్నలకుగుటలోను, తీర్మానములు యితర ఉపపాదనముల గావించుటలోను, శాసనములజేయుటలోను సప్లయలనిచ్చుటలోను గల ఆధికారములను వహించుటకు గూర్చిన నిబంధనలను చర్చించెదము. శెక్సారుగారు రాష్ట్రీయశాసనసభలందు ఆరాష్ట్రీయమునకు జేరి దరి అప్రస్తుతవిషయములు చర్చకుజేబడునగాన అట్లుజరుగకుండు నిబంధనలను మార్చవలెననికోరి గాని యీవిషయమై ఆయా శాసనసభలకు అధ్యక్షుడును యేర్పాటు జేసికొనవచ్చునగాన నిబంధనలేవియునుసవరింప నక్కరలేదని మేము చెల్చుచున్నాము.

ప్రశ్నలు

సెన్టిమెంటరీ ప్రశ్నలకు యేదోగురుపెట్టినవానికే అడుగునట్లు నియమముజేయవలెననియు ఒక్కొక్క సభ్యు డెట్టిప్రశ్న లొకశాసనసభా సమావేశమున నెన్నియడుగవచ్చునోగూడ నిర్ణయింపవలెననియు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు నూచించి గాని యీవిషయము ప్రాసీజరుకు సంబంధించిన దగుటచేత శాసనసభ స్టాండింగ్ ఆర్డరులవలన పరిష్కారము జేసికొనవచ్చునని మేము దలంచుచున్నాము. ఒకసాక్షి ప్రశ్నలనుగాని, అడ్డరకే మెంటు ఉపపాదనములనుగాని త్రోసిజేయు సభికారము గవర్నరుకుండగాదని నూచించెను. ప్రశ్నలవిషయమై ఆధికారము అభ్యర్థునకే గలదు. గవర్నరు గారు యీ ప్రశ్నలు అడుగరానివానిలో జేరు నాయని మాత్రము నిర్ణయించును. తీర్మానములు అడ్డరకే మెంటు మోక్షుల విషయమున ఆయన ప్రజాజేనుమునకు భంగకరముగ నుండవుగనా యనియు, ఏదోనొక ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన విగాదు గాదాయనియే నిర్ణయింపవలసిన శాస్త్రత గవర్నరుకే యుండవలెను. కావున ఈనూచనను మేముగోరింపజాలము.

తీర్మానములు

శాసనసభలో గావించబడిన తీర్మానముల ప్రభుత్వము

బద్ధమై యుండవలెనను నూచనను, ఆయన ప్రభుత్వము ప్రజాభివృద్ధి ప్రజాపక్షాభివృద్ధి కాలముగాని జేరికి సంబంధించినను, అంగీకరింపజాలము. ఏ శాసనసభయందుగాని తీర్మానములు ప్రభుత్వమును బంధింపజాలవు. ప్రభుత్వమున కిష్టము లేని తీర్మానములను త్రోసిజేయవచ్చును.

ఇతర ఉపపాదనలు

మంత్రులు శాసనసభలయొక బాధ్యత వహించవలసిన విధముగూర్చి మేము తెప్పెదము. బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వనిర్మాణమునందు మంత్రులు శాసనసభయెడలను, శాసనసభ నియోజకులయెడల బాధ్యతగల్గియుండవలెను. ప్రస్తుతము శాసనసభకు శాసనముగావించి మంత్రులచేతులను గట్టిజేయవచ్చును. వారలకు స్వైరలనీయకుండును, జీతముల తగ్గించియు వారిపరిపాలనము నిష్క్రమించుటల సదుపాయమును, అయితే యీస్థానవిషయము సంపన్న కొకసావచ్చును. కాబట్టి కొంతకర్మకాండ యొక్కవజేయవలసియున్నది. ఇప్పుడున్న నిబంధనలు విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానములు మున్నగు వాని కవకాళములేకుండు జేయుటలన లోపభూయిష్టముగ గాన్పించుచున్నది. శాసనసభ విమర్శనములు జేసినపుడెల్ల మంత్రులు రాజీనామానిచ్చినట్లుల జేయ మాయోద్దేశముగాను. ఈనిబంధనలందు విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము వహించిండుటకును యేదైన ఒకవిషయము మంత్రులనుసరించు విధానమునూర్చి ప్రశ్నించుచు నొకతీర్మానము చెప్పుటకును వీలగునట్లుల మార్పు జేయవలెను. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమే యంగీకరింపబడునెడల ఆ మంత్రులయే లేక సంయుక్త బాధ్యతయున్నయెడల మంత్రులవరకును రాజీనామా నీయవలసియుండును. రెండవ విధపు ఉపపాదన మైనయెడల మంత్రుల రాజీనామా నీయవలెననియు. ఇంతయు ఆ విషయ ప్రాముఖ్యమునూర్చియు మంత్రుల తాననుసరించు విధానమునందుపట్టుదలను బట్టియునుండును. అట్టియుపపాదనల నెప్పుడు బట్టిన సప్లడు జేయరాదనియు, కాగితము మీద జెట్టినపుడు త్వరలోనే చర్చకు నచ్చునట్లును యేర్పాటుండవలెనని మా అభిప్రాయము. అయితే వెంటనేగాని మరువాడుగాని అది చర్చకు రావలెనని మాతలంపుగాదు. అడ్డరకే మెంటు మోక్షునకు వలెనే వీరికిగూడ శాసనసభయందు కావలసినంత మంది యీ తీర్మానమున కంగీకారము జూపునెడల వానిని కార్యక్రమమున 20 రోజులలోజేర్పవచ్చును. అభ్యర్థులు చర్చకు రోజును నిర్ణయించులోపల వాని నెంతమంది బలపరచెదకో చెల్లికొనుట ముఖ్యము. ఇందులకాసభ్యుడే శాసనసభయందు మూడవ వంతునుండి భ్యులయంగీకారమున్నట్లుల దేహపవలయునని మేము తలంచెదము. ఇట్లుండవలెననికోరుట అడ్డరకే మెంటు మోక్షునకు కావలసిన వాని కన్న యెక్కువకోరుటయేగావచ్చునగాని యీ పరిస్థితులలో నిట్లుండుట యుక్తమనియే దలంచెదము. మంత్రుల జీతములలో యేదోనామమాత్రము కొంత తగ్గించవచ్చునని యుపపాదించవచ్చునని సలహా నిచ్చుచున్నాము.

ఏ నైన ప్రశంసా విషయములు మున్నగునుపపాదనలు గావించుటకు వీలగునట్లుల నిబంధనలను సంస్కరింపవలెనని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు నూచించిరిగాని యెట్టి విషయములందు అభ్యర్థు లిచ్చునట్లులే అచారము నేర్పాటుజేసి యుండవచ్చును. ఈ విషయములందు అభ్యర్థు లందఱును యేకభావమునకు వచ్చెదరని నమ్మెదము. కావున మేమీ విషయమై యెట్టి సలహా నిచ్చుటలేదు.

రాష్ట్రీయ శాసనములు - భారత ప్రభుత్వాజ్ఞ

రాష్ట్రీయ శాసనసభ లేవైన శాసనము గావించుటకు ముందుగ గవర్నరు జే న ర లు అంగీకారమును బడయవలెనను విషయమును గూర్చి సాక్ష్యమునందు ముఖ్యముగ జెప్పబడెను. ఆసాక్ష్యమునందు రాష్ట్రీయశాఖల విషయమైన శాసనములకు రాజప్రతినిధి యంగీకారము ముందు బడయవలెనను నిబంధనలను రద్దుజేయవలెననియు, భారత ప్రభుత్వము శాసించదగిన రాష్ట్రీయవిషయములలో రాష్ట్రీయములు శాసనము జేయగోరునపుడు మాత్రమే ముందు రాజప్రతినిధి యంగీకారము బడయవలయుననియు నూచింపబడెను. అదివర కంగీకరింపబడి శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడిన బిల్లులకు సవరణ లుపపాదించుటకు ముందుగూడ రాజప్రతినిధి యంగీకారమును బడయవలెనను విషయ మెక్కువగా నాజేపింపబడెను. ఈ ముఖ్యవిషయమై మేము జాగ్రత్తగా నాలోచించితిమి. భారతప్రభుత్వ మెట్టి శాసనముల జేయవలయునో రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లెట్టి శాసనముల జేయవలయునో స్పష్టముగ నిర్ణయింపవలయును లేదా ముందు రాజప్రతినిధి యంగీకారమును

ములుగు వీరభద్రరావు,
జగన్మోహన్, కృష్ణ.

చారిత్రాసననభ

ప్రతియొక్క జీవన్ముఖములకు చేయుట కగు ఖర్చు 77,000

రూపాయలు నిరాకరించుట

నల్లమందు విధానముపై దినమంతయు

చర్చ జరిగెను - రేపు తిరిగి జరుగును

ధిల్ల, 12 మార్చి:— ప్రతికూలము భారతదేశములో రెండింటియందును యీ భూమి వేలమున సంస్కరణచారణ సంఘము నివేదికముపై చర్చించుటకు పీఠమును యిది ప్రభుత్వము వారివద్దగా ప్రభుత్వముగా విషయమును యెట్టి తీర్మానము నడుమ రాజకీయము ఆగస్టు నెలలో వారు తీర్మానించుకొని నల్లమందు భారతదేశములో చర్చించుటకు పీఠమును నియమించుకొనినట్లు చెప్పెను. కాని మిదల ఫలితమును నిశ్చయించుకొనినట్లు చెప్పెను.

ప్రతియొక్క జీవన్ముఖములకు చేయుట కగు ఖర్చు 77,000 కంటే ఎక్కువగా చేయుటకు యేర్పాటును తీసివేయలేనను కన్పరకాదు లాల్ భాయిగారి తీర్మాన మంగీకరించబడెను.

మైన చట్టమున కన్పరకాదు తీర్మానముపై చర్చ తిరిగి ప్రారంభమయ్యెను. 80 లక్షల వ్యయమును ఒప్పుకొనినట్లు చెప్పి 1/2 చొప్పున తగ్గించినట్లు ప్రతి ప్రతిభా కేసులను లాభములేదని సర్ బాన్ లో బ్లాక్లుగాను చెప్పిరి. మరియు నిందులో నూటికి 1/2 చొప్పున తగ్గించినట్లు రాష్ట్రీయ కన్పములలో తగ్గించుట సాధ్యము 80 లక్షలు కనపడవు. నూటికి 1/2 చొప్పున తగ్గించినట్లు యేమాత్రమును లాభములేదు. పన్నును పూర్తిగా తీసివేసినను అసలు చిక్కునవలదు. ఇందు మూలమున రాష్ట్రీయకన్పములు పూర్తిగా పోయేవలె పన్నును తీసివేయుటకు గాని తగ్గించుటకు గాని పీలులేదని నాయభిప్రాయము కాదు అని చెప్పిరి.

లంక మైదు మాటనువిని యిండియా ఆఫీసువారు అడ్డము నిలిచియున్నారని సర్ పురమోత్రమ దాసుగారు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు సభ వారికి బుద్ధిపూర్వకముగా కోపము తెప్పించుచున్నారని రంగచారియగు గారు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయ మేమాత్ర మట్లుకాదనియు సభను నిలిపివేయుట కంగీరించుటయే యిందుకు తీర్మాన మనియు సర్ చార్లస్ యిన్నీసుగారు చెప్పిరి. పండిత మోతీలాలుగారు కూడ మాట్లాడిరి. నుదకు కన్పరకాదు తీర్మాన మంగీకరించబడెను. అనుకూలముగా 70 మందియును ప్రతికూలముగా 42 మందియును.

ఉప్పుడిమాండు

ఉప్పు డిమాండుమీద చర్చ తిరిగి ప్రారంభమయ్యెను. 50 లక్షలు తగ్గించవలసినదని దొరస్వామి అయ్యంగారు చెప్పిన తీర్మానము విచారణలేకుండా త్రోసివేయబడెను. 15 లక్షలు తగ్గించవలసినదని జే. మోహతాగారు చెప్పిన తీర్మానముపై కొంతచర్చ జరిగెను. మోహతా, జోషి, రంగస్వామి అయ్యంగారు ప్రభుత్వమువారి 15 లక్షలను కాపిటలమీద చార్జ్ చేయుటనుబట్టి రివిన్యూమీద చేసినందుకు ఖండించిరి. 5 లక్షలకుమించిన కాపిటలకర్పును రివిన్యూమీద కట్టగూడదని యిండియా ప్రభుత్వమువారి ముద్రాను ప్రభుత్వమువారికి గట్టిగా చెప్పియున్నారని రంగస్వామి అయ్యంగారు చెప్పిరి.

జమ్నా దాసుగారి తీర్మానము 56 ఓట్లవలన నిరాకరించబడెను. అనుకూలముగా 50 ఓట్లుమాత్రము వచ్చెను. మరియు సేపు చర్చ జరిగినవిషయము ఉప్పుడిమాండు అంగీకరించబడెను.

ప్రతియొక్క జీవన్ముఖములకు చేయుట కగు ఖర్చు తీర్మానము

పిమ్మట ప్రతియొక్క జీవన్ముఖములకు చేయుట కగు ఖర్చు 77000 కంటే ఎక్కువగా చేయుటకు తీర్మానము లాల్ భాయిగారు చెప్పిన తీర్మానముపై సభలో చర్చ తిరిగి ప్రారంభమయ్యెను.

ప్రభుత్వమువారి నిర్ణయమును సర్ బాన్ లో బ్లాక్లుగారి విభులముగా చెప్పిరి.

ప్రభుత్వమువారు రాజకీయవిషయములలో సరియైన బుద్ధికి లోక ప్రవర్తించుటలేదని రంగచారిగారు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు పన్నుల నూటికి 1/2 చొప్పున తగ్గించిరి. ఈ పన్నుపదమును స్వాయము జూపకపోవుటకు సంస్కరణముల నివేదికమునుగూర్చి చర్చించుటకు అనన్యనీయకపోవుటయుకూడ ప్రభుత్వమువారు బుద్ధిపూర్వకముగా ఆక్రమముగా

నడచుచున్నట్లు తోచుచున్నది. నాకొప్పులేక పోయినను యీ తీర్మానమును జలపథపరిచివచ్చిందని రంగచారిగారు చెప్పిరి.

ప్రతియొక్క జీవన్ముఖములకు తగ్గించినట్లు రాష్ట్రీయ కన్పములు తగ్గించబడుటగావున సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వము తరపున ఆఫీసువారు యీ పన్నును తగ్గించుటకు పీలులేదని.

మోతీలాలుగారు

సంయుక్త రాష్ట్రీయల ప్రభుత్వము తరపున ఆఫీసువారు మాట్లాడినానుగావున నానారాష్ట్రీయములలో ప్రజల తరపున మాట్లాడుచునది పండిత మోతీలాలుగారు చెప్పిరి. పన్ను పూర్తిగా తొలగింపబడవలె ననియు, తగ్గించవలసినది నూటికి నది నూటికి 1/2 కాదనియు అంగీకరింపక కావలసిన దట్లును మామోసు పొన్నత ప్రభుత్వమువారిదే ననియు చెప్పెను. ఇందుమూలమున రాష్ట్రీయకన్పములను తగ్గించుట మానకూడదనెను.

సర్ చార్లస్ యిన్నీసుగారు

సభవారికి బుద్ధిపూర్వకముగా కోపము తెప్పించుచున్నారని రంగచారిగారు విచారించుచున్నారు. సభవారి మాటలను జాగ్రత్తగా ఆలోచించుటకే సభకు అప్పుడు నిలికివేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకొనిరి. లంక మైదు యేవిధముగాను అడ్డము నిలుచుటలేదు. వర్తకము మందగించియున్నది గావున పన్నును తీసివేసినట్లుయిన సరిత్రమ వృద్ధిజేయుదును. మందగించుటకు కారణము లేవి? ధరలు పడిపోయినవిగావున కొనేవారు మరుగుగా కొనుటలేదు. బహు ధరలు జపాను పోటీనిబట్టి మారుచున్నది. మిల్లు యజమానలకు చెనాతో నూలువర్తకము తగ్గినది. ఇండియాన్ మిల్లులలో తయారైన గుడ్డ ఖరీదుయే క్కువగా నున్నది. మిల్లు యజమానులు ఆధరను తగ్గితం పవలెను. మిల్లు పరిశ్రమకు అందుచుఖ్యముగా బొంబాయికిగల చిక్కులను నేను ఒప్పుకొందును. ఈపరిశ్రమ కీవిధముగా తప్ప మరెయ్యకవిధముగా ప్రభుత్వమువారు సాయముజేయుట నాకొప్పులేదు. పరిశ్రమను నిజముగా సాయముచేయుటలించినట్లుయిన పన్నును పూర్తిగా తొలగింపవలెను. పూర్తిగా తొలగింపవలెను. పూర్తిగా తొలగించినట్లు యిన రాష్ట్రీయకన్పములు తగ్గింపుట పీలులేదు. కావున ప్రభుత్వమువారు చేయవలసినది తోచుచున్నది. నూటికి 1/2 తగ్గించుట వలన మాత్రము పరిశ్రమకేమియు ప్రయోజనములేదు. అని యిన్నీసుగారు చెప్పిరి.

సర్ పురమోత్రమదాసుగారు

లంక మైదుమాత్ర మివిషయమున జోక్యము కలిగించు కొనలేదని నేను నమ్మును. సభ నిలిపివేసినతరువాత యిండియా ఆఫీసువారును లంక మైదువారును మాట్లాడుకొన్నారా? లేదా? సర్ బాన్ లో బ్లాక్లు:— మాట్లాడుకొన్న మాటలనుజేమే. కాని మేము పన్నును పూర్తిగా తొలగించినయెడల యిండియా ఆఫీసుగారి లంక మైదుగారి యేమియు చేయజాలదని నేను చెప్పగలను.

సర్ పురమోత్రమదాసు:— ఇకచిక్కు ఒక్కదట్టు విషయమైనప్పటికిని ప్రభుత్వమువారు సరిగా ప్రవర్తించినారని నేను ఒప్పుకొనును. ప్రతిపక్షముకు సహాయముజేయుటకు ప్రభుత్వమువారి కిష్టములేదు. బెంగాలును మూడు సంవత్సరముల వరకు కన్పముచెల్లించకుండనే ప్రతిపక్షము నేల యంతయు శ్రద్ధచేయునలెను. 11 కోట్లు అప్పులుతీర్చుటకై నిలువజేయగలిగినప్పుడు యీపరిశ్రమకు సహాయముజేయుటకు మార్గముకనబడకపోయేనా? లంక మైదుకు బొంబాయికిని పోటీలేదని వాణి జ్యువభుత్వము చెప్పగలదా? ఎక్స్ జువన్ను పోయినయెడల పరిశ్రమ అభివృద్ధిజేంది బొంబాయిలో నేనన్నట్లు తయారగునీమోసని లంక మైదుకు భయముగానున్నది. ప్రభుత్వవిధానమంతయు దాని కనుకూలముగా నున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు హిందూదేశమునకు మిత్రులుగా లేక. ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి మనము నిజము తెలియజేయుటకై తయారై (శ్రమపడలేదని తోచుచున్నది. (చప్పట్లు)

మిల్లు యజమానులు పనిపొందెను లేవనెంచిరి గావున యిదివరకు తీర్మానమున కడ్డుపెట్టిరిగాని యిప్పుడు జలపరచెదనని జోషిగారు చెప్పిరి.

నుదకు కన్పరకాదు తీర్మానము ఓట్లను పట్టుబడి అంగీకరించబడెను. 70 ఓట్లు అనుకూలముగాను 41 ఓట్లు ప్రతికూలముగాను వచ్చెను. కావున ఎక్స్ జువన్ను పనిపొందెయింట్లు తీర్మానము చేయబడినది 77000 మొత్తము నిరాకరించబడినది.

కన్పము డిమాండు

మొన్ననల్ల గాడు కన్పముక్రింద ఎక్కువనేపు పనిజేసెందుకును సెలవుఅలచెప్పు క్రిందను సింధుదేశముక్రింద యేర్పాటైన మొత్తములో 100 రూపాయలు తగ్గింపుమని యుపపాదించెను. కరాచీ రాష్ట్రీయసర్వీసులలో కావలసినంతమంది లేరని చెప్పిరి. కన్పములో లాభమునవచ్చుచున్నది గావున రాష్ట్రీయసర్వీసులలోకి కొంతసహాయము చేయవచ్చుననిరి. లాభమునకు బదులు కన్పములో ప్రభుత్వమువారు కరాచీలో నల్లమునే యనుభవించుచున్నారనిచెప్పిరి కావున యీవిషయమున యేమిచేయుటకును పీలులేదని బాయిదుగారు చెప్పిరి. సెలవుమీద తీర్మాన ముప సంగీరించుకొనబడెను.

సర్ హరిసింగ్ గారు కన్పము డిమాండులో మారురూపాయలు తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు కన్పమువలన రాబడి 35 లక్షలు తగ్గిపోయినదనియు ఖర్చుమాత్రము 18 లక్షలు పోవుననియు ప్రభుత్వమువారికి చెల్లింపజేసిరి. కన్పముకాఖి యొక్క అక్షణమే అంతనియు కోట్లలో 18 లక్షలు యెక్కువగుట అన్యాయమనియు చెప్పెను.

ఆర్థికసభ్యుడు జవాబు చెప్పెను కన్పముకాఖిలో వసూలుపనియేగాక రక్షణపనికూడ యున్నదనియు కన్పమునుండి మొత్తము అదాయము యెక్కువగానున్నను ప్రతికూలముగా తీర్మానించుటవలన 280 కోట్ల రూపాయలు చెల్లించవచ్చినదనియు కావున మొత్తము అదాయము యెక్కువైనను నికరాదాయము తక్కువైనదియు చెప్పెను. తీర్మానము సెలవుమీద ఉపసంహరించుకొనబడెను. కన్పముడిమాండు తగ్గింపబడినట్లుగా అంగీకరించబడెను. తరువాత సభ వారు ఫలహారమునకు లేచిరి.

నల్లమందు విధానము దీర్ఘముగుచర్చ

ఫలహారాంతరము నల్లమందుకాఖిక్రింద ఖర్చులనన్నింటిని నిరాకరించవలసినదని దొరస్వామి అయ్యంగారు ప్రతిపాదించగా యిండియా ప్రభుత్వమువారి నల్లమందువిధానముపై దీర్ఘమైన చర్చజరిగెను.

దొరస్వామి అయ్యంగారు

కామన్వెల్థలో యీసమస్యను గూర్చి అడుగుబడిన ప్రశ్నలను గూర్చి లండనునుండి వచ్చిన తంజివారలను తెలియజేసి అయ్యంగారు లెట్టరి. 1895 లో రాయలకవిమనువారు నల్లమందుమీద చెప్పినమాటలమీద యిండియా ప్రభుత్వమువారి దృక్పథము అధారపడియున్నదనియు, కలెక్టురునుండి సచ్చుచున్న అనభవమునలనహిందూదేశ ప్రజలు తయారైన నల్లమందునుచాడుటలోమిగిల జాగ్రత్తకలిగియుండవలెయు, ఆఫీసులందు చాలవరకు ఏమి హానిచేయదనియు నల్లమందును పంచెట్టులలో రాష్ట్రీయప్రభుత్వములవారు అధికారమును చలాయించుచునే యున్నారనియు ఎరల్ వింటరుటన్ గారు చెప్పియుండిరి. ఈ విధముగా మాట్లాడుటయే నాకొప్పులేదు. ప్రతియొక్క జీవన్ముఖములకు చేయుట కగు ఖర్చు 77,000 కంటే ఎక్కువగా చేయుటకు తీర్మానము చేయవలసినదని యిందొకరిని చెప్పియున్నాడు. దీనివిషయమై ఆనేక సాధులచెప్పి యాగోల పోవలెనని గోఖలేగారు ఎన్నిమార్లుడిగి యుండలేదు? గాంధీమొదలగు నాయకులు కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందటనే యీప్రశ్నను తీసికొనిరా లేదా? కాంగ్రెసువారు క్రిందటిసంవత్సరమే కనుగొన్నారని చెప్పుట తప్పు. ఈ విషయమై విచారించుటకు కిమిటీ నేర్పాటు చేసవలసినదని కార్యక్రమములో కొన్ని తీర్మానములను పెట్టియున్నాడు. ఇందులన ఆలస్యమును. అకాశ నీ తీసివేసిన దిద్దరము తొలగిపోవును. ప్రజలయొక్క నీతికి సంబంధించిన విషయమున ఆలస్యమునకోర్కులు దుస్సహము.

డాక్టరు దత్తాగారు

మారురూపాయలు తగ్గింపుమని సవరణ నల్లమందు డిమాండులో మారురూపాయలు తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు డాక్టరుదత్తాగారు ఓట్లు తీసెనుగా నుప

ఈనెల ౧౦ వేరి బయట, పోక్కుగారు తమ యువ
స్వామము గంటిసేపుండు ననిరి. మాలవ్యగారి మాటనపై శు
శ్రుతివలె కాపుసేయబడెను. అ. | పా.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1925-వ సం॥ మార్చి 13-వ తేది

శుక్రవారము

హైందవ శాసనసభలు:

సంస్కరణముల నివేదిక

ప్రేటుకొన్నిసభలోనేమి, సామాన్యశాసన సభలో నేమి సంస్కరణముల నివేదికనుగూర్చి చర్చించుటకు, ప్రభుత్వమువారి వకాశ మియ్యరైరి. శాసనసభలను చులకనజేయుట కింతకన్నను వేరొకమార్గముందా? శాసనసభలు తమయభిప్రాయమును తెలిపిన నేమి స్వయముగలుగునో తెలియదు. రీడింగుప్రభువు ఇండియామంత్రితో స్వయముగ ముచ్చటించుటకు ఇంగ్లండుకు వెడలుచున్నాడు. శాసనసభల యభిప్రాయము రీడింగు ప్రభువు కేమి, ఇండియామంత్రి కేమి, ముందుగ తెలియుట మంచిదికాదా? ఇండియాప్రభుత్వము వారు తమ యభిప్రాయము నిష్పక్షపాదే తెలుపజాలరు గావున, శాసనసభలలో చర్చజరిపి లాభములేదనిజెప్పట, కడుం గడు నిస్సారము. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయ మేమియో, వారు పంపిన మిమెరాండముబట్టి తెలియుచునే యున్నది. సంస్కరణవిధానమును మార్పుటకు వీరికేమాత్రమిష్టములేదు. కబంధనలో నేవియో స్వల్పముగు మార్పుల జేయుదని, వీరు కోరియుండిరి. ఇంతకన్నను వీరియభిప్రాయ మిప్పుడు మారియుండెనా? మారియున్నచో ఆసంగతినే జెలుపవచ్చును. రీడింగుప్రభువుగారు మైనారిటీపోర్టు నామోదించెదరను గాలి కబురు వ్యాపించియున్నది. అది నిజమగుచో, వెల్లడిజేసిన నేమి మునుగును?

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమ అభిప్రాయము సినమయమున జెలుపుటకు వీలులేదని భావించుచో, బొంబాయిప్రభుత్వమువారివలె మానముధరించి యూరకుండగూడదా? శాసనసభల యభిప్రాయమును వెలుపడనీయగూడదా? సంస్కరణ విచారణసంఘమున కధ్యక్షులగు మడ్డిమెనుగారే, హోంమంబరుగటచే, శాసనసభ్యుల నోరును కట్టివేయ నెంచిరి గాబోలు! కాని ప్రజలనోరు కట్టివైచుటకు మడ్డిమెనుగారికయినను సాధ్యంకదు. పేరెన్నికగగన్న మితవాద నాయకులందరును, మెజారిటీ రిపోర్టును పూర్తిగ నిరాకరించిరి. ఏ బరద్వాసు మహారాజుగారో దప్ప, భారతీయులలో నెవరును సంస్కరణముల నివేదిక సంగీకరింపరనుట తథ్యము. కండ్లు మూసికొని పాలుద్రావెడి మార్జాలమువలె, జూహంబెంబరుగారు తమగు టైవరికిని తెలియదని భావించవచ్చును. కాని లోకమంతకును యథార్థము జెలిసినది. శాసనసభ్యుల యభిప్రాయము గణనకురాకపోవచ్చును. కాని హిందూదేశమున కత్యంతముఖ్యమగు విషయముగూర్చి, తమయభిప్రాయమును వెల్లడించుట కయినను శాసనసభ్యుల కధికారిములేనిచో, ప్రస్తుతసంస్కరణము లెంత త్వరలో సంతరించిన నంతమేలు. ఏలనన సంస్కరణముల బూటక మనలే లేకుంజిన చిక్కులేదుగద!

లేనిపోనిభ్రమలకు లోనగుట కవకాశముండదు. సంస్కరణములను రద్దుజేయవలయునని సాట్రే రిప్రూఫ్రిక మోచ్చరించుచున్నది. ఈ మోచ్చరిక సఫలమగుచో, ప్రస్తుతస్థితిలో మితవాదు లయినను చింతింపజాలరు. కన్సర్వేటివులపత్రికలు మడ్డిమెనురిపోర్టు నాధారముగ నైకొని, మితిలేని వంతము జూపుచున్నవి. మెజారిటీ రిపోర్టు మిగుల విశాలవంతముగ నున్నదని జెయిల్టెలిగ్రాఫ్పత్రిక జెలుపుచున్నది. మైనారిటీరిపోర్టు శాంతిని చేకూర్చుటకు మారుగ అరాజకమును తెచ్చిపెట్టుననియు, దీని నెంతమాత్ర ముమోదించగూడదనియు, యాపత్రిక ముందుగ నే మందలించుచున్నది. మార్నింగు పోస్టుపత్రికకు మెజారిటీరిపోర్టు సయితము బనికరా లేదు. ఎట్టిమార్పునయినను జేయగూడ దని యాపత్రిక యుద్దేశ్యము. కన్సర్వేటివుల యభిప్రాయ మెటులుండునో కనుగొనుటకు, ప్రముఖులగు సర్ రాబర్టుహారనుగారి యభిప్రాయమును తిలకింపవచ్చును. హైందవసమస్యనుగూర్చి తమకేమియు తెలియదని హారనుగా రంగీకరించిరి. కాని, హిందూదేశమునకు హోంమంబరులు ఎన్నటికిని బనికరాదని మాత్రము ఓరికి నిశ్చయజ్ఞానముకలదట. యూరపు ఖండమునకంతకును హోంమంబరులు ఎటుల బనికరాదో, హిందూదేశమునకును అటులనే బనికరాదట. బ్రిటీషురక్షణ మెప్పటికిని నిలిచియుండవలయునట. అందుచే సంస్కరణవిధానమును మార్చవలదని వీరు మొలలిడుచున్నారు.

సర్ రాబర్టు హారనుగారి యభిప్రాయములే బ్రిటీషు మంత్రివర్గమును సామాన్యముగ నానేశించి యున్నవని గ్రహింపవచ్చును. శాసనసభాభిప్రాయమును వెల్లడిజేయుటకు వేరుమార్గములేక, అజ్జెరన్ మెంటుతీర్మానమును పండితమోతీలాల్ నెహ్రూగారు ప్రతిపాదించ నెంచిరి. ఈసమయమున, ఇండియన్ జెంటుషిమువారేమి జేసెదరు? మడ్డిమెను రిపోర్టునుగూర్చి చర్చించుటకు ప్రభుత్వమువారి వకాశ మియనిచో, తాము బజ్జెట్టునందలి ముఖ్యాంశములను నిరాకరించెదమని, స్వతంత్రపక్షమువారిది వరకు వెల్లడిజేసిరి. ప్రభుత్వమువారిట్టి యవకాశము సీయరయిరి. అందుచే స్వతంత్రపక్షమువారు తమ నూతనప్రతిజ్ఞను చెల్లించుకొనుట యుక్తము. బజ్జెట్టు పన్నులను వెనుక నిరాకరించుటలో, తాము పొరబడియుంటిమని, స్వతంత్రపక్ష నాయకులగు జిన్నా గారిటీవల దీనముగ బలికిరి. కాని, జిన్నాగారిది వరకు పొరబాటు గావించలేదనియు, యీ మారే పొరబడి యుండిరనియు, ప్రభుత్వ దృక్పథమువలన స్పష్టమగుచున్నది. ఇక నయినను అన్నిపక్షములవారును పరుల యనుగ్రహముపై నాధారపడుటమాని, సత్వరస్వరాజ్యనిధిక్రై కృషి సలుపుట ధర్మముగాదా?

మహాత్ముడు: ఆంధ్ర దేశపర్యటనము

గాంధీమహాత్ముడు ఆంధ్రదేశమునకు రాబోవు మాసమున విచ్చేయునని నిన్నటిదినము ప్రచురింపబడిన వార్తయందు గమనించును. మహాత్ముడు నిర్బంధవిముక్తుడై దేశాంగీకరము కుదుటబడిన పిమ్మట ఆంధ్రదేశమునకు వచ్చియుండలేదు. మహాత్మునికి సముచిత సత్కారగౌరవము చూపబడునని

విశ్వసించెదము. కాని మహాత్ముని గౌరవింపవలసిన ప్రధానమార్గమేమి యని ఆంధ్రు లాలోచింపవలెను. సన్మానపత్రములు మున్నగునవి, సామాన్య గౌరవసూచనలయినను, మహాత్ముని కివి సంతృప్తి గలిగించవు. అతడు స్వయముగ నెట్టిగౌరవమునా శించుటలేదు. ప్రజలు భూషించినను దూషించినను గూడ, మహాత్ముడు లెక్కించువాడుకాదు. విప్లవకారులొకరు, ప్రజాహిత జీవనమునుండి చాలించుకొని వెడలిపోయి దెలుపుచు, మహాత్ముని కొకలేఖకు వ్రాసిరి. అందుకు, యీవారపు ఎంగుఇండియాపత్రికలో బదులువ్రాయుచు, తమమార్గము నితరులవలంబించినను అవలంబించకున్నను, కార్యరంగమునుతాను వీడిపోనని, మహాత్ముడు స్పష్టముగ జెలిపెను. ప్రజలు తమను హర్షించినంతమాత్రాన పనిజేసి, నిరసించిన మాత్రాన కార్యవిముఖులగుటకు తాము సమ్మతించమని, మహాత్ముడు చాటుచున్నాడు. నూలువడుకుటనుగూర్చి ముచ్చటించుచు, మహాత్ముడు నిముద్ర తీరమున నుడివిన వాక్యములను ఎన్నడును మరువజాలము. హిందూదేశమంతయు నూలువడుకుటను విడనాడి, తా నొక్కడును మాత్రమే మిగిలినచు, రాటమునుక్రిష్ణట మాననని, మహాత్ముడు జెలిపినసంగతి నెల్లరును గమనింపవలయును. విప్లవకారులు పరులను హింసించుటకుబదులు, గ్రామములలో కృషినిలిపి తమక క్రింతను ప్రజాసామాన్యోద్ధరణకై వినియోగించవలెనని మహాత్ముడు జెలిపిన హితము అమూల్యమయినది. మహాత్ముడు గోరునది కార్యాచరణముగాని, వాగాడంబరముగాదు. ఆంధ్రదేశ మీసమయమున కార్యదీక్షను జూపి మహాత్ముని సంప్రీతహృదయని గావించవలసియున్నది. ఆంధ్రదేశమున నూలుపంపిన సభ్యులసంఖ్య మిగుల నిరుత్సాహకరముగనున్నది. నరియగునంకె లింకను జేరియుండకబోవచ్చును. నూలువడుకుటకు పలువురు ఆలస్యముగ ప్రారంభించి యుండవచ్చును. కాని, ప్రధానమగు కాంగ్రెసుపనుల విషయమున, నిట్టి మాంద్యమును ఉపేక్షాభావమును తంతస్యము గా జాలవు. ప్రజాభిప్రాయ మేతీరున నిరసించబడుచున్నదో, అ ను ది న ము వెల్లడి య గు చు నే యు న్న ది. భారతీయుల కింట్లేమి, వెలుపలనేమి కలిగెడి యవమానములకు మేరగను పించుటలేదు. చేరువుననున్న బర్మా, సిలోను, అస్సాములలోగూడ భారతీయులస్థితి దుర్భరమగుచున్నది. ఇకనయినను ప్రజాశక్తిని బలపరుపవలసిన యవసరములేదా? కాంగ్రెసులో సభికసంఖ్యాకులు జేరి, ప్రజాసంస్థపై సభిమానము జూపవలదా? ఆంధ్రదేశ మీవిషయమున అగ్రస్థానమువహించి తొంటికారవమును నిలుపుకొన ప్రయత్నించుగాక! ఆంధ్రదేశముపట్ల తనకు పక్షపాతముగలదని మహాత్ముడు జెలిపిన వాక్యములను, ఆంధ్రులు సార్థకపరచుట యుక్తము. నూలుచందాను నిర్ణయించునపుడు, ఆంధ్రులు దీనిని తప్పక కొనసాగింతురని, మహాత్మునితో బాటుఇతరులును భావించియుండును. ప్రతినిధిసంఘసభ్యులు నూలుచందాను తప్పక బంపవలయునని, కాంగ్రెసుకమిటీవారు తీర్మానించి నపుడు, గుజరాతుకుపిమ్మట ఆంధ్రదేశమే ముందుకు వచ్చెను. సభ్యులకన్నను, సభ్యేతరులే మిక్కిలేని యుత్సాహముజూపి నూలుచందాను పంపుచు వచ్చిరి. అట్టియుత్సాహ మిప్పుడేమయినది? ద్విగు

చక్రత్యక్తిలో నది వెలువడుగాక యని కోరెదము. మహాత్మునిపట్ల జూడదగిన గౌరవ సన్మానములలో కెల్ల ప్రధానమయినది, నూలుకానుకలను ప్రతి వారును కాంగ్రెసుసభ కర్పించుటయే. ఆంధ్రులు వెన్నెంటునే రాటమును చేపట్టి, రాటపు మధుర ధ్వని దేశమందంతటను నిండిపోవుననుట జేసెదగు గాక! ప్రస్తుత నిరుత్సాహపరిస్థితులలో రాటమే ఎల్లరకును మనశ్శాంతిసంకల్పగలదు. ప్రజల ఆర్థిక దుస్థితిని చక్కబరువగలదు. స్వరాజ్య సంపాదనాభిలాష సతిశయింపజేయగలదు. సూక్ష్మములో వెంటాడుచునటుల, ఎల్లరకును అందుబాటులో నున్నది రాటము. స్త్రీలును, పురుషులును, శిశువులును సయితము చేపట్టదగిన సులభసాధనమును వివహింపగలదు. గొప్పదోసము. బాంబాయిలో నూలు చందాను చెల్లించుటకు నాయకులే వెనుదీయుచున్నారని వినుట కెంతయు చింతించెదము. శాసన సభలో వాడులాడుటతో, తమకర్తవ్యము ముగిసెనని, ఏరెవరును తలంపజడదు. నిజమగు స్వరాజ్య నిర్మాణము ప్రజలమధ్యనుండియే యుద్భవింపవలసి యున్నది. ప్రసిద్ధిపొందిన నాయకులు దేశసాభాగ్యమునిమిత్త మొక అరగంటసేపయినను కష్టపడలేరని వెల్లడియగునెడల, ప్రజలకు అట్టివానిపై నే మాత్రము విశ్వాసముండజాలదు. విద్యార్థులకు ప్రజాసామాన్యముపై సానుభూతిలేదని, ఆంగ్లోహిందవవిమర్శకులు మరింతపట్టుదలతో వాదించుట కనకాళ మేర్పడగలదు. ఇతరప్రాంతములస్థితి ఎటులున్నను, ఆంధ్రదేశమునందు నాయకులకును ప్రజలకును అట్టివ్యత్యాస మేమియు లేదని మహాత్మునికి తేటపరచుట ముఖ్యము. మహాత్మునికి ప్రియమగు విషయము మరియొకటి గలదు. వైకంఠందు నిమ్మజాతుల దురవస్థను దొలగించుటకు మహాత్ముడు నలుపుచున్న ప్రయత్నములను పాఠకులు గమనించి యుందురు. నేటిదినము తిరువాన్కూరు మహారాణి గారితో మహాత్ముడు సంప్రతించును. నిమ్మజాతులను వీధులలో నడువగూడదని శాసించుట, అతి దారుణము. అట్టిదుస్థితిని తొలగించుటకు, తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వము ముందుకువచ్చుగాక యని కోరెదము. ఆంధ్రదేశమునందు నిమ్మజాతుల సుద్ధింపచుటకును, అస్పృశ్యతను నివారించుటకును, బలవంతప్రయత్నముల సలిపి మహాత్మునిశారవించుట శ్రేయస్కరము. ప్రజలు తమ ముక్తిని తామే సాధించుకొనవలయు నను సత్యము పరిస్పృటమగుచున్నపుడు, ప్రజలు పరాక్రమభావమును వివహింపగలరు. మహాత్ముడు ఆంధ్రదేశమును సందర్శించులోపల, ఆతని యువదేశములను నిర్వహించి, స్వాతంత్ర్యమునకు కర్హత బడసెదరుగాక!

దేశీయవస్త్రములపైపన్ను: సామ్రాజ్యశాసనసభ సామ్రాజ్య శాసనసభ ప్రావీణిధులలో దేశీయవస్త్రముల పన్నును నిరసింపనివారు లేరు. ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వమునకు డబ్బు మిగిలినపుడే నను, యీ యక్రమపునసున్న తొలగించుట న్యాయమై యుండెను. అందుకుమాగు, హిందూదేశపుభాగీల నీసమయముననే దీర్చ మొదలుపెట్ట మిగుల అసభ్యకరమగుచున్నది. సామ్రాజ్యశాసనసభలో నింతకు పుండు జరిగినచర్చను వినినపిమ్మట నైనను, బ్లాక్లెట్టు గౌరీనున్ను కొంతవరకు తగ్గించెదరని పలువు

రూపించిరి. కాని యీలోపున, ఇండియామంత్రి కార్యాలయమునకును, ఇండియాప్రభుత్వమునకును తంతివార్తలు నడిచెను. సంప్రదింపులు జరిగెను. ఫలితమేమయ్యెను? దేశీయవస్త్రములపైపన్నును ఏ మాత్రము తగ్గించుటకును సుతరాంబనికరాదని, ఆర్థికసభ్యుడు ఖండితముగ బలికెను. ప్రజాభిప్రాయ మెటులున్నదేమి? లాంకు మైదుబ తిడిని దప్పించుకొన వీలులేదుగదా! ప్రపంచములో నెక్కడను, స్వదేశమునతయారగువస్త్రములపై పన్నువిధించిన నిదర్శనము గానగాదు. మిగిలినకారణము లెటులున్నను, ఆత్మశౌరవమును నిలుపుకొనుటకయినను ప్రభుత్వమువా డెన్నును వెంటనే తొలగించి యుండవలసి నది. ప్రభుత్వమువా రెంతప్రతికూలముగ ముచ్చటించినను, ప్రతియొక్క ప్రజాద్యూటీని వసూలుజేసెడి సిబ్బందికై ప్రత్యేకించిన 77 వేల రూపాయలగ్రాంటును తీసివేయవలయునని కస్తూరిభాయి లాల్ భాయిగారు దెచ్చినశీర్షానము శాసనసభలో సభిక్ సంఖ్యకులచే సంగీకరింపబడెను. ఇండియాప్రభుత్వమువా రీశీర్షానము సంగీకరించెదరని యూహింప నవకాశములేదు. సర్దిప్రజేసి గ్రాంటును పునరుద్ధరించుటయే, ఏ రవలంబించెడి మార్గము. ఇందుకు వెనుదీసెదరని యూహింపజాలము. ప్రజాభిప్రాయ మెటుల తృణీకరింపబడుచున్నదో కనుగొనుటకు, మరియొక నిదర్శన మిందుమూలమున బయ్యెడుచున్నది.

కారణమేమి?
 సీనియరుసభ్యులగు సర్ అబ్దుల్ రహీంగారిని బెంగాలుగవర్నరుగ నియమింపక, పేరొకరిని నియమించుటకు కారణమేమని కలనల్ వెడ్జిపుడ్డుగారు కామన్సుసభలో నడిగినప్రశ్నకు, వికటకుటనుగారు సరియగు సమాధానము జెప్పజాలక, పరిహాసాస్పదులయిరి. టెంపొరరీ ఖాళీవచ్చినపుడెల్ల సీనియరు సభ్యుని గవర్నరుగ నియమించుట అన్నిరాష్ట్రములలోను ఆచారమైయుండెను. ఈయాచారము నిన్న నేడు జనించినదికాదు. వెడ్జిపుడ్డుగారు దెలిసినటుల, యీయాచారము సత్తికమించిన నిదర్శన మెన్నడును కానగాదు. కాని వినోదరుటనుగారు, లేనిపోని విభేదము గనుపరుప నారంభించిరి. రాజప్రతినిధియు, గవర్నరులును, సెలవుదీసికొని స్వదేశమునకుబోయెడి ఏర్పాటు క్రొత్తగ వచ్చియుండుటచే, వెనుకటి యాచారము దీనికి వర్తింపదని, వికటకుటనుగారు సూచించుట వ్యర్థము. టెంపొరరీఖాళీఎటుల గలిగినదేమి? వెనుకటిఆచారమును మార్చవలసిన యవసరము గలుగలేదు. సీనియరుసభ్యుడు సర్ అబ్దుల్ రహీంగాక మరియొక యూరపీయను సభ్యుడయినచో, వెనుకటి యాచారము ననుసరించియుండెడి వారుగారా? భారతీయునకు గవర్నరుపదవినియవలసి వచ్చునని భీతికెంది, సెలవుమీద బోవుచున్న ఆ స్సాంగగవర్నరుగారి ప్రయాణము నాపివైచి, వారిని బెంగాలు గవైపై నాశీనునిజేసెటలు, బాలునికయినను స్పష్టమగుచున్నది. వెనుకటి యాచారము ననుసరింపగూడదని, నూతనచట్టములో నెక్కడను గనుపించదు. ఇట్టిస్థితిలో కృత్రిమసమాధానములను జెప్పటవలన ప్రయోజన మేమి?

రెండునాలుకలు
 సర్ మహమ్మదు షాఫీగారికి రెండునాలుకలు గలవని దోచును. సంస్కరణ విచారణసంఘము సభ్యులుగ నుండి, వీరు మెజారిటీతో నేకీ భవించి, ప్రజాశయములను భంగపరచిరి. అప్పటికి వీరు ఇండియాప్రభుత్వసభ్యులు. వీరిపుడు అసభి కారులుగ నున్నారు. అససీయేటెడు వెన్ను ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, మై నా రి టీ రిపోర్టు నామోదించుచు, రాయల్ కమిషను గావలయునని వీరిపుడు గోరుచున్నారు. అటుల గుచో వీరు మైనారిటీ రిపోర్టునందు సంతకముబెట్టియుండవలసినది. మెజారిటీరిపోర్టు ప్రజలను సంతృప్తి పరుపదని వీరికిదెలియును. సంస్కరణ విధానమునందే లోపములు గలవనిగూడ వీరికిదెలియును. కాని లాభమేమి? నిద్రబోయెడివారిని మేల్కొల్పవచ్చునుగాని, మేల్కొనియున్నవారిని మేల్కొల్పుటెటులు? అన్నియు దెలిసిన షాఫీగారే, అప్పుడొక మాట ఇష్టదొకమాట బలుకుచుండ, తక్కుంగల వారెటుల ప్రవర్తింతురో జెప్పవలయునా? ప్రజాహితవిత మిట్టివారి మూలముననే, కళంకితమగుచున్నదనుట స్పష్టము.

బొంబాయిలో నూలుచందా యియ్యనివారు

జయకరు - బెల్గాంవాలాగార్లు
 నేనిదివరకే 12 నెలకును మూడురూపాయలు ఒక్కసారిగానే గిర్దాకాంగ్రెసు సంఘమునకు చెల్లించితిని నన్నా సంఘమువారే రాష్ట్రీయసంఘమున ప్రతినిధిగా ఎన్నుకొనిరి. నాపేరు యియ్యనివారి పట్టికలో చేర్చుట పారబాటు అని జయకరుగారు నడిపిరి. నేను నూలుచందీ పంపలేదు. నూలుకు బదులుగా మూడు రూపాయలు పంపుటకుగూడ నాకష్టము లేదుగాన నేను పంపదలచుకొనలేదని బెల్గాంవాలాగారు నడిపిరి. (ఆ. ప్రె.)

భారతపయ్యానభ

ధర్మాదాయముల చట్టము
 “1925 మహమ్మదీయ ధర్మాదాయ చట్టము (సకపు అక్టు) రాష్ట్రీయ దౌరతనముల కంటనే అమలులో పెట్టవలెను. మయ్యా తెగలో అన్ని కాలిలవారిని గూడ వర్తింపజేయవలెను. కొన్ని కాలిలవారిని మిగిలినవారివలెను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు స్వాతంత్ర్యము నొసగుటవలన యిబ్బందులు కలుగునని యాసభవారు తలచుచున్నారగాన ఆమరకులను రద్దుచేయవలెనని యిండియాదౌరతనమును యాసభవారు కోరుచున్నారు. ఆను తీర్మాన ముమోదంపబడెను.

బాపలాబారుణమాత్య కేసు

మరల రిమాండు యిచ్చుట
 నిన్న 12 వ తేదీని 12 గురు ముద్దాయిలను మరల ఈ జస్టిసుకోర్టుకు తీసుకొనివచ్చి పోలీసువారు రిమాండు కోరిరి. ఇందూరు ముద్దాయిలకు 8 మందికిని 26 వ తేదీవరకును తక్కిన నలుగురిలో యిద్దరికి 15 రోజులవరకును తక్కిన వారిద్దరినను నకురాజును ములగోకరుగార్లకు వారమురోజులవరకును రిమాండు ఉత్తరు వియ్యబడెను. (ఆ. ప్రె.)

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

దివాను వర్కాలా వెళ్లుట
 12 వ తేదీని పగలు 11½ గంటలకు శాసనసభ ముగిసెడిది. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు దివాను సభకు విరమింపవరకాలాలోనున్న మహారాణిగారి దర్శనమునకు జేకెను. (ఆ. ప్రె.)

ఏజ్ ఆఫ్ కన్వెంట్ బిల్

ఏజ్ ఆఫ్ కన్వెంట్ బిల్ కి గర్భాధార వయోనిర్ణయ కాసము, పునస్సంభావ వయోనిర్ణయ కాసము, స్త్రీసమాగ మాంగికారవయోనిర్ణయకాసము అని వేరు వేరు పేర్ల వ్యవహరించుచున్నారు. స్త్రీ సమాగమమునకు యుక్తవయస్సు నిర్ణయించు కాసముని దీనియందే వివరించుచున్నది. ప్రవేశపెట్టిన వెంటనే ప్రభుత్వమువారు వెల్లెట్టుచుంటే నియమించి తిద్దించు విచారించి అభిప్రాయములు తెలుపవలసి. మొదట వెల్లెట్టు కమిటీవారు తమ పోర్టు పంపిరి. తిరుగ రెండవవారు రిపోర్టు నిపుడు పంపిరి.

వెల్లెట్టు కమిటీలో (ఏ. సి. మున్సియర్), హెచ్. కె. ప్లానియెక్, ఎం. రామచంద్రరావు, పి. యన్. శివస్వామయ్యర్, (ఎం. పి. జిన్నా) జి. సింగ్, (హెచ్. ఎస్. గౌరు) ఎండి. యాకుబ్, (ఎం. ఎం. మాలవ్యా) (కె. రామయ్యంగార్) (సి. ఎన్. ముతలిక్) (బివిక్ చంద్రపాల్) (ఎన్. జి. ఘోష్) (అమర నాథ దత్తు) గార్లు సభ్యులు. ఇందులో బ్రాకెట్లలో నున్నవారు ప్రత్యేకాభిప్రాయముల ప్రకటించిరి. ఈ వెల్లెట్టు కమిటీ రిపోర్టు, ప్రత్యేకాభిప్రాయముల వీక్షిత ప్రచురింపబడినవి

వెల్లెట్టు కమిటీ రెండవ రిపోర్టు

"స్త్రీ సమాగమాంగికార వయోనిర్ణయకాసమును ప్రచురించిన తర్వాత దేశమునందలి అభిప్రాయములు మేము పరిశీలించితిమి. వెల్లెట్టు కమిటీ అనువారి విషయములో కాసములలో మాన్యమియు చేయ నక్కరలేదు. కాసమును ఉన్నదన్నట్లుంచవచ్చును.

వెల్లెట్టు కమిటీ అనువారి విషయములో కాసమునందలి నయమును ప్రాతికూల్యము బాగుగానే యున్నది. ఈ ప్రాతికూల్యతను కాదనరాదు. అందుచే యీ కాసములలో వెల్లెట్టు కమిటీ అనువారి విషయమున మేము యాడుకుని కొంచెము మార్చితిమి. కాని బాల్యవివాహపద్ధతుల వ్యవహార ప్రజలు గ్రహించునట్లు చేసి అభివృద్ధి కనుకూల మగునట్లు చేయుట ముఖ్యమని నమోదుచున్నాము. తత్కారణమున వెల్లెట్టు కమిటీ అనువారి కాసములను యుక్తవయస్సు 18 ఏండ్లకు మార్చి నిర్ణయించితిమి. (వెల్లెట్టు కమిటీ రిపోర్టు చేసిన విల్లు అన్ని భావలందును అన్ని రాష్ట్రముల వెల్లెట్టులందును యీవరకే ప్రచురింపబడినది.)

రెండవవారు విచారణలో ఎక్కువమార్పులు రెండవ వారు విల్లు ప్రచురించిన మార్పులు ఏమియు లేనందున విల్లు యీవరకు ప్రచురించినదే చాలును. ఇప్పటి మారిపోర్టు ప్రకారము విల్లును ఆమోదించవచ్చును.

ప్రత్యేకాభిప్రాయములు

వెల్లెట్టు కమిటీ సభ్యులు

ఎస్. సి. ఘోషుగారు

నేను యిదివర కొసగి అభిప్రాయములనే కల్గియున్నాను. వెల్లెట్టు కమిటీ ప్రతినిధియమున వయస్సు 14 ఏండ్లు నిర్ణయించుటకు నేను పూర్వం భుజును. వెల్లెట్టు కమిటీ ప్రతినిధియము నిర్ణయించుట వెల్లెట్టు చట్టమును చేయగూడదని తెంగాలు ప్రభుత్వమువారు వెల్లెట్టు కమిటీతో నేనే కీర్తించెదను. తెంగాలుగవర్నరుగా లేమని చెప్పివారంటే "వెల్లెట్టు కమిటీ ప్రతినిధియములో వయస్సు నిర్ణయించుట హెచ్చించుటకు ప్రత్యేకాభిప్రాయము ప్రాతికూల్యము వహించుచున్నదని" చెప్పినారు.

కలకత్తా హైకోర్టుజడ్జిగా రిటైరవుచున్న యింకా కాస్త్రములకు విరుద్ధమున చెప్పినారు.

ఈ కాసములన్ని యింగ్లీషుగూడావుండి. ఒకటి కర్మకాలక గర్భవతి అయితే పిల్ల పుగని నిర్ణయించెదరేమో యని ఆడుపు తీసేందుకు పిల్లయొక్క బంధువులు ప్రయత్నిస్తారు ఇట్టికాసము అమలుగోనికి వస్తే పోస్టుమోర్టు తప్పుడు సాక్ష్యాలు, చాటుగాపాతం చేయుట ప్రబలమగును.

పాల్నా హైకోర్టుజడ్జి జస్టిస్ పోస్టుమోర్టుకాసము చేయుట "పాపపాటు, తప్పుదారినిపాపాలు, అధిక ప్రసంగము, అనవసరముగా జోక్యము కల్పించుకొనుట" యని తిలపించుచున్నాడు.

కలకత్తా హైకోర్టుజడ్జిలు చెప్పినట్లు "యిట్టి కాసమును

భారతీయులు కొరకులేదు. ఇది హిందూమతాభిప్రాయములకు విరుద్ధమని" చెప్పి దానితో నేనేకీ విమరుచున్నాను.

వివేచనచంద్రపాలుగారు

వెల్లెట్టు కమిటీ ప్రతినిధియము 14 హెచ్చించుటలో గల కష్టనిపురముల గురించి మా సోదర సభ్యులలో సభిగనం భావములతో నేకీకరించి 18 ఏండ్ల నిర్ణయమునకు నేను ఒప్పుకొనుచున్నాను. కాని వెల్లెట్టు కమిటీ విషయమున 14 ఏళ్లకన్న హెచ్చించుట అంతకన్న హెచ్చున్నదని మంచిది గాదా? 14 ఏండ్లు మాత్రమే నిర్ణయించుటే! ఈమార్పు ప్రస్తావనతో నేనేకీ పోర్టులో సంతకము చేయుచున్నాను.

మహమ్మదాలీ జిన్నాగారు

నేను 14 సంవత్సరములకే ఒప్పుకొందును.

కె. రామయ్యంగారు

వెల్లెట్టు కమిటీ విషయమున కాసమునందున్న లేకుండు జేయుట నాయభిప్రాయము.

ఎ. సి. మున్సియర్ గారు

వెల్లెట్టు కమిటీ విషయములో మాన్యమియుచున్న ప్రస్తుతం తెలిపిన ప్రత్యేకాభిప్రాయములను జట్టి, సామన్యం కురునా యని నాకనుమానముగా నున్నది

వి. ఎస్. ముతలిక్ గారు

ఇట్టికాసముల విషయములో ప్రత్యేకాభిప్రాయములను పూర్తిగా ఆపరించలేదు. మతభేదములను పూర్తిగా గౌరవించవలయును. సంఘసంస్కరణ చేయవచ్చును గాని హద్దుమీరి పోనూడదు. కనుక ప్రత్యేకాభిప్రాయము ప్రకారము నడచుకొని గోరుచున్నాను.

మదనమోహన మాలవ్యాగారు

వెల్లెట్టు కమిటీ వారి విషయమున వయస్సు 14 ఏండ్లు, వెల్లెట్టు కమిటీ వారికి 12 ఏండ్లు నిర్ణయించుట మంచిదని క్రిందిజేడేచప్పియున్నాను. ఆ ప్రత్యేకాభిప్రాయములనే యిప్పుడున్న కల్గియున్నాను. ఇప్పుడు చాలామంది వెల్లెట్టు కమిటీ అభిప్రాయములు నాయామాలనే బలపరుచుచున్నది. వెల్లెట్టు కమిటీ విషయమున కాసమును వదిలి వెల్లెట్టు సంస్కరణసంఘములను జాగ్రత్త దీసికొమ్మనుట మంచిది.

హెన్రీ గారుగారు

వెల్లెట్టు కమిటీ ప్రతినిధియమున వయస్సు 14 వాకు నిర్ణయించుటలో కమిటీ సభ్యులందరూ ఏకాభిప్రాయమై యున్నారు. వెల్లెట్టు కమిటీ విషయమున 18 ఏండ్ల నిర్ణయమును అధిక సంఖ్యకు లొప్పుకొనుచున్నారు. నా సోదర సభ్యులు నేనామోదించాలని అభిప్రాయముల తెల్పుచున్నారు. మనదేశములో సాధారణముగా 14 సంవత్సరములకు అడపిల్లలు సమర్థులు మనము చూచుచున్నాము. అంతేగాక అయిదున గర్భమును జాల్చుటకు అంగసౌచ్యము మనకు తెలియును. అనయము లభింపజేసెదకనే గర్భవతులగుట చే మనదేశములో పిల్లలు 18 నెలలు రాగనే చచ్చిపోవుచున్నారని శిశుల్యాల, సంఘములవారు గోలపెట్టుచున్నారు. బాల్యముననే సంయోగించుటచే బిడ్డకు మార్పులై తల్లిప్రసంగిపోయి, జాతిపాడైపోవుచున్నది. అందుచే కనుక హెచ్చించుటలో సంస్కరణ మేమియు లేదు కాని మానవనీయ మానవకల్యాణము మాత్రము గోచరించుచున్నది.

ప్రత్యేకాభిప్రాయము ప్రత్యేకాభిప్రాయమని చెప్పచున్నాను. ప్రత్యేకాభిప్రాయ మెప్పుడునూ వెళుకనే పడియుండును. అంతేగాక ఏవిషయమునైనను స్వార్థపరతచే నాలోచించుట గాని ఆకుజాతిక్షేమమును విచారించి ఆలోచించుట. ప్రజలు ఇండియాలోని అడపాది యభిప్రాయములను రాబట్టుకొని గ్రంథ మింతకాదుగా నడవను. మనదేశములోని అడపాద్యులు యుక్తవయస్సు హెచ్చించుకొను 13, 14 ఏండ్లు పచ్చినమాత్రమున సమర్థుడకనే కార్యముచేయుట ప్రకారతరుని ఖండించియున్నారు. వెల్లెట్టు కమిటీ కానివారికి భేదమేమున్నదో తెలియదు. ఈ భేదములు తమ వాదనకు తగిన కారణముల జూపుటమంచిది. లేనిచో ఆకుడి మగవానిసావు, వెల్లెట్టు కమిటీ వారు వారమగలెట్లుచేసినట్లు ఒప్పుకొనవలయునను అర్థము స్పష్టమగుచున్నది. కొంతమంది మతవిరుద్ధమని చెప్పుచున్నారు. ఇట్టిది మతవిరుద్ధముకాదని నాకు తెలియును. ఒకచేర నిజమనా మతవిరుద్ధమేమిటో మనబాసనకయి మానవాభివృద్ధికి దానిని తృప్తిరీతింపకము.

బాల్యమునందు వెల్లెట్టు కమిటీని పిల్లలకు వెల్లెట్టు కమిటీ తెలియదు. పిల్లలు తమ భర్త నేనుకొనినది మించలేదు. సమాగమసౌఖ్యము తల్లిపాలములు గ్రహించుట తగిన వయసునందు

లేని పిల్లలు వారు వారికి ఒప్పుదలసంగతి తెలియదు. అందుచే మా నవాభివృద్ధి నాలోచించి గాని, తల్లి పిల్లల క్షేమముల నాలోచించి గాని ఏదృష్టితో నైననూ సరే సరిగాపడింది వెల్లెట్టు కమిటీ కానివారు అనుభవము నకు కారణముల నిరూపించి హేనువాదమునే సమర్థించజేయుటమంచిది. కావున నేను సోదరసభ్యులతో భిన్నించుచు ఎవరికైనా సరే 14 ఏండ్లు అని నిర్ణయించగోరుచున్నాను.

అమరనాథదత్తుగారు

వెల్లెట్టు కమిటీ అడపిల్లల విషయమున వయస్సు స్వయంచుటకు నేను ఒప్పుకొనెదను. ఈ విషయమున చట్టమొనర్చునూడదు. మతభేదములు, ఆచారములతో జోక్యము కల్పించుకొనుట మంచివికాదు. అట్లుచేయుటకు నేను సలహానీయును. ఇచ్చింపును. వెల్లెట్టు కమిటీ విషయము వారితలెత్తుకొనుట కనుక ప్రతిపక్ష వదలవలెను. అగోగ్యవంతులకు వారజనమునకు వయోభివృద్ధి అనవసరమనది నాకు తెలుసును. కాని అట్టిమాన్య అభివృద్ధి ప్రజలే తమంతటామే చేసుకొందురు.

ప్రస్తుతం దేశములో బాల్యవివాహములకు, బాల్యసంయోగములకు ప్రజాభిప్రాయము వ్యతిరేకముగా నున్నది. విద్యాభివృద్ధితోపాటు యీవయస్సుగూడ కలుగగలదు. సాధారణముగా దేశములో 18 ఏండ్లలో సమర్థుడైతరవాత సాధారణమునకు మతాచారముగా నున్నది. దేశములో సర్వ సమోనిర్ణయమును చేయుట కన్న తల్లితండ్రులకు సంక్షుభకర్తలకు నీ విషయము వదిలివేయుట మంచిది. బాల్య వివాహముల సంగతి అతితేజముగా చెప్పబడుచున్నది. విద్యాభివృద్ధితోడను, సంస్కరణతోడను, యీ మార్పుల చేయవచ్చునుగాని చట్టములచే చేయగూడదు. గౌరవగారి మానవాభివృద్ధి మన్నింపదగినదే కాని నాడుకెప్పుడు నడుములు చాలావరకు ఆధునిక సౌకర్యములచేతను, వీర తనముచేతనూ, మంచిపాటు దొరకకపోవుచునేతను, బయటికి నేర్చుకొని పోవుటకు తిరుగుటకు వీలులేని ఘోష, పురా, పద్ధతులచేతను కలుగుచున్నది. 1891 లో వయోనిర్ణయము 10 నుంచి 12 కు హెచ్చించినపుడు వైద్యాధికారులు వెల్లెట్టు కమిటీ. ఆ వైద్యాధికారులవలననే తప్పని యంతవరకు విమోచనం లేదు. హిందూ పూర్వచార పరాయణులు యీ కాసమును మార్చుచున్నారు. సంఘ సంస్కరణ కి విషయమును వదలుట మేలు. కాసముల చేయటంకీ, హిందూ పులలో దాంపత్య మొకకంట్రాక్టుగాదు. ఇది బ్రతికియున్న న్నాళ్లు ప్రేమభక్తిలతో నావారపడి యుండునది. అందుచే ఒక పిల్ల మగడు కల్గినచో యీ చట్టము క్రింద నిర్బంధించబడినచో ఆ పిల్ల జీవితము దుఃఖముమై పోవును. ఆజన్మాతలను ఆ పిల్లను భర్తవై పుణ్యంధువులు ఆపరించరు. అదిగాక శారవముగల సత్కుటుంబములపై పోలీసు దౌర్జన్యచర్యలకు కీ చట్టముచే వీళ్లు కలుగుచున్నవి.

వెల్లెట్టు కమిటీ విషయములు పాటింపులేదు. అందుచే వారి వయస్సు 14 సంవత్సరములుగా నిర్ణయించవచ్చును. అందుచే రెండుతనము, విటులదుర్భాగము నశించును.

ఈ కారణముచే వెల్లెట్టు కమిటీ 12 ఏండ్లు వెల్లెట్టు కమిటీ వారికి 14 ఏండ్లు నిర్ణయించుట ఉత్తమపద్ధతి యని నాయభిప్రాయము.

సవరింపబడినవిల్లు

ఇండియన్ పీనల్ కోడ్లు చరణలైలిచి దీనికి పేరు ఇండియన్ పీనల్ కోడ్లు 875 సెక్షన్లలో 50 క్లాజులలో "12" అను పదమునకు "14" అనియు, "వెల్లెట్టు కమిటీ సభ్యులు 12" అనుచోట 18 అనియు చేర్చవలెను. 876 సెక్షన్లకు యీక్రిందికూడా కలపవలెను. "చరచట్టి సత్ప్రతినిధి కార్యకాండతో, 12 ఏండ్ల యిడుకు తక్కువలేకుంటే, ముక్తాయకి 2 ఏండ్లకే, జరిమానా ఏవోఒకటి గాని రెండుగాని విధించవచ్చును."

ఇండియన్ క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్లు సెక్షన్లు 11 లో యీక్రిందివిధముగా చేర్చవలెను.

1. "తనభార్యతో 12 ఏండ్లకు తక్కువలేదానితో సంగమించిన 2 ఏళ్లకే, జరిమానా లేదా రెండును"
2. "తనభార్యతో 12 ఏండ్లకు తక్కువగానున్నదానితో సంగమించిన ద్వీపాంతరవాసము, లేదా 10 ఏళ్లకే, జరిమానా."

3. మిగతా కేసుల క్రింద వేసిన ద్వీపాంతరవాసము, 10 ఏళ్లకే, జరిమానాగాని" విధింపవలెను.

"మొదటి రెంటిలో వారంటులేకుండా అరెస్టుచేయరాదు. సవర్ణు చేయవలెను. జామీనీయవచ్చును, ర జీవించుటకు వీలులేదు"

"మూడవదానిలో ఎవరియిడుకు అరెస్టుచేయవచ్చును. వారంటుచేయవలెను గాని సవరించేయరాదు. జామీనీయరాదు. రాజీవుడుటకు వీలులేదు."

మహాత్ముడు వర్కాలాకేగుట

నిన్న 12 వ తేదీన పగలు 11 గంటలకు చేరెను

నిన్న పగలు 11 గంటలకు మహాత్ముడు మున్నగువారు శ్రీజనార్దన (వర్కాలాకేగుడు నుప్రసిద్ధ ఆంగ్లవ్యాసము) శ్రీశ్రీమణి చేరిరి. తిరువాన్కూరు సంస్థానోద్యోగులగు పిలు (పాతీసుకమిషనరు), గోవిందపిళ్ల (దివానుపేషారు) నీలకంఠ పురుషాలు (తాసిల్దారు) గార్లు మున్నగువారు దివానుభవమున మహాత్మునకు స్వాగత మొసగిరి. మహారాజుగారి అతిథులుగా వారిని పువ్వుల లాడించి సంస్థానపు కార్యాలలో వర్కాలాకు తీసుకొని వెళ్లిరి. శ్రీమహారాజుగారు నివసించుచున్న శ్రీమూల విలాసభవనమునకు మహాత్ముడు ఇళ్ల గా మహారాజు అల్లుడగు కోయిలభవరాజుగారు మహాత్ముని మందిరద్వారముకడ నెదుర్కొని సగౌరవముగా లోనికి గొనిపోయెను. మహాత్ముడు మహారాజుగారితో ఒకగంటపేపు మాటలాడెను. ఆసంభాషణ రహస్యమైనను చాలవరకు వైకంఠ సంబంధించినదే యనియు దాని ఫలితము మహాత్ముడు గంభీరమైన కలిగించెననయు తెలిసినది. సత్యాగ్రహాల పట్ల మహారాజుగారుగూడ సానుభూతిని తెలిపిరి గాని ప్రతిహతపక్షము ప్రబలముగానున్నదను విషయమును గుర్తింపక తప్పదనిరి. ఇట్లు చేసేయుటలో కొందరిని అప్పగింపులని అనూనామముల మిక్కిలి అస్వాద్యముని మహారాజుగారు గూడ విచారించిరి గాని హైకోర్టు తీర్పులకు కాసనసంఘము వారి తీర్మానమును అప్పగింపులకు ప్రతిహతముగా నుండుట వలనను తెప్ప శత్రుత్వములనుండి యిట్టి సాంప్రదాయ మేగ్గడి యుండుటవలనను సంస్థానమువారు కల్పించుకొనిన నిరంకుశత్వ మగునను సంకేతమును వెల్లడించిరి.

మధ్యాహ్నము మహాత్ముని ఊరేగింపుతో గోవిందదాసు బంగారా తీసుకొనివెళ్లిరి. ఆచట ఎజవా గురువగు శ్రీ నారాయణ గురు స్వామి తో మహాత్ముడు యిష్టాగోష్ఠిని సంభాషించెను. నారాయణగురుస్వామి నిమ్మజాతులకు ఘనమగు నేవదేయమన్నందులకు స్వామిని మహాత్ముడు డభినందించి సత్యాగ్రహవిధానమును గూర్చి స్వామి అభిప్రాయమును వివరించెను. "సత్యాగ్రహము దౌర్జన్యవిరోధముగా గాన విజయము నిశ్చయము. జాతినర్థాంతర్యాజన వివాహదులగల నిమ్మజాతుల కష్టములు తొలగవు. రాజవీరులలో నడుచుటకును బహిరంగములగుచుచువులను బావులకు యుపయోగించుటకును ప్రభుత్వపాతకాలకు వెళ్లిచదువుటకును అన్నివర్గములకును స్వాతంత్ర్యముండవలెను, అని గురుస్వామి నడిచెను. విమర్శనావారందఱు స్వామి శివగిరిమఠమునకే ఆరాత్రి ఆచట నుండిరి.

కుంభకోణము ముప్పనిసపాలిటి

నిన్న 12 వ తేదీన సంఘసభ జరిగినది. మహాత్మునకు సన్మానపత్రమును సమర్పించవలెనను తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడెను. (ఆ. (పె.)

గుంటూరుమండల ఆదిత్యై వనభ

గుంటూరుమండల ఆదిత్యైవనభ ద్వితియసమావేశము తెనాలితాలాకా అవ్యతలయగ్రామమున బ్రహ్మశ్రీ నాగలింగం వల్లయ్యగారి ఆదరణమున శ్రీయంత వాగ్దేవం నుందరశర్మగారి యాజమాన్యమున 7-8-25 వ తేదీన జరిగినది. సుమారు 150 మంది సభ్యులుబడించి సంఘాభివృద్ధికర తీర్మానములు కొన్ని యొనర్చిరి. సాంఘికతెల్లరు సభాతీర్మానములకు కట్టుబడియుండవలయుననియు, ఆదిత్యై వనభాతీర్మానములకు మార్గాన్వేషణోపసంఘనిర్మాణమును గురించియు నిర్ణయితీర్మానములు ముఖ్యములు.

న. మానుమంతరావు,

కార్యదర్శి.

బందరుపట్టణ కాంగ్రెసుసంఘము

ఈ నెల 15-తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు బందరు పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘమునకు అధ్యక్షుని, కార్యదర్శిని, కార్యనిర్వాహక సభ్యులను ఎన్నుకొనుటకు బందరు పురభవనమున బందరు పట్టణ కాంగ్రెసు సభ్యుల సభ జరుగును. 1925 సెల 14 వ తేదీ సాయంకాలము లోపున మార్చి నెలకు నాలుగు చందాచెల్లించి సభ్యులయినవారు మాత్రమే అసభ్యుల పాల్గొనుటకు పిలువబడును. అట్టివారు ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు బందరు పురభవనమున జరుగగల సభకు పాల్గొనవచ్చును.

చె. వెం నరసింహారావు,

కార్యదర్శి.

వివిధ రాష్ట్రీయశాసనసభలు

సంయుక్తపరగణాల శాసనసభ

నిరుటివలె స్తంభసమార్గ మవలంబింపలేదు

వాగ్దేవం, మార్చి 12:— (పత్రికాసమయము దా) రాంబుగారికి వాగ్దేవం జిల్లాకలెక్టరు రివాల్యురు నుపయోగించుట కనుమతి (లైసెన్సు) నీయని విషయమును గూర్చి యడుగగా ప్రభుత్వమువారు దానిని విమర్శించినందున వాగ్దేవం లో నప్పుడున్న షర్మచైతన్యములవలన ప్రభుత్వమువారు ప్రజాతేమమును గమనించి యవలంబించిన పద్ధతియేగాని శక్తి ద్వేషముగాదని సమాధానమిచ్చిరి.

ల్యాండురివెన్యూభర్తలు ముందు శర్మచైతన్యని రాబడినవి. నిరుటివలెగాక ప్రతిభర్తను దాని మంచిచెడ్డలనుబట్టి విమర్శించవలెననిది.

భోజనానంతరము సభగూడి భూమి, శిస్తు వనాలుచేయుటకు ఖర్చులను గూర్చి చర్చించిరి. సర్వే నెటిల్మెంటు మొదలగువాటియందు ఖర్చులు దగ్గించిరి.

కృష్ణసుబ్బరాజ్యవాది భూమిశిస్తువనాలుజేయు ఖర్చులలో రు. 28,794/- లు తగ్గించుటకు ప్రతిపాదించెనుగాని మధ్యపరగణాలలోని మహారాష్ట్రసభ్యులు హిందీసభ్యులను ఓటులనివ్వకుండుటచే నోడిపోయెను. సర్వేనెటిల్మెంటులలో 76, 821 లు- బీరారు స్వరాజ్యవాదియగు బి. జి. కపర్దీ గారిచే ప్రతిపాదించబడి యంగీకరింపబడెను.

బొంబాయి శాసనసభ

ఎత్తైనజాపన్నులను గూర్చి సభ్యులయాందోళన

బొంబాయి, మార్చి 12:— నేడు శాసనసభలో ప్రతిపక్షమువారిచేయు యెత్తైనజాపన్నువిషయ మేమగునో యని బొంబాయి శాసనసభ్యుల మనస్సులలో తపాతపాదమైనది. చిన్నచిన్న సంఘములుగాజేరి, కాసనసభ్యులు, ఎత్తైనజాపన్ను తగ్గదని వేరేట్టుగానుచెప్పిన దాని మంచిచెడ్డల నాలోచించుచుండిరి. నాలుగుగంటలకు, కస్తూరిబాయిగారి తీర్మానము యెత్తైనజాపన్నుల గొట్టితీయవలెనను తీర్మానము నెగ్గింపకు వరమానము వచ్చినతోడనే, సభ్యులమనంబులకు గొంత కాంతిగలిగెను. కాని యంత్రాలకు ప్రతినిధులు, పాశ్చాత్య ప్రతినిధులును, కాసనసభవారి యభిప్రాయమునై, ప్రభుత్వముయొక్క యభిప్రాయములుండునోయని కంకించుచుండిరి. ప్రతిపక్షమువారి యెత్తైనజాపన్ను దీనిచేయనిచో, యంత్రాలయోధికాంతలు కూలితగ్గించుట, తేక యంత్రములను మూయటో జేయవలెనని చెప్పిన మాటలపై చాల యాంక్షతో నగ నున్నది. సంఘములవారందఱును, సమ్మెలెట్టులైన మానవలెనని యంగీకరించిరి. ఒకటిరెండుగంటలలో బయలుచెడలనున్న యంత్రాలయోధికాంతల యభిప్రాయమాత్రతతో నెదురు మాడబడు ముగ్గురి.

పంజాబుశాసనసభ

మద్దీమునుని వేదికను జర్పించుటకు సభ నాపుజేయుగోరుట

లాహోరు, మార్చి 12:— నేడు శాసనసభ గూడినప్పుడు, కాదర్ అలీగారు, మద్దీమును నివేదికను బ్రయోగించుటవలన గలిగినపరిస్థితులను జర్పించుట కధ్యక్షుని నెలవడిగెను. సభానాయకుడగు జాన్ మేయూనార్డుగారు, సభ్యులు చాలమంది నివేదికను జరువలేదనియు, కావున మతియొకలోజన జర్పించుటకుంచవలెననియు గోరిరి. సభవారి యనుమతితో 18 వ మార్చి బుధవారమునాడు చర్చించుటకు నిశ్చయింపబడెను. మిమ్ములు 1925-26 సెల ఆదాయవ్యయ పట్టికయందలి ప్రభుత్వపుఖర్చులను దగ్గించుటకు చాలసవరణలను ప్రతిపాదించిరి. సవరణలన్నియును సుపసంహరించుకొనబడెను. తేడా ప్రోసిజేయబడెను. వందెండు సవరణలపైమాత్రము సమ్యక్తులు దీనికొనబడెను.

పంజాబు హైకోర్టు యెల్లెట్టిక్కు స్క్రీను (నీటినుండి విద్యుచ్ఛక్తి నుద్భవించుచున్న పద్ధతి, నల్ల నియమించిన ఖర్చుకు 34,62,000 లలో నొకరూపాయి తగ్గించుటకు ప్రార్థించి రాష్ట్రగారి సవరణపై చర్చ బయటపడగా, సభ తేలికై కాలము నేయబడెను.

బరౌ శాసనసభ

రాజకీయ నిషేధులకు ప్రత్యేకసౌకర్యముకొరకు తీర్మానము

రంగూను, మార్చి 12:— నేడు శాసనసభగూడి శ్రాత్రిక బొంబ్లెను లాగువారు వైద్యపరీక్షననుసరించి తగినవారయిన నే

ఒక హైకోర్టు న్యాయవాదిపై కేసు

నగలను దీసుకొని తింగి ఈయ లేదను ఆరోపణ

మదరాసు హైకోర్టు న్యాయవాదియగు, "మదరాసు రివ్యూ" సంపాదకుడు అగు, ఎన్. ఆర్. కె. వి. తాతాచారి యను నతడు నుందరిఅమ్మకో అను నామవద్దనుండి, రు. 8000 ల విలువగల రెండునగలను దీసుకొని తిరిగి ఇవ్వలేదని నుందరిఅమ్మకోచే దీసుకొనిరాబడినదానా- ఈదినమున హైకోర్టునందు, న్యాయమూర్తి వారల గారియెదుట విచారణకు వచ్చెను.

ఫిర్యాది, అయ్యంగారు కాఖతు కేందినయనలి. మైసూరులోని తమ గృహమునందు కఠిలవలన 1922 డిసెంబరునెలలో తాను చెన్నపురికి వచ్చితినియు, 1928 డిసెంబరునెలలో తనవద్ద ధనములేకపోవుటచే తననగలను విక్రయింప నెంచితినియు, ఎన్. ఆర్. కె. తాతాచారిగారు, హుసుగృహమున నివసించుచుండు ననియు, మంచికలను విక్రయించెదనని ఆతడు దెలుపుటచే రు. 8000 ల విలువగల రెండునగల నాతని కొనగిరి ననియు, కాని ఆతడు వానిని విక్రయించుట గాని తిరిగిఇవ్వటగాని యొనగ్గలేదనియు, అందుచే నాతనికి రిజస్టరు నోటీసు నొసగగా- అనగలనుగురించి తనకేమియుదెలియవనియు ప్రత్యుత్తర మొసగననియు, నుందరిఅమ్మకో తన పిటిషనునందు తెలిపెను.

తాతాచారిగారు కాఖతుజేసిన ప్లేటుమెంటునం దీక్రింది విషయముల దెలిపెను. 1928 డిసెంబరునెలలో ఫిర్యాదివద్ద ఆరోపణలో వివరింపబడిన నగలేతవు. ఫిర్యాది తననగల ససలే యొసగలేదు. ప్రతివాదిని చిక్కుపెట్టుటకుగా నీకేసు జేపడెను. 1922 సెల నుండియు ఫిర్యాదికిరి ప్రతివాదికిరి పరిచయము గలదు. అప్పు డామె దినతండ్రి కుమారుడని తెప్పబడు రాఘవాచారితో చింతాద్రీపేటలో నుండెను. అప్పు డప్పు డామె, ధనసహాయ మడుగగా ప్రతివాది అట్టి సహాయము నొసరెను. ప్రతివాది, రాఘవాచారికి ప్రామిషిస్తోటమీద 200 ల యుగ మొసగెను. తరువాత నా మొత్తమునడిగెను. అందుచే నీ కేసు జేపడెను.

ఈదినమున ఫిర్యాది వాక్కులము విచారించబడెను. శ్రామపరీక్షనయమున నీక్రిందివిషయముల నామె దెలిపెను. తాను మద్రాసుకువచ్చిన తరువాత నదివరకు హోటలు పెట్టుకొనలేదు. కృష్ణమాచారి యనునాతని సోదరిహోటలు పెట్టెను. కృష్ణమాచారి ఫిర్యాదికి స్నేహితుడుగనుండి, రక్తచక్రగ్రంథం జెను, ఆతడు మరణించిన తరువాత నితరు లెవ్వరు నామెను పోషించుట లేదు. ఆమె తననదానే పోషించుకొను చున్నది. ప్రతివాది రు. 200 తన తనకిచ్చిన విషయ మసత్యము. ఆతని నెవ్వడును తాను ధనసహాయ మడుగలేదు.

ఫిర్యాది సాక్ష్యము ముగిసినతరువాత, ముఖ్యమును నితర సాక్షులను విచారించుటకుగాను కేసు వాయిదా వేయబడెను. ఫిర్యాదికరత్వక శివప్రకాశమొదిలియారు గారును, ప్రతివాదుల తరపున వి. రాధాకృష్ణయ్యగారును హాజరైరి.

గాని యనుమతి నీయగూడదను కాసనము నామొందించిరి.

జాతీయనాడుక తరఫున, డాయికాగారు, రాజకీయ నిషేధులకు వారి సాంఘిక, రాజకీయ, విద్యావిషయములగు భేదములను గమనింపక, ప్రత్యేకముగ చూడబడవలయునని గోరు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. రాజకీయ పరిష్కానాభివృద్ధివలన, నిట్టికేసుకు చాలమంది సాగుదురనియు, వారిని దప్పు కయితరభేదీలనుండి వేయవలెననియు చెలిపిరి. దేశీయసభ్యులగు ప్రభుత్వమువారికి నేరస్థులయెడల బ్రవర్తింపవలసిన విషయములగుగూర్చి, న్యాయాధికారులకు ప్రభుత్వముంపిన పరికలననుసరించి, ఈతీర్మానము నవసరమనిదెలిపిరి. ఈవిషయమున విచారించు న్యాయాధిపతి చాలశ్రద్ధదీసికొను యేర్పాటులు ప్రభుత్వమువారిచే గావించబడెననియు, నట్టితీర్మానమునసరములేదనియు చెలిపిరి. కాని తీర్మానముమాత్రము సమ్మతించబడి, 24 వ్యతిరేకముగను, 19 అనుకూలముగ నిమ్ముటచే నోడిపోయెను.

మిమ్ములు రాష్ట్రమును సమాఖ్యవిచారణకు వచ్చిన ప్రతినేరమందును పంచానుతి నేర్పయిటకుగోరు తీర్మానము కటి ప్రతిపాదించబడెను. రంగూను, హైల్మెంటు దీపదతి చాలబాగుగా నెంతవరకు ప్రతిపాదించుచుండెను. తేలికపట్టుకు రాష్ట్రమునందుండుచుట ముగిన యజనులేదనియు, కొన్నిచోటులం దవి సరిగారివ్యపించబడునంత విద్యగూడతదనియు, 20 స 0 వ త్యరముల నుండి న్యాయములలో శుంభంధముండియు, బర్కసులు సంకుచితభావములచో నాడలేకుండినయు, ముఖల నప్పీలుజేయుటకు వీలులేదని ప్రజలకు దెలిసినచో నిట్టి మార్పునకు ప్రజలే యంగీకరింపరనియు చెలిపిరి.

తీర్మాన మొడిపోయెను. సభ తేలికై పంజాబు శాసనసభకు బడెను. (ఆ. (పె.)

మహాత్ముని వ్యాసములు

(ఎంగుళిడియూ)

నాతిపరాధము

పంజాబు భిక్షాశ్రమ సంఘమువ్యక్తుడు (మాలానానా పరాతిభానుగారు) (వ్రాసిన యీ లేఖలను సంతోషముతో ప్రకటించుచున్నాను.

“కాబులులో అహమదీయులను రాళ్లతో కొట్టి చంపుటను గూర్చి గత 28 వ తేదీని ఎంగు యిండియాలో ప్రకటించబడిన మీ వ్యాసమును చదువగా హాశ్వర్థమును మనోవ్యధయును కూడకలిగెను. “ఖురానులో విధింపబడినదను కారణము ప్రమాద నిట్టి శిక్షను శిక్షింప వలెనని. ఏనుష్యధర్మముగాని విశ్వమానవసంఘము ఆహ్వానింపబడలేనని ఆది విశ్వవ్యాసు పరీక్షను నిలువదలెను సహేతుకము కావలెను” అని మీరు వ్రాసిరి.

మీ ఘనతన గుర్తించి నేనెల్లప్పుడును తలయెగ్గి యుంటిని. అభినవచక్రము సృష్టించుచున్న కొద్దిమందిలో మీ రొక్కరని గౌరవించుచుంటిని. మీ తిరుగు ఖురాను అధికారమునే ప్రశ్నించుటలన మీ నాయకత్వము పట్ల మహమ్మదీయులలో చాలమందికి గల విశ్వాసమునకు మీరు సంఘటనమును కలిగించినవారై తిరిగి నేను మీకు తెలుపకున్నచో నేను నామత విధికి దక్కినవాడ నగుదును.

రాళ్లతో కొట్టి చంపుటమందిగాదని మీ రాక్షేపించుటలో దోషమేమియును లేదు. ఖురానులో నటుల విధింపబడియున్నను యిట్టి శిక్షను నిరసించి కలయునని మీరు వ్రాసినవిషయము మాత్రము మహమ్మదీయులకు రుచింపదు.

ఖురానుధర్మములు కాశ్వత్వకాలముగా వర్తింపదగినవి. కాన మీరిటుల ఖురాను నాక్షేపింపబడియుండిన చాలసమంజసముగా నుండియును.” అని ఆ లేఖలో నున్నది.

“నావ్యాసమును మాలానానా రిట్టి విపరీతవ్యాఖ్యానమును చేసిరి. నేను ఖురానులోని ధర్మముల సంతోషమును అక్షేపించలేదు గాని యిట్టిశిక్షలు రాసులో విధింపబడినదని తెలుపుచు ఎవరైన దుర్వాఖ్యానమును చేసి దీనిని పవర్తింతుకొనానని తెలిచి అట్టి వ్యాఖ్యాతలనుమాత్రమే నేను విమర్శించితిని. నేను ఖురాను బాగుగా చదివియున్నాను. చాలమంది వ్యాఖ్యాతలు ఖురాను నాక్యములకు తమ అభిప్రాయముల కనుగుణముగా వ్యాఖ్యానములనే చేసియున్నారు. అట్టివ్యాఖ్యానములను నమ్మనిలవని హెచ్చరించుటయే నాసంకల్పము. అదియటుండ ఖురాను ధర్మములైననుగూడ విమర్శకు పాలుగాకుండజాలవు. ఏది దైవ వాక్యమో ఏదికాదో అని నిర్ణయించుటకు మనకుగల విజేతనా శక్తిని మించిన సాధనము మరేదీయునులేదు. ప్రాచీనకాలముందు మహమ్మదీయులతము నంగీకరించినవారు అది వారికి రుచించుట చేతనే అంగీకరించిరిగాని దైవవాక్యమనిమాత్రమే అంగీకరించి యుండలేదు. ఒకరికి తప్పుగాకనబడిన దింకొకరికి బహుగా కనబడవచ్చునని నేనుగూడనంగీకరించెదనుగాని విశ్వమానవసంఘముం తటిచేతనుగూడ తప్పులని నిర్ణయింపబడినవి కొన్నికలవు. హింసపెట్టెచంపుట అట్టితప్పులలో నొకటియని నేను తెలచెదను. అక్షేపింప వలెనని మూడువ్యాఖ్యానములను నేను విరసించితిని. నేనెటులైనను వానినే అనుసరించెదను. ఇట్లు హింసించుట అక్రమమని తెలుపుటకు నాకు స్వాతంత్ర్యమున్నచో మతసంబంధమున నట్టిశిక్షను విధింపగూడదని మాత్రము నేనేల అక్షేపింపగూడదు. మహమ్మదీయుడు కానివాడు మహమ్మదీయుల ధర్మములను విమర్శించిన తాను సహింపజాలనను భావమును మాలానాగారు తెల్లడించెను. తనకత్యంతప్రియతమమగు విషయమునైన నితరు డాక్షేపించుట కవకాశమియ్యనిచో ఏకీభాషము కలుగనేరదు. అట్టివిమర్శలన మహమ్మదీయులతమున కెట్టిశిక్షని యిటు కలుగదు. కాన కాబులులో జరుగుచున్న కార్యములపై నాధారపడిన ఘనాంశములనుగూర్చి ఆయన యోచింపదగినను.

(మో. క. గాంధీ.)

వల సీసా 1-కి వేలకు మందు రు. 0 4-0
ఈనానెను తలవరాచిన నేలు తపి నరంబు, గర్భమునకు సంక్రమణ వాని యుండక సంక్రమణ పెరుగును.
అమృతాంజలి దీప బొంబాయి-మదరాసు

స్టేటుకౌన్సిలు

రామదాసుపంతులుగారు ప్రమాణమునైకొనుట హాజియూత్రికుల విషయమును, ప్రత్తియంత్రముల విషయమును, కేంద్రశాసనసభ తీర్మానముల నామోదించుట

డెల్లీ, మార్చి 12:-నేటి శాకనారమయిన పిమ్మట సభ దిలగిరూడెను. రైట్ హానరబుల్ వి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి స్థానముం డెన్నుకొనబడిన రామదాసు పంతులుగారు (స్వరాజ్యవాదు)ను, మదరాసు ప్రభుత్వమువారిచే జైన్ విలయగారికి బదులు నియోజనముండిన ప్రతాపచంద్రదత్తు బి. సి. యస్. గారును ప్రమాణమున నైకొనిరి.

సైన్యాధిపతిగారి ప్రతిపాదనపై, భారతశాసనసభలో నంగీకరింపబడినటుల, సైనికగృహనిర్మాణ చట్టమునందలి సవరణ యంగీకరింపబడెను.

హాజియూత్రికులు

సర్ మహమ్మద్ హబీబుల్లాగారు నుమా రియవడినిమిషము వకు మించని తమ ప్రభుత్వసామ్రాజ్యమున హాజియూత్రికులం గూర్చిన తీర్మానము, భారతశాసనసభలో నంగీకరించినరీతి నామోదించుట కీసభ యెదుటనుంచిరి. ఇదియొక కడుజాతికమును తీర్మానముయొన్నదని యూహించిరి. యాత్రికులం తమప్రయాణముందు పడుకొనుట, వారికిగలగు కష్టములను గూర్చి విరివిగ జెప్పిరి. ఇట్టి సమయములం దెల్లపును న్యక్తులయొక్క దానములవలనగాని, ప్రజలయొక్క దాననిధులనుండిగాని ధనమును వ్యయపఱచి, యాత్రికులను లక్షింపవలసి వచ్చుచుండెను. అట్టి సందర్భములంతయు గావలెను. దానిని బాగుచేయుటయును ప్రశ్న నాలోచింపనక్కరలేదు. ఈధనాభావము గల కొలది వర్తకములనుండియు దారుణముగ వృద్ధియయ్యెను. 1924 లో ప్రతి యాత్రికునివద్దనుండి తిరిగి వచ్చుటకు రుసుమును ప్రభుత్వమువారు హామీగారునంతటి యనధకు బలవంత పెట్టబడిరి. ఈవద్దతివలన కొంతవల కా దైవ్యమువోయినను, పూరిగామాత్రము తగ్గలేదు. ఇది, పన్నులనియు సామాన్యప్రజలకు తీసుకరముగాను, స్వదేశమునకు వచ్చుటకు కీర్తిలేనివా రెవరో యాత్రికజీవనయన వారి కగుర్చుట, ప్రభుత్వాదాయమునుండి భరించుట, ప్రజల కొంత మాత్రము లాభకరము గాదు. ఈ విషయమై 1921 లో రు. 40,000 లును, 1922-24 లో రు. 35,000 లను ప్రభుత్వము ఖర్చు పెట్టవలసివచ్చెను. కావున యీవి నీతి నావలయును. నూటికి 42 చొప్పున యాత్రికులు చెడలుచున్న, డచ్చి యాస్తుయిండిగూచారు, నుల యాద్యపమువారు, తిరిగివచ్చు రుసుమునకు సరిపడ హామీని యాత్రికులవద్ద తప్పక వున్నకొను వధతినుల విలంబించిరి చెలిపిరి. ఇంకను ముట్లాడుచు “నేను పట్టుడుగల మతక్షుడనుగాననునది నిజమే. కాని మహమ్మదీయ సునముందుగల ప్రేమలో నేనెవరికీ దీసిపోను. ఇస్లాము సత్య సిద్ధాంతముల కడ్డు వచ్చు యెట్టి రాజశాసనముల నంగీకరించుటనే నొప్పుకొన”నని చెలిపిరి. తమ యువవ్యాసమును ముగియెదు, నీ పద్ధతి కంగీకరించినటుల మార్చవచ్చుచో నులే మాను నాద్విగారి నుదహరించిరి.

సయ్యద్ విశాఅలీగారు తీర్మానమును బలపఱచుచు యాత్రికుల నావలయొక్క ప్రయాణపు తేడము తఱచుచు ముట్టుటలనగలిగెదను కష్టములన వివరించిరి. యామిఖానుగారు పూర్వమువలెనే యేడెవద్ద సావలూగునటు లేఖలు జేయవలెననిరి. సర్వాధికారిగారు భావాభాసములేని వంగదేశపు మహమ్మదీయుల కష్టములను తెల్లడించిరి రంగస్వామి అయ్యంగారు తీర్మానమును బలపఱచుచు, యాత్రికులు తప్పించుకొనుటకు గల మార్గములను కొన్నిటి జూపిరి.

సర్ హబీబుల్లా, భారత శాసనసభలో జెప్పిన సానుభూతి వాక్యముల నిచటగూడ జెప్పిరి. నావల తాము ప్రచురించు లేడులకు బయలుదేరియెడల యాత్రికులకు మజతాల నిచ్చునటుల సవరణ తీర్మాన మొకటి యుంచబడునని చెలిపిరి. యామిఖానుగారి సూచనలకు సమాధానము చెప్పచు, తీర్మానము ప్రతిపాదన, ఏడెవ లేవువద్ద సాగకుండునట్టి బలవంత మేమియును లేదనిరి. బాగుగ నీ విషయములందును భనమున్న వారి సలహాలను సరించియే తీర్మానము జేయబడినది. అనుభవములన ప్రతి సావయా, ఏడెవ వద్ద నాగుట శ్రేష్టమగుచో, నటులే మార్చబడును. తీర్మానమెవ్వరు నడ్డకుండగ నే యంగీకరింపబడెను.

ప్రత్తియంత్రములు

ఛార్జిక్లగారు ప్రత్తియంత్రముగూర్చి, బేళ్ల క్రింద నొక్కడి, యంత్రములను గూర్చిన చట్టమును, భారతశాసనసభలో నంగీకరించినటుల నీ సభివారి విమర్శనకుంచిరి. సర్ మెన్డీ దాదాబాయిగారి తీర్మానము, హిందూదేశముందు మంచిమాది తయారగుటకే చట్ట మవసరమని బలపఱచిరి. తీర్మానమువలన ప్రత్తిపండించువానికి గాని, దూదిగా మార్పు యంత్రముగల

యూరూపియన్ గారి యెట్టివస్తువును లేదు. నానూచియూను కొన్ని పద్ధతులకము లుండుటకు తీర్మానము గోరుచున్నది. సాధారణముగ మంచియంత్రము లాపువస్తువులను తమంతట తామే యుంచుకొనగోరును. విదేశీయుల యభివృద్ధికి కొడియేర్పాటు జేయబడినదనుట తప్పు. మంచిప్రత్తియంత్రులు హిందూదేశముయొక్క లాభముకొరనే. హిందూదేశములో ప్రత్తి వర్తకమునేయు నితర దేశములు గూడ సక్యకుగ నీలాభమునొందినయెడల, నది హిందూదేశముయొక్క వర్తకముయొక్క మేలునకే. ఛార్జిక్లగారు చెలిపినటుల, వర్తకమును తనంతట తన్ను రక్షించుకొను దానికి జేసికొనును. ప్రత్తిని పండించు సంస్థాధిపతులను గూడ నీ విషయమున నొగ్గ ప్రభుత్వముతో నేకీభవించు వటుల జేయుటకు గోరిరి. కొన్ని సంస్థానములు హిందూదేశపు మొత్తపు పంటలో నూటికి 40 వంతున పండించుచుండెను. కావున వాటి సహాయములేకుండ నొగ్గ పాలిత హిందూదేశమున నీయేర్పాటు బాగుగ కొనసాగించుటకు వీలులేదనిరి.

కరండికరుగారు, దాదాబాయిగారు నడివివరణగూర్చునా క్యముల ననువదించిరి. చట్టము స్వయంసహకారము నున్నదినిరి. కాని చట్టములోని యొకటికెం డింకమునుమాత్రమే వినిపించిరి.

సర్ ఆర్థు ప్రభుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు, వర్తకము స్థిరునియొగముగానుండ కాపుజేయుటకే తీర్మానముపయోగించిననిరి. సాధారణముగ వర్తకవిషయములందు ప్రభుత్వజోక్యమునకు న్యతికేసి చెడిరాడనేగాని, యాత్మకము మాత్రము ప్రత్యేకముగ ప్రభుత్వశాసనమును గోరుచున్నదనిరి. ఇదిచాలాపొమ్మనుగను, బాగుగ నే యున్నదనిరి.

దాదాబారు బలపఱచుచు, ప్రభుగారి ననువదించిరి.

ఛార్జిక్లగారు సమాధానమును చెప్పచు, ప్రస్తుత మాండ్లముపాలిత హిందూదేశమునకే సంబంధించినదనియు, దాదాబాయిగారు రాజప్రతినిధిగా రిప్రెజెంటింగ్ లేదని హాత్యుగాగాక, తత్సంబంధములకు ముందు తెలియబరచ వలయును సలహానునింపబడుననియు చెలిపిరి.

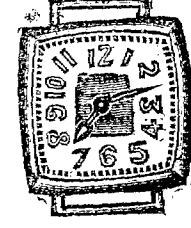
తీర్మాన మొకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

సర్వాధికారిగారికి, నరసింహశర్మగారు సమాధానము చెప్పచు, మడ్డిమును నివేదనకు విమర్శించుటకు ప్రభుత్వమువారికాదినము నేర్పాటుజేయుటకు నిశ్చయింప లేదనియు, 18 వ తేదీ పిమ్మట ననధికారసభ్యుల తీర్మానములు జర్జించుటకే వీలుండదనియు చెలిపిరి.

(అ. వె.)

22 కారటలు రోలుగోలు

చేతిగడియారము

ఈచేతిగడియారము క్రొత్తమోస్తగాను యాచుటకు అందముగాను మేలైన స్టీల్ బోండుదేశపు సామానలలో చేయబడినది. అంకెలు రోమనులోను అరబ్బీలోను దొరకును. గడియార పుంజు మాడ సవంపు బంగారముతో నాటిగాయుండును. టాల

మునకు గంటసరిగా మాపును. గారంటి 5 సం॥ ధర 1 కి రు. 12.	
18 క్యారట్ల గోల్డ్ లేనుడు ధర 1 కి రు. 6-8 0	
,, గుండ్రముగా యుండునది. ధర 1 కి రు. 5-0 0	
,, ఎనిమిదిమూల గడియారము ధర 1 కి రు. 6-0 0	
జర్మని “టాప్ టాప్” విడివి విడివి అలారం కొట్టు గడియారము	రు. 10-0 0
,, అలారము టయింపేను	రు. 4-0 0
,, స్ట్రోబోచ్యుగల టయింపేను	రు. 4-0 0
,, బి టయింపేను	రు. 2-0 0
,, టిక్ టాక్ తక్	రు. 2-0 0
,, జిక్ జిక్ తక్	రు. 2-0 0
“కాంపిజేషన్” పవునటకాపేనా 14 కారట్ల గుండ్లు కలది 1 కి	రు. 2-0 0

కె. ఎస్. ఆర్. రాధాకృష్ణబ్రదర్సు
164, చైనాబజారుగోడ్డు సౌకారుపేట, మదరాసు.

ENCOURAGE INDIAN ART

మంచితరుణము మించిపోవును

డిగ్రేడ్ వెనిన్సులార్ మాజిక్ ట్రూప్ వారు

14-3-25, 16-3-25 తేదీ లంగు ఏలూరులో శ్రీమోతేవారి హాలులో వారి గ్రాండుమ్యాజిక్ ప్రదర్శనములు ప్రదర్శింతురు

అంతర్జాతీయ సంఘాలు

అంతర్జాతీయ సంఘాలు

పార్లమెంటు అధికారము

కార్మికుల కోర్కె

లండన్, మార్చి 11:—నేడు కామన్సులలో అంతర్జాతీయ సంఘి యెట్టిదిగాని పార్లమెంటువారి అధికారము లేనిది చేయబడకూడదని సి. పి. ట్రెవిలియన్ గారు ప్రతిపాదించిరి. విదేశరాజ్యాంగమున కిది హానిచేయనని రోనాల్డు మెక్ కీలుగారు చెప్పిరి.

రహస్య రాజ్యతంత్రములకు గడంగుచున్నామనియు, ప్రభుత్వమువారు కార్మికపక్షమువారి విధానము ననుసరించి విదేశీ తత్వ సంఘాల విషయమున రాజ్యాధికారమును పార్లమెంటు పరమచేయవలసియుండుననియు ట్రెవిలియన్ గారు సూచించిరి.

రాంసే మాట్లాడుతూ తేలిసినంతవరకు రహస్య సంస్థలేయి లేవనియు పార్లమెంటు యెదుట 21 రోజులుంచులనివచ్చుచేత లాభకరములగు యెన్నియో అంతర్జాతీయ మేర్పాట్లు ఆలస్యమునననియు మెక్ కీలుగారు చెప్పిరి.

విదేశరాజ్యాంగములపై తగినంత యధికారమును ప్రస్తుత ధానము పార్లమెంటున కిచ్చుచున్నదను సమాచారము తరువాత పథివా రనుసరించి.

సామ్రాజ్య వాయువార్తాహరణము

సలహా సంఘము

లండన్, మార్చి 11:—క్రిందటి సంవత్సరము కాలిఫోర్నియా కమిటీవారు శిఫారసుచేసినట్లు సామ్రాజ్య వాయువార్తాహరణము సంబంధమున తపాలాఅధికారుల సహాయముచేయుటగాను సామ్రాజ్యసలహాసంఘము నొకదానిని స్థాపించు విషయమై హౌసునియనులతో సంప్రదింపుచున్నానని పోస్టుమార్టరు జేసరులు సర్ విలియం మాథెలు - థాన్సుగారు ప్రకటించిరి. తనకులమైన జవాబులు వచ్చేయెడల అసిస్టెంటు పోస్టు మార్టరు జేసరులు అగ్గతంత్రీంద అట్టి సంఘముకంటే స్థాపించవలెను.

రాజుగారు విహరించునాన

వచ్చేవారముతో ప్రయాణము

లండన్, మార్చి 11:—ప్రామ్ ఫోర్డ్ హామ్ ప్రభువు, కౌంటెస్ ఆనరబుల్ అలెగ్జాండరు హార్డింజి, సర్ డిరెక్టర్ కెప్టెన్, సర్ గాడ్ ఫ్రేఫోసెట్, సర్ ప్రాసెస్ లిహాలెట్టు గార్లతో కలిసి రాజును ప్రాణియ వచ్చేవారము మేడిటిరీనియన్ నామతో ప్రయాణము చేయుదురని యిప్పుడు నిశ్చయింపబడినది.

రాజనౌక

బ్రెస్టారు, మార్చి 11:—రాజనౌక "విక్టోరియాఅండు అల్బర్టు" అనునది యింగ్లాండునుండి యిచ్చటికి వచ్చినది.

బ్రిటిషు వైమానిక దళము

ఎక్కువ జేయవలెనావద్దా?

లిఫ్టెంట్, మార్చి 11:—వాయుదళమును హెచ్చుజేయుటలో యిప్పటికేటుతో ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరా? లేక ముందు యుద్ధపరికరములను తగ్గించుటకై చేయబడు ప్రపంచ మహాసభలో హెచ్చుజేయుట అనవసరమని చెప్పబడునని నమ్ముచున్నారాయని ప్రభువులసభలో సర్ లాండు డ్యూకు అడిగెను.

1925-26 సం॥ కార్యక్రమము ప్రకారము వైమానికదళముల సంఖ్య 26 అగుననియు మనదేశముపైకి ఆకాశమునుండి యెట్టి యుద్ధవస్తువులు రాకుండు మనదేశరక్షణ వైమానికదళము తగినంత బలముగా నుండవలెననియు మారుడ్యువ్ అఫ్ సూటీస్ బరీ గారు జవాబుచెప్పిరి.

నానాజాతి సమితి

కొన్నింటి చర్చలు

లిఫ్టెంట్, మార్చి 11:—నానాజాతి సమితిని కొన్నింటియొక్క బహిరంగ సమావేశమున మాండేటెడు టెలిటెలిటె ఆఫ్ఫిష్యు విషయమును నల్లమందు వ్యాపారమును గురించిన ప్రశ్నలును పేరు చర్చింపబడెను.

జర్మనీని చేర్చుకొనుట

జీనీవా, మార్చి 11:—నానాజాతిసమితిలో జర్మనీ చేర్చుకొనువిషయము నిన్న కొన్నింటియొక్క ప్రయత్నముచేత రోమ్ లో చర్చింపబడెను. ఈ ప్రశ్నను తేల్చుటకు అనెంబ్లియే తగిన యధికారముగావున స్పెష్టెంబరులో సమావేశమగునవ్వడు వారి సమావేశాలని నిశ్చయింపబడెను.

రెండవనల్లమందు సభయొక్క నివేదికము

సభలో పాల్గొనని రాష్ట్రములతరపున యెవ్వరు చేరా లుచేయువలెనని ప్రశ్నవచ్చినదిగావున రెండవ నల్లమందుసభయొక్క నివేదికమును విచారించుటకు నానాజాతిసమితి కొన్నింటి వారు ప్రస్తుతముపేసెరి.

నానాజాతి సమితికి కొత్తగృహవసతి

జీనీవాలో నూతనమందిరము

లిఫ్టెంట్, మార్చి 11:—నానాజాతిసమితికొరకై కొత్తగా నిర్మింపబడు మందిరమునకు అంచనాలు 180,000 పౌనులనుండి 280,000 పౌనులవరకు జేయబడెనని విదేశరాజ్యాంగ పర్యవేక్షకు రోనాల్డు మెక్ కీతోగారు కామన్సులలో చెప్పిరి. కొన్నింటివారి రిప్రజెంటేషన్ విచారించుచున్నారు. అఖిలలో నూటికి 10 చొప్పున గ్రేటుచేసిచ్చెను.

ప్రపంచ వ్యాపారము

సహకార ముండవలెను

సర్ ఎరిక్ గెడ్డినుగారి సూచన

లండన్, మార్చి 11:—బ్రిటిషు పారిశ్రామిక సంఘము యొక్క సాధారణసభలో సర్ ఎరిక్ గెడ్డినుగారు తమ యధ్యక్షతవధికి రాజీనామానిచ్చుచు ప్రపంచములోని యితర పారిశ్రామిక దేశములలోని పరిశ్రమదారులతో తగినంత దగ్గర సంబంధముండుకొనవలెనని చెప్పిరి. ఇందువలన వివిధ విషయములపై చర్చించి అవసరమైనచోట్ల సహకారమునుజూపి ప్రపంచవ్యాపారము నభివృద్ధి చేయవచ్చునని వీరి తలంపు.

ది యిండియా సొసైటీ

రానాల్డ్ ప్రభువు

అధ్యక్షుడుగా యెన్నుకొనబడెను

లండన్, మార్చి 11:—ది యిండియా సొసైటీ సాంవత్సరిక సభలో రానాల్డ్ ప్రభువు అధ్యక్షుడుగాను కార్మికే ప్రభువు ఉపాధ్యక్షుడుగాను సర్ ఫ్రాన్ సిమయంగు మాన్యుడు కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు చేర్చెనుగాను ఎన్నుకొనబడిరి.

వర్తక సరకుల

చిహ్నముల శాసనము

కామన్సులలో సవరణచట్టము

లండన్, మార్చి 11:—వర్తకసరకుల చిహ్నముల శాసనమును సవరణజేయు చట్టము నేడు కామన్సులలో మొదటిసారి చదువబడెను. దానిని ప్రవేశపెట్టెను వీ. జె. హాన్ గారు ట్రేడు బోర్డువారు బంగారుపని మందిరము వారు యింకా నగలను చేయునట్టి యితరసంఘములవారు దానిని నామోదించి రని చెప్పిరి.

బంగారుతోడుగు, రోల్స్ గోల్డ్, బంగారుతో నింపబడుట యీమొదలగు మాటల కీసవరణ పరియైన అర్థమిచ్చుచున్నది. ఈవిధముగానే కనడా ఆస్ట్రేలియావారి రనుసరించిరి. ఈ నిర్వచనములను యిండియన్ కన్వెన్షన్ అధికారులు గూడ నూతనముగా నవలంబించిరి.

వాటికాన్ వద్ద ఫ్రెంచిసంశ్లేషము

ఆర్థిక సంఘమువారివైఖరి

పారిస్, మార్చి 11:—వాటికాన్ వద్ద ఫ్రెంచిసంశ్లేషము నమృతమైనది గాకపోవుటచే సెనేటులోని ఆర్థికసంఘము వారు బడ్జెటులో విదేశవ్యవహారములకు సంబంధించిన విషయములను ఒప్పుకొనలేదు.

రహస్యముగానుంచుటకు ప్రతిపక్షము

ప్రతిపక్షము

ఫ్రెంచికమ్యూనిస్టుయొక్క అసమ్మతి

పారిస్, మార్చి 11:—పారియట్టుగారు రహస్యవిషయముల శేవో జెప్పయింద వాటినిన్నిటిని రహస్యముగానుంచబాలనని బర్త్ ఆను కమ్యూనిస్టు విదేశవ్యవహారసంఘమునుండి కాజీనామానిచ్చెను.

ఈజిప్టులో క్రొత్త గోరికనబడుట

లండన్, మార్చి 10:—ఈజిప్టులో కనబడిన క్రొత్త గోరికని గురించి మాట్లాడుచు బ్రిటిషు మ్యూజియములో యీజిప్టు అస్మిరియాలు సంబంధించిన పురాతన వస్తువుల విషయమై చూచుచుండే సర్ వాల్టెరు బడ్జిగారు "టైముస్" ప్రతినిధితో యిట్లు చెప్పెను:—

ఈగోరికే సేసిఫిరూరాజుడే యొనల్లయిన పురాతనవస్తు పరిశోధకులందరును సంశయింతురు. ఏలయిన యీజిప్టులో గొప్ప కట్టడములను కట్టించినవారిలో పిరొకరని తెలియును.

మిల్లరాండుగారు

సెనేటుకు అభ్యర్థి

లండన్, మార్చి 9:—సీను శాఖలో ఏప్రిల్ 13 తేదీన జరుగు సెనేటు యెన్నికలకు మిల్లరాండుగారు లోక అభ్యర్థియని "టైముస్" పత్రికయొక్క పారిసు విలేఖరి చెప్పెను.

సింగపూరులో పెద్దనౌకా స్థానమును నిర్మించుట

దొమినియనుల సహాయము

లిఫ్టెంట్, మార్చి 11:—సింగపూరు నౌకాస్థాననిర్మాణమునకు దొమినియను ప్రభుత్వములేమి సాయము జేసినవని కామన్సులలో కలనీయిలో కార్యదర్శి కలనల్ ఎవరీగారి నడుగగా ఆస్ట్రేలియా న్యూజిలాండుల విషయమున అతడిట్లు చెప్పెను.

సింగపూరు నౌకాస్థానము నిర్మింపజేయకుండా ఆపినేయవలెనని కార్మికప్రభుత్వమువారు తీర్మానించకముందే ఆస్ట్రేలియన్ ప్రభుత్వమువారు మంచినీటిహాయిము చేయవలెనను యిద్దేశ్యమున్నట్లు గనపరచిరి. న్యూజిలాం డిదివఱకే 100,000 పౌనులకు పేటుజేసెను.

జపానులో భయము

సింగపూరునుగురించి భయపడుచున్నట్లు జపానుపత్రికలలో కనబడుచున్నది. బ్రిటను యుద్ధప్రయత్నములను ప్రపంచములో యెచ్చటజేసినను జపాను అభ్యంతరపెట్టబాలదు. కాని ప్రాజ్యుదేశములలో నౌకాధికారము గలది ఒక్కజపానుదేశమేగావున సింగపూరులో నౌకాస్థానమును నిర్మించుట జపానువారికి దెబ్బయేయని జపాను భయపడుచున్నదని టైముస్ పత్రిక యొక్క టోకియోవిలేఖరి వ్రాసెను. మరూహాని పోడెయిన సే భయముతో ఈవిషయమై ఆలోచింపవలసినదని వ్రాల్చుటకు నడిగిరి.

నౌకావ్యాయముములు

బ్రెస్టారు, మార్చి 11:—బ్రిటిషు నౌకావ్యాయముములు మధ్యధరాసముద్రములో జరుగును. అట్లాంటిక్ నౌకావ్యాయము యిచ్చటికి 23 తేదీనవచ్చి యింగ్లాండుకు 23 తేదీన చేరును.

పారిశ్రామిక తగాదాలు

జాతీయ మహాసభ

లీఫ్టు, మార్చి 11:—కామన్వెల్త్ లో ప్రశ్నితమైన జనాభా పెంపును తనివారించును యజమానులను గల తగాదాలను నివారించుట కొక జాతీయమహాసభను యేర్పాటు చేయవచ్చు నేమో యాలోచించెనని ప్రధానామాత్యుడు చెప్పెను.

ఈ పని వర్తమల పరిశ్రమలమీద నియమింపబడిన సంఘమువారు నివేదికమును పంపినప్పటికి జరుగను. వేరువేరు పరిశ్రమలలో వాళ్ల వాళ్ల తగాదా లేవిధమైనవో ముందు తెలిసి కొనినగాని జాతీయ మహాసభ సేర్పరానిన ప్రయోజనము లేదని అతడు చెప్పెను.

బ్రిటిషు విదేశ వ్యాపారము

ఫిబ్రవరి నెల లెక్కలు

లీఫ్టు, మార్చి 11:—బ్రిటన్ లోని బ్రిటిషు విదేశ వ్యాపారముయొక్క ఫిబ్రవరి లెక్కలను బయలుపెట్టిరి. ఎనమ తులమొత్తము 69,380,000 పౌనులు జనవరి నెలలో యొనమతు లొత్తము 69,050,000 పౌనులు, క్రిందటి సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో 68,000,000 పౌనులు దిగుమతులమొత్తము 110,000,000 పౌనులు, జనవరి నెలలో దిగుమతులు 122,000,000 పౌనులు, క్రిందటి సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో దిగుమతులు 97,000,000 పౌనులు.

ఎడారిలో యిద్దరు వైమానికులు

మాయమగుట

శవములు కనబడటం

లీఫ్టు, మార్చి 11:—క్రిందటి సంవత్సరము లెఫ్ట్ లెఫ్టెం టు విలియం కాన్స్టేబులు స్ట్రేయియంగు ఆఫీసరును డొనాల్డు రాంసేయును యితాడు యెడారిలో కన్నడ లేదని తెలియజేయు బడెను. ఆ జనముననే సహాయార్థముపోయినవారికి పారి విమా నముచెడి క్రిందబడియుండి కనబడెను. కాని యెంత వెదకినను మనుష్యులమాత్రము కనబడలేదు. కాని కొన్ని కోజులక్రిందట నే యెడారిలో చూరమున తెల్లనివస్తువులు కనబడి గా నైమానికులతోందుదిగిమిదిరి. ఆ తెల్లనివస్తువులు యిద్దరుమను ష్యులయొక్క అగ్గిపంజరములైయుండెను. ఆశీరములపోయిన మనుష్యులైనట్లు గుర్తించెనుగా వాయునుంత్రివర్తమువారు చెప్పుచున్నారు.

ఇంగ్లాండులో అద్దె కొత్తచట్టము

లీఫ్టు, మార్చి 11:—ఇంటి అద్దె యంతట మించగూడ దను నియమమును మరికొంతకాల మనువర్తింపజేయు చట్టమును నేడు కామన్వెల్త్ లో చర్చించుచుండిరి. ప్రస్తుతజానములను బట్టి అద్దెపై యధికారము యీ సంవత్సరము జూనువరకేగల యు. పోయిన జనరలు యొన్నికలలో ప్లాన్ లీ బార్డింగ్ ప్రధాన మంత్రి ఆశుధికారము మరికొంతకాల ముండునట్లు చేసెదనని వాదనముచేసెను. ఈ కొత్తచట్టము ప్రకార మి యధికారము యింగ్లాండులో 2½ సంవత్సరములను స్కాట్లాండులో మూడు సంవత్సరములు నుండు గావున ఆవాదన మిందువలన చెల్లింప బడినది.

భారత సంస్కరణములు

నేపనలు కన్వెన్షను వారి సలహాలు

సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి వైఖరి

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండను, మార్చి 12:—సామ్రాజ్య కాగననభి రాష్ట్రీ మకాసనభా సభ్యులు ఇతరులు నేపనలు కన్వెన్షనుగ నేర్పడి భారతరాజ్యాంగ నిర్మాణము విషయమై ప్రతిపాదించిన సలహాల ను ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధతో పరిశీలించెదరాయని నేటిదినము కామన్వెల్త్ లో స్పృహగారు ప్రశ్నించిరి. వార్తాపత్రికలవల ద్విని అసంపూర్ణమున లెంతివార్తను మాత్రమే తాను చదివెనని యు. ముట్టిమెను కమిటీవారి నిజీవీయమును పరిశీలించునంతవరకు తొనెట్టి అభిప్రాయము ప్రకటింపవలెదననియు నింటులటను భువు గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

వ్యవస్థాపక చట్టము

సెలెక్షన్ కమిటీని నియమించుటకే ప్రభుత్వము

వారంగీకరించుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

కేప్టెన్ బ్రెయిన్, మార్చి 12:—వ్యవస్థాపక చట్టమును పరిశీలించుట సెలెక్షన్ కమిటీని నియమింపవల గునను జనరలు స్పెట్టు గారి సలహాను ఆంగ్లేయమంతట ప్రధానమంత్రియగు మార్ష బానుగారు రాయబారిలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

ఈజిప్టు ఎన్నికలు

జగ్గుల్ పక్షమువారి విజయము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

కెయిరో, మార్చి 12:—ఈజిప్టులో ఎన్నికలు ఎట్టి అల్లరి లేక జరిగినవి. కెయిరో డివిజను ఎన్నికలయందు జగ్గుల్ పక్షము గారు విజయమొందిరి. 97 స్థానములను జగ్గుల్ పక్షమునారు గెలిచిరి. ఇతరపక్షములవారు 98 స్థానములను గెలిచిరి. ఇతర 14 స్థానములందు ఎన్నికల ఫలితములు ప్రకటింపబడలేదు.

రష్యాకు ప్రతియెగుమతి

లండన్, మార్చి 11:—కామన్వెల్త్ లో జనాభాపెంపు ను గ్రేటుబ్రిటనునుండి రష్యాకు క్రిందటి సంవత్సరము యెగుమ తిచేయబడిన మొత్తము 459,000 కింటాలులు అనగా 4,000,000 పౌనులు విలువగలదని సామ్రాజ్యము గారు చెప్పిరి. 1928 లంలో యెగుమతి చేయబడిన మొత్తము 99,000 కింటాలులు అనగా 781,000 పౌనుల విలువగలదని చెప్పిరి.

స్టీమరు తగులబడుట

కలకత్తాలో 10 వ తేదీ మంగళవారమునాడు సాయం కాలము హోలీవండుగ సందర్భమున బాణసంచా కాల్పుల వలన సిటి ఆఫ్ వెనిసు ఆను స్టీమరు తగులబడెను. మూడుయం త్రములు పనిచేసెను. పొగ విస్తారముగానుండుటవలన అగ్నింధుల మును కనగొనుట చాల కష్టమైనది. రెండుగంటలు కష్టపడిన పిమ్మట మంటలు చల్లారినవి. స్టీమరుకు డెక్కానిస్తారము కలు గలేదు. సకములు మాత్రమే తగులబడెను. మార్చి 28 వ తేదీని స్టీమరు బయలుదేరుట శభ్యంతరముండదు. (ఆ. ప్రె.)

పాటియాలా మహారాజుగారికి కుమారుడు కలుగుట

11 వ తేదీ రాత్రి పాటియాలా మహారాజుగారికి కుమారుడు పుట్టెను. (ఆ. ప్రె.)

ఒక గొప్పమహమ్మదీయ స్త్రీ మరణము

కీ|| శే|| మంతానా బయదుల్లా మర్వాద్ది (ఉశేమా) గారి భార్యయును మర్వాద్ది సోదరుల జననియునగు నొక మహమ్మదీయ స్త్రీ 10 వ తేదీ రాత్రి మిడ్నాహ్నులో చనిపోయినది. 11 వ తేదీని ఆంత్యక్రియలు జరిగినవి. 11 వ తేదీని కలకత్తా కార్పొరేషను సభ ఆమె గౌరవముకొరకు 10 నిమిషములు నిలబడినది. (ఆ. ప్రె.)

స్టీమరుల రాకపోకలు

మెడిజోనియా స్టీమరు 5 వ తేదీ లండనుకుపోను తీసుకొని 11 వ తేదీ ఉదయము 6 గంటలకు పోర్టు నెడుచేరెను. ఆనాడే మధ్యాహ్నము 1 గంట కంటుండి బయలుదేరెను. 7 వ తేదీ బొంబాయి కుపోను తీసుకొని డంగల్ స్టీమరు 12 వ తేదీ వుడయము 6 గంటలకు పోను చేరెను. డంగల్ స్టీమరు తెచ్చిన టపాను సుదూరం ఆనాడే పగలు 10 గంటలకు ముంబాయి స్టీమరు పోను నుండి బయలుదేరెను. (ఆ. ప్రె.)

మడ్డీమన్ నివేదికము

పత్రికా భివ్రాహములు

లండన్, మార్చి 12:—హడ్డిక్ మన్ నివేదికమును గూర్చి ఇంత వరకు అంతగా వ్యాఖ్యాన మేదించలేదు. మెహారిటీ నివేదికము ఉదారభావముతో గూడుకొన్నదని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక చెబుచున్నది. ప్రస్తుతమున్న రాజ్యాంగవిధానమును ఉదారభావముతో మార్పును జేయు సవకట్టెరనుచున్నది. మెహారిటీ నివేదికము శాంతిని గలుగజేయబాలదని మెహారిటీ విధానము జేయునుగ నున్నదనుమితో ఇంకొక రెండు అడుగులు ముందువేయుటకు ఈ నివేదికముయొక్క యంత్యమని మార్షింగుపొట్టు అనుచున్నది. మెహారిటీ నివేదికమునకు ప్రత్యామ్నాయముగ ఇది గ్రహించి రనుచున్నది.

లెఫ్ట్ సెంటు కర్నలు బ్రహ్మలో గారు చనిపోయిరి.

ఈజిప్టులో కొత్త పరిశోధనము

కెయిరో, మార్చి 11:—శాలవనంశపురాజు సమాధిని గనుగొన్న వ్యక్తి అమెరికను దేశీయుడు ఆలెక్సాండర్ గారు. 18 శాతాబ్దములక్రిందట గనుగొన్న టుంటుఖానుకాగారికంటే ఇది చాల చిత్రమగుచున్నది. ఆప్తములు 9) అడుగుల లోతుగ పాత బడియున్నవి. సూర్యకిరణములు లోపుగ ప్రవేశించు ఏర్పాటులున్నవట సామాన, సకలు విస్తారమున్నవట. అలెగ్జీ ప్రభువు దీనిని జూదుటకు వచ్చెను.

ఆఫ్ఘన్ దేశమున అహమదీయ్యలు

ఆఫ్ఘన్ దొరతనమువారచటి అహమదీయ్యలపై సింకను శేములు చేయబడిన యుద్ధము. ఇతర కాఖులవారినిగూడ అనుమానమువీడ అరెస్టుచేయుచున్నారని బటాలానుండి కార్పొరేషన్ తంతివార్త వచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

ఉద్యోగములు

పాలిటకల శక్రటర్ (డిల్లీ) జె. పి. థాంసనుగారికింకను సరిగా ఆంగ్లము కలుగలేదుగాన అయన వెలపు మోచ్చింపబడెను. కల్లులు పాటర్నుగా రాష్ట్రమున నింకను పనిచేసెదరు. పాటర్నుగాని స్థానమున కల్లులు మెన్సేర్నుగా గారు రాజపుటానా ఏజంటుగా పనిజేయుచున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

ఫోర్టరీ చేసి 1,60,000 హరించుట

కచ్చివహారావు కార్పొరేషన్ ఎస్. డి. మెహతాగారి సేర 1924 ఫిబ్రవరిలో యిండియా బాంకిలో [బొంబాయి] కాతా ఏర్పరుపబడెను. 6½ లక్షలునిలువయుండెను. 30.5-24 తేదీని చెక్కుబుక్కు మెహతాగారి యొద్దనే యుండెను. ఆనాడు 1,60,000 రూపాయలకు ఒకచెక్కు వ్రాయబడి సొమ్ము తీసికొనబడెను. అనుచునాడు ఆనగా 31 వ తేదీన మెహతాగారు మహారాష్ట్రలో బోపాఖండమునకు వెళ్లిపోయెను. అయన మరల వచ్చినప్పటికి ఆచెక్కుపై ఎనరో దొంగసంతకము చేసెనని పోలీసువారికి తెలుపబడెను. మెహతాగారి బంధువు నొకనిని అరెస్టుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా చిట్టగాంగులందు నొకాప్రచారము

కలకత్తా, మార్చి 11:—కలకత్తా, చిట్టగాంగు, నాకా శ్రేయ స్థానియులయొక్క సాంస్కృతిక నివేదికలు బయలుపెడినవి. నిరుటి సంవత్సరముందు పంగరాష్ట్రముందు నానికులను 79 గరమ దీక్షాని3. కలకత్తాకు 60,19,104 టన్నుల బరువుతో 1169 నాకలు వచ్చినవి. 59,48,867 టన్నుల బరువుతో 1154 నాకలు వెడల్పివి. పదినాకలు మెట్టనెక్కినవి. ఒకసారి నాక లాండాంటితో డీక్షానినవి. చిట్టగాంగునకు, 3,32882 టన్నులబరువుతో 835 నాకలు వచ్చినవి, 834825 టన్నులబరువుతో 824 నాకలు వెడల్పివి. రెండుసార్లు నాక లాకాదానితో నొకటి డీక్షానిటయను, నొకమార్కానాక భగ్గుచునుటయు జరిగెను. (ఆ. ప్రె.)

ప్రకటన

ది 1-4-1925 తేదీ లగాయతు పకసంవత్సరమునకు జిల్లా బోర్డు స్టీపురు జిల్లా, హైదరాబాద్ అనుష్ఠానమున 1904 సం॥ రం పకటన ఫిబ్రవరి తారీఖున ప్రకటించబడిన గోదావరిజిల్లా గెటెంట్ ఏర్పాటున రాజమండ్రి ధవిశేఖరం స్టీపురు శివులను నడుపుకొనుటయున్న, రాజమండ్రి పోలవరం పక్షము స్టీపురు బోటు కర్మిని సదుభయమును తెండర్లకు పకముగా అప్పజుడును. అనగా యిదివరలో గోదావరిజిల్లాబోర్డువారి వలన ఏర్పాటు చేయబడిన రేల్వేప్రకారం ఫీసు యివ్వాలనేను మన పక్షాన నడిపి సదరు జిల్లాబోర్డువారికి సంతోషమును యిచ్చిది తెండర్ల ద్వారా తెలియచేయవలెను.

సదరు తెండర్ల సీలకవల్లం రు 500/లు అయిదు వందల రూపాయలతో దాఖలుచేయవలెను. అనగా సదరు ధరనకు సామ్యు బ్రజ్జిలో దాఖలుచేసి రకీను సీలు తెండరులో పెట్టి దాఖలుచేయ వలెను. సదరు తెండరులు ది 13-8-25 తారీకు సాయంత్రం 5 గంటలవరకు కాకినాడలో వున్న జిల్లాబోర్డు ఆఫీసులో జిల్లాబోర్డు క్రెడిట్ డివిజన్ వల్ల గాని సదరు ఆఫీసు హెడ్డుగుమస్తాగారిల్లగాని వున్నాకో బడను. సదరు తెండర్ల జిల్లాబోర్డు ఆఫీసులో 20-8-25 తారీకున పగలు 11 గంటలు 1 గంటలవరకు జిల్లాబోర్డు క్రెడిట్ డివిజన్ వల్లగాని తెలియబడును. జిల్లాబోర్డు క్రెడిట్ డివిజన్ గారు అన్నిటికంటే హెచ్చుమొత్తమునకు పెట్టిన తెండరు అంగీ కరించుటకు బద్ధులకారు ఏ తెండరును గా అన్ని తెండరులుగాని కారణము చెప్పకయే నిరాకరించు స్వాతంత్ర్యమును వుండునున్నది.

ఈస్టీము ఫెర్రెలున్న యిచ్చుబోటు సర్వీసును నడుపుకొనుటకు కావలసిన రేల్వే వగలు యానత్తు సంచాయిషీయున్న వరకులున్న కాకినాడలోని జిల్లాబోర్డు ఆఫీసులో ఆఫీసు వుండుకోజులలో పగలు 11 గంటలు 5 గంటల వరకు యివ్వబడును.

జిల్లా బోర్డు ఆఫీసు, ఎమ్. టెంట్ బర్లత్తు మునాయుడు, కాకినాడ. గోదావరి జిల్లా బోర్డు క్రెడిట్ డివిజన్.

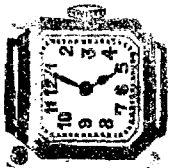
పార్టు హాండు టైపిస్టు కావలెను

కృష్ణా జిల్లాబోర్డు ఇంజనీరుగారి వద్ద మకాం గుమస్తాగా (Camp clerk) పనిచేయుటకు ఒక పార్టు హాండు టైపిస్టు కావలెను. నెల 1-కి రు 40 లు చొప్పున జీత మివ్వబడును. పార్టు హాండు, టైపు రైటింగు ఈ రెంటిలోను ఇంటరుమిడియేట్ లేక హైయర్ గ్రేడు గవర్నమెంటు టెక్నికల్ పరీక్షలలో కడతేరినవారు మాత్రమే దరఖాస్తులను పంపు కొనవలెను. వయస్సు, జాతి, జనరల్ అండు టెక్నికల్ యోగ్యత, ఇదివరకు యే ఉద్యోగములో వుండినది మొదలగు వివరములతో ద ర ఖా స్తు లు 25-8-25 తేదీలోగా ఈ దిగువ విలాసమునకు చేరు నట్లు పంపుకొనవలెను. ఏర్పాటుచేయబడిన దరఖాస్తు దారుడు తనకుగల ఆధిక్యతను గురించి తగిన ఉదాహరణములు ఖద్దన తెలుపుకొనవలెను.

T. K. T. VIRARAGAVACHARI,
L. F. District Engineer,
Chilakalapudi, Kistna District.

22 ct ROLLED GOLD WRIST WATCHES

This is a very newest style watch fitted with high grade Swiss mechanism. Glass crystal lined, figures Arabic or Roman. Its design and finish will satisfy the most critical test. And an appearance equal to sovereign gold, very charming to look at and perfect time-keeper Guaranteed for 5 years.

Rs. 12/8
18 Carat Rolled Gold wrist watch Rs. 7

guaranteed for 3 years.
World famed "B" Time piece Rs. 2/8
German Alarm Time piece Rs. 5/-
"Negro" Alarm Time piece Rs. 5/-
Double bell Alarm Time piece Rs. 6/-
All guaranteed for 3 years

14ct Emden fountain pen 14ct gold nib Rs. 2/8

Write to: V. S. WATCH Coy.,

P. O. 105, MADRAS

చెన్నపురి బజారుధరలు

మార్చి నెల 13-వ తేదీ శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 20 0 0 మొదలు	88 8 0	గుణకు
లియము బస్తాలు		మొదలు వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	15 8 0	15 12 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	17 0 0	17 4 0
డిల్లివి ,, డిటా ,,	18 4 0	18 8 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0	9 0 0
నువ్వులు ,, ,,	20 0 0	24 0 0

2. పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 20 5	,,	10 8 0	11 0 0
నెనగలు ,, డిటా ,,	,,	12 0 0	12 8 0
పెసలు ,, డిటా ,,	,,	18 0 0	14 0 0
మినుములు ,, డిటా ,,	,,	18 0 0	16 0 0
ఉలవలు ర 164 ,,	,,	8 4 0	8 8 0

3. నూనెవస్తువులు

నువ్వులనూనె బా 1-కి	,,	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14 0 0	22 0 0
కొండాపురం వేరు నెనగపప్పు బా 1-కి	,,	55 0 0	60 0 0
ఇతర ప్రకళము ,,	,,	50 0 0	58 0 0
వేరు నెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 120 మిమకనూనె 122			
అనుదము బా 1-కి	,,	184 0 0	185 0 0

4. చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	,,	145 0 0	
కూరపసుపు ,,	,,	100 0 0	105 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరువి) బా 1-కి	,,	110 8 0	115 8 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముగుగు 1-కి రు 50,55			
కాశమా నీలపాయకట్టు	,,	,,	70,75
తెల్లము బా 1-కి	రు	85 0 0	52 8 0
చింతపండు బా 1-కి	,,	80 0 0	52 8 0

5. ఇనుము

పట్టరకం బా 1-కి	,,	82 0 0	88 0 0
చదరంప ,,	,,	82 0 0	85 0 0

6. లోహములు

నెండి 100 తులంక	,,	74 0 0	74 12 0
బంగారము, తులము 1-కి	,,	21 10 0	21 14 0
గువరము 1-కి	,,	18 14 0	
ఇత్తడి బా 1-కి	,,	260 0 0	275 0 0
రాగి డిటా	,,	295 0 0	300 0 0
అస్కాచక్కిర 2:6 పా 1 గలవి	84 8 0	85 4 0	

7. రంగులు అలిజరైను

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు	,,	70 0 0	72 0 0
తొట్టికృష్ణము డిటా	,,		
సింహం డిటా ,, గుర్రం డిటా	,,		

8. దూది

బోండా వెన్నబారువ 1-కి	రు	800 0 0	
పల్నాడు దూది ,,	,,	240 0 0	

9. నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	8 0 0	
వధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	6 0 0	
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	8 8 0	
అపానుదూరు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	7 12 0	
నూళియేనుగ నెం 20	,,	10 10 0	
జపాన్ నెం 20			
,, ,, 40 ఏ లేబిలు అయినను	,,	18 6 0	
గోకాకు నెం 12 1/2	,,	8 10 0	
వద్వాక్ నెం 24 1/2	,,	11 4 0	
14 1/2 క్విలక్ పక్షి	,,	8 0 0	
నెం 20 పెన్సి సింహం యీటె	,,	10 10 0	
నెం 22 ,, ,,	,,	10 14 0	
నెం 12 1/2 డెన్ని సర్కుసు	,,	8 8 0	
నెం 14 1/2 ,,	,,	8 12 0	

వృత్తాంతలేఖలు

అమలాపురము

(ఒకవి లేఖరి)

టోలు గేటు

మార్చి 9:—1925 ఏప్రిలు 1 తారీఖునండి మాతా లాకాలో టోలుగేటుపెట్టెదను. ప్రజలందరు ఆణేకవిధముల వలనని మొరపెట్టిపరిమయనకారణములతో మహాబద్ధ పంపులన్నను జిల్లాబోర్డువారు పెడచెనిపెట్టి పబ్లిక్ పాటలో తాలూకావాసులమరద్యువ్వ మాయన రు 24600 లకు పాటపాడించి ఖాయపరచినారు.

ఆదవాని

(స్వకీయ విలేఖరి)

పశువుల దుఃఖశమనము

మార్చి 7:—ఈనెల 8 వ తేదీరాత్రి ముమారు 10 వేల రూపాయల విలువల చొప్పు మురియ గడివాములు అగ్నివల్ల నష్టమొందున మాతాత్తుగ పశువులకు బోత్తిగా ఆహారము లేక పోయినది ధూరసంకటముల మునిగి శ్రోపంబుల గావించుచున్న రైతుజనుల తాత్కాలిక దుఃఖోపశమనమునకు ఆదవాని పురవాసిగారు మునుపాయి తిమ్మయ్య అను నోకరైతు ముగ జంతువులయొడ నుదారమనస్కుడయి దుఃఖాగ్నిలో మునిగి యున్న రైతుజనులను సవినయమున విలిపించి ఒకటిన్నర రూపాయ క్రయమున ఒకటిన్నర చొప్పు ప్రతిరైతుకు ఇచ్చి పంపెనని చెప్ప చాల సంతసముగా నున్నది.

తెనాలి

(స్వకీయవిలేఖరి)

తాలూకాబోర్డు ఆయుర్వేద వైద్యశాలలు

మార్చి 8:—తెనాలి తాలూకాబోర్డు యేర్పడినది లగాయతు తాలూకా గ్రామములలోని ప్రజల యుపయోగా క్కము తెనాలిలో న్యూనిసిపాలిటీవారిచే నడుపబడుచున్న ఆస్పత్రికి కొంతవిరాళము యిచ్చుచుండెడివారు. తమ సామ్యు ఖర్చు అగుటయేగాని తాలూకాప్రజలకు ఆస్పత్రివలన అంతయెక్కువగ నుపయోగములేదని బోర్డుసభ్యులు గ్రహించి న్యూనిసిపల్ ఆస్పత్రి విరాళమును ఆపివేచిరి. ఈ సామ్యుచే తాలూకాలోని ముఖ్యగ్రామములందు ఆయుర్వేద ఉచితవైద్యశాలలను స్థాపించి నిర్వహించిరి. ప్రస్తుతము 4 వైద్యశాలలను ఏర్పాటుచేయుటకు తీర్మానించినట్లు తెలియుచున్నది. వాటిలో ప్రథముగా 5-8-25 తేదీన నందివెలుగు గ్రామములో బోర్డువారు ధర్మ వైద్యశాలను మ. రా. శ్రీ గోళ్లవాడి సూర్యవారాయగారి ఆధిపత్యముక్రింద స్థాపించిరి. ఆసమయమున తాలూకాబోర్డు వైసు ప్రెసిడెంటుగారైన ఉమామహేశ్వర రావుగారున్న యింకాయితరులన్ను నందివెలుగు గ్రామము దయచేసి ఆయుర్వేదవైద్యమునందు తమకుగల సానుభూతిని వెల్లడించిరి. ఇతర తాలూకాలవారుగూడ తెనాలితాలూకా బోర్డువారిని అనుకరించి యిట్టి వైద్యశాలలను స్థాపించి ప్రజలక్షేమములకు తోల గించుటకు ప్రయత్నించెదరు గాక:—

హిందూదేశము, అమెరికావాసుల సానుభూతి

అమెరికాదేశములో సంయుక్తబూధరకా చచ్చయొక్క విద్యాకమిటీకి కార్యదర్శియైన బ్యారీ ప్రెజిడెంట్ గోత్వాల్డు గారు ది 5-8-25 తేదీన తెనాలి విచ్చేసి, అమెరికాదేశములోని విద్యాపరిస్థితుల విషయమై ఉపన్యసించిరి. అమెరికాదేశములో చాలవరకు విద్యాశాలను ప్రభుత్వమువారిచే తమ ప్రవృత్తమునండి ఖర్చుపెట్టి, నడుపబడుచున్నవి చెప్పిరి. మతవివరములు శ్రద్ధ లేకుండుటవలన, కొన్నిదుర్ఘటములు యేర్పడుచున్నవనియు, చచ్చవారు దానిని సవరణచేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారనియు నుడిచిరి. తమ యుపన్యాసములో, హిందూదేశములో యీషమయమున వడుచుచున్న స్వాతంత్ర్య ప్రయత్న విషయమై ముచ్చటించుచు, గాంధీమహాత్మునియందు తమదేశీయులకు చాల గౌరవము కలదనియును వారిప్రయత్నమునందు తమకు నిజమైన సానుభూతి యున్నదనియు చెప్పిరి.

జాతీయవిద్యాలయము

ఈ విద్యాలయ పాలకసభ్యులవారు విద్యాలయమునకు స్వంతభవనము సంపాదించుటకు వలయుడ్రవ్యరూప సమకూర్పు ప్రయత్నము చేయుచున్నారు. త్వరలో స్వంతభవననిర్మాణము కాగలదని నమ్ముకొను తోచుచున్నది.

పోలవరం (గోదావరి యేజిక్సీ)

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

మార్చి 7: ఎండలు తీర్చి కాయమున్నవి.

కాంగ్రెసు ప్రచారము

శ్రీయుత పునలూరి కోదండరామయ్యగారు చేవియ్యం పోమయ్యగారు తూము రామారావుగారు కన్నపురం ఫీర్కాలో గతవారము కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్చిరి. ఖద్దరుబట్టల నమ్మిరి. కోదండరామయ్యగారు యింకనూ అచ్చటనే ప్రచారముచేయుచున్నారు. ఇంతవరకు 89 సభ్యులు చేరిరి. ఈనెలలో పూర్తిగా 2000 గజములు నూలు యిచ్చినవారు రీ మాత్రము గలరు. 10 మంది కొంతమాత్ర మిచ్చిరి. తక్కినవారు యేమియు సందర్భము కుదరక యీనెలలో యివ్వలేకపోయిరి. వారందరు ముందునెలలో బట్టి చేయుదురు గాక.

ఖద్దరు డిపో

గత సంవత్సరం యేర్పాటుచేయబడిన ఖద్దరుబోర్డుకు 15 వాటాలు మాత్రమే యింతవరకు వశాలు అయినందున గత సంవత్సరము ఆసాముకు బట్టలు కొనితెచ్చి అమ్ముటమాత్రమే జరిగెను. ఈసంవత్సరము ఖద్దరు నిర్మాణమునకు గూడ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కాన డివిజన్ ప్రజలెల్లరు సానుభూతిని జూపి విరివిగా వాటాలను పుచ్చుకొని ఖద్దరు వాణికి తోడ్పడుదురు గాక.

గౌతమాశ్రమము

ఈ ఆశ్రమమునకు స్థలముకొని అందు కట్టడములు కట్టుకట్టుకై యాదిగువారు యీక్రింది విరాళములు నొసంగిరి. వీరికి ఆశ్రమకార్యదర్శి వందనము లర్పించుచున్నారు. దేశభక్తులగు తమసానుభూతినిజూపి ధనసహాయముచేసి శేషవారికై యేర్పడిన యీఆశ్రమము వృద్ధిలోనికి తీసుకవచ్చెదరు గాక.

శ్రీయుత తూము రామారావు పంతులుగారు 100-0-0

సోమయాజుల వెంకట్రామయ్యగారు 100-0-0

శ్రీమతి చేవియ్యం సోదమ్మగారు 100-0-0

800-0-0

అసిస్టంటు యేజంటుకోర్టు

మా డివిజన్ అసిస్టంటు యేజంటుగారికి రివిన్యూ, క్రిమినల్, సివిల్ అధికారము లందుటచే వారి క్రిందికి మూడు నైపువాడి అని చెప్పవచ్చును. వీరు పగలు రాత్రి కూడా తమ ఆఫీసు పని చేయుచూ శేసులు విచారించుచుందురు. వీరి యోషికకు సంతసింపవలసినదే గాని రాత్రులు 9, 10 గంటలవరకు తిండితిప్పలు శేక బాధపడు పార్టీలయినవధుల చూచి విచారింపవలసివచ్చుచున్నది.

ఇట్లు రాత్రింబగళ్లు పనిచేయుచున్నను తీర్పు చెప్పిన శేసులు చాల తక్కువనియు తెలియుచున్నది. దీనికి కారణము శేకపోలేదు. ముఖ్యకారణము వైన చెప్పిన త్రివిజాతికారము యేకవ్యక్తికి ప్రసాదించుట అయియున్నది. రివిన్యూ, జుడిషియల్ అధికారములు ప్రత్యేకవ్యక్తులకు యేర్పాటుచేసిన గాని యీ బాధ లంతరింపజాలవు. సర్క్యూటులో శేసులు విచారించుటచే పార్టీలకు గలిగే వ్యయప్రయాసలు అపారము. శేసు విలువకంటె ఖర్చులు జాస్తి అగుటయే గాక మన్యప్రాంతములలో తిరుగుటచే ప్రాణములకు కూడ ముప్పు వాటిల్లు చున్నది.

పోలవరం జిల్లాబోర్డు

ఈ జిల్లాబోర్డులోని మొదట్లు డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు మున్నగు గవర్నరు మెంటు యుక్తోగజులును వారిచే నియమింపబడిన కొంతవరకు యుక్తోశేతులను అయియున్నారు. ప్రజలకుండి లోకములకును సహాయముచేయుచుమా ఆసాముచే బోసింపబడు యీబోర్డు ప్రజల బోక్య మెంతమాత్రమున శేక వారిచే మొదట్లు యెన్నుకొనబడకుండుట చాల ఘోరము. మొదట్లు ప్రెసిడెంటుగారైన జిల్లాకలెక్టరుగారి వై నుప్రెసిడెంటుయిన డిప్యూటీ కలెక్టరుకు గాని యెదురుచెప్పజాలని తమ తాజేవారును వారివర్గిలోవున్న తదితరులను అయివుండుటచే సామాన్యముగా ప్రెసిడెంటు యిచ్చమే తీర్మానమగుచుండును. ప్రజల క్షోభములేని యీమీటింగులు ఫార్ములుగా నుండుటయే గాక చాలధనము వ్యర్థముచేయుచున్నది. కాన యిక్తన గవర్నరు మెంటు యీలోపమును గుర్తించి యెన్నికల మూలమున బోర్డు యేర్పాటుచేయుదురు గాక.

ఇట్టి పరిస్థితులలో పోలవర మిథడు యానియనుచేయుటకు సన్నాహములు జరుగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. యానియనుకూడ నియోజకవర్గతీనే జరుగునని తెలియుచున్నది. పోలవరంలో యానియను చేయుటకు కావలసిన పరిస్థితు లెంత మాత్రము కనుపించవు. పురసానులు యీమార్పును నిరోధించుచూ నునాజురకంపిరకం. ఇది బుట్టజాఖలు అవునో ప్రజల కోరిక ఆలోచనలోకి వచ్చునో చూడవలసియున్నది.

బరంపురం తాలూకాబోర్డుప్రాథమిక పాఠశాలయల చతుర్థ మహాసభ

సోంపేట గ్రామములో 1-8-1925 తేది ఆదివారమున సంఘసభ్యులు పలువురు సమావేశమయి కొన్ని ముఖ్యమైన తీర్మానములను గావించిరి. వారున బోర్డు హాయిర్ ఎలిమెంటరీ స్కూలుల హెచ్చాప్తురగా రగు వల్లాది సాంబమూర్తిపంతులు గారు అధ్యక్షత వహించిరి.

సభ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు సోంపేట బాలికా పాఠశాలాధిపతుల సమావేశమయినది. వైవ ప్రార్థనతో సభ ప్రారంభింపబడినది. రాళ్లపల్లి సత్యనారాయణగారు భక్త చింతామణిలో పద్యములను జదివెరి.

1922-23 సంవత్సరము తాలూకా కాపీలేషన్ అలవెన్సు నేటివరకు ఉపాధ్యాయులకు ముట్టలేదు గాన దయచేయింపవలసిన దని జిల్లాఎడ్యుకేషన్ తో కాన్సిలు వారిని గోరు తీర్మానమును మల్లాది సాంబమూర్తి గారు ఉపపాదించగా తీర్మానమును రాళ్లపల్లి సత్యనారాయణగారు బలపరచిరి. సభ్యులందరిచే యంగీకరింపబడినది. కావున సాధ్యమైనంత త్వరలో సదరు కాపీలేషన్ గ్రాంటును దయచేయించగలందులకు సంఘము వారు బోర్డువారిని, జిల్లా ఎడ్యుకేషన్ తో కాన్సిలువారిని గోరుచున్నారు.

బోర్డు హైయర్ ఎలిమెంటరీ స్కూళ్లలో తెలుగుపండితు నొకరినిగాని, ఉరియా పండితు నొకరినిగాని, వేయింట అత్యవసరమని బోర్డువారిని గోరు తీర్మానమును మంత్రాల వెంకటరమణమూర్తిగారు ఉపపాదించగా నిత్యానంద పట్నా యకుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. కావున బోర్డువారిని త్వరలో తెలుగు హైయర్ ఎలిమెంటరీ స్కూళ్లలో తెలుగు పండితుని, ఉరియా స్కూళ్లలో ఉరియా పండితుని, వేయింప గలందులకు సంఘమువారు గోరుచున్నారు.

కాజియర్ లీవుకుగాని ప్రివిలేజి లీవుకుగాని ఉపాధ్యాయుల కర్తవ్యమున్నప్పుడు జీతనష్టమును జేయగూడదని గోరు తీర్మానమును పారనంది వెంకట కామేశ్వరరావుగారు పాదించగా, అచట రామారావుగారిచే బలపరిపడినది, సభ్యులందరు వారివారి యంగీకారములను పూర్తిగా చెలిబుచ్చిరి కావున ఉపాధ్యాయుడు కాజియర్ లీవుకుగాని ప్రివిలేజిలీవుకుగాని అర్హులై యున్నప్పుడు జీతనష్టము చేయించకుండగలందులకు సంఘమువారు బోర్డువారిని గోరుచున్నారు.

జి.ఓ. నెం 14 28.8.28 ప్రకారము అందు గనుబడిని స్కేలును పూర్తిగా అమలులో నుంచవలసిన దని తాలూకా బోర్డువారిని ప్రార్థించుచు తీర్మానమును పారనంది వెంకట కామేశ్వరరావుగారు ఉపపాదించగా గోదా గోపాలంగారు బలపరిచిరి. సభ్యులందరు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించిరి. కావున బోర్డువారు సాధ్యమైనంత త్వరలో యీవిధమ కనుబడిని గవర్నరు మెంటు స్కేలు అమలులో నుంపించగలందులకు సంఘము వారు గోరుచున్నారు.

జి.ఓ.లోని స్కేలు:-ఎలిమెంటరీ లోవర్ బ్రాయిడ్లు రు 20-1-80 అన్ బ్రాయిడ్లు రు 15-0-0 ఎలిమెంటరీ హైయర్ బ్రాయిడ్లు రు 25-2-50 అన్ బ్రాయిడ్లు రు 20-0-0 నెకండరీగ్రేడు బ్రాయిడ్లు రు 35-1-50-6-0 అన్ బ్రాయిడ్లు రు 25-0-0

పాఠశాలపాఠశాలలలో పనిచేయు ఉపాధ్యాయులకు యిచ్చు జీతమునే ఉపాధ్యాయులకు గూడా యిప్పించ గలందులకున్నా, ద్యూటీ బత్తా అన్ని స్కూళ్ల హెచ్చాప్తురకును, ఒంటరిగానున్న టీచర్లకును యిప్పించవలె నని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

సాంకేతిక పరీక్షలలో కృతార్థులైన ఉపాధ్యాయులకు స్పెషల్ బత్తా యిప్పించగలందులకు సంఘమువారు బోర్డువారిని గోరుచున్నారు.

ప్రస్తుతము తాలూకాబోర్డువారిచే నిర్ణయింపబడిన స్కేలు చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నందున సాధ్యమైనంత త్వరలో స్కేలును మార్చివేయగలందులకును, మౌతన పాఠశాలను స్థాపించుచు అదివరకు పనిచేయుచున్న ఉపాధ్యాయుల జీతనములను, సాధ్యమగుగిరి అర్హతగల టీచర్లకుగూడ హెచ్చుజీతనముల నిప్పించగలందులకును, సంఘమువారు తాలూకా బోర్డువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

బ్రయినింగు కాబడి బరీక్షలో కృతార్థులుకాని ఉపాధ్యాయులకు 10 సంవత్సరముల సర్వీసుయున్నచో వారిని అర్హు

జూ బు లు

శ్రీ కృష్ణదేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయము

వైదరాబాదు (దక్కను)

రక్తక్షీణము పలిక ఫాల్గుణ బ ౧౦ లు గురువారమునకు పరియగు (19 మార్చి 1925) నాడు కవిబ్రహ్మయగు శి క్కన సోమయాజి జన్మదిన మహోత్సవము బ్రహ్మశ్రీ చక్రపిళ్ల వెంకటకాశ్రమ కేతావధానిగారి యాజమాన్యము క్రింద జరుపబడును. "జగమెతినవానికి జంధేమేల?" అనునట్లు శ్రీ తిరుపతి వేంకటేశ్వరకవులలో నొకరగు వై వేంకటకాశ్రమిగారి విషయమై తెలుపుట యవసరము. వీరు 17 తేది మార్చి నాటి రాత్రి మెయిలులో బెజవాడ స్టేషనులో బయలుదేలి 18 వ తేది ఉదయము వైదరాబాదుకు తాగలుగుదురు. వీరికి వృద్ధాప్యము సమీపించుటచేతను, దేశాటనను విరమించుకొనియున్న వారు గనుకను, నికముం డిట్టియవకాశము మననిజాంరాష్ట్రోంధ్ర భాషాభిమానులకును, పండితులకును, దొరకుల దుర్లభము కావచ్చును. కనుక నిజాంరాష్ట్రమునందలి ప్రతి గ్రంథాలయప్రతి నిధియు వీరి సందర్శనభాగ్యమునైనను జొందగలుగుదురను తెలంపున ఈ వార్తను ప్రచురించుచున్నాను.

నామవల్లి శారీశంకరవర్మ.

శ్రీ శేలగు వానరాశి సత్యనారాయణగారు-కాకినాడ

వీరు వైశ్యులు, వర్తకులు. 84 సంవత్సరముల వయసున ఈనెల 10 తేదిని మధ్యాహ్నము 1గంటవేళ ఉపరితీర్తులవ్యాధిచే గతించిరిని తెలుపుటకు చింతిల్లుచున్నారు. వీరి అకాలము రణనాదకముగ 11 తేదిని కాకినాడ బస్టేయందలి హిందూమహమ్మదీయనర్తక కార్యాలయము లన్నియు పూర్తిగా మూయబడినవి. ఇట్లు చేయుటకు వీరియందు అన్ని బాపతుల వర్తకులకు గల గౌరవప్రేమయే కారణము. పూర్వము యీగ్రామవాస్తవ్యులయ్యన పిన్నకయనున యితరప్రాంతముల నెవరించి 20 సంవత్సరములవాడు యిచ్చటికి వచ్చి వర్తకమున దినదినాభివృద్ధి నొంది పెక్కుమటుంబముల పోషించుభారమును వహించి విశాల హృదయాలై ధర్మమార్గానువర్తులగుచు సర్వజనస్పృహకర్షణలై పవిత్రమైనపేద్రప్రతిష్ఠలను పొంది నిర్మలహృదయులై తమనలుపురుచిన్నికుమారులకు భాగ్యను బండుగులను స్నేహితులను విడిచి దివికేగిన వీరియాత్మకు కాంతిలగునటుల భగవంతుని ప్రార్థించువు వారికుటుంబమునకు మాసానుభూతిని మాపుచున్నాము.

కాకినాడ పురవైశ్యులు.

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ సాధారణసభ

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ సాధారణసభవారు 27-2-25 వ తేదిని దేవరపల్లిలో సమావేశమై శ్రీయుత బులుగు సాంబమూర్తిగారి అధ్యక్షతక్రింద ఈక్రింది తీర్మానములు కావించిరి.

1 సుప్రసిద్ధులయిన ఆంధ్రచిత్రకారు లగు శ్రీయుత దామెర్ల రామారావు పంతులుగారి ఆకాలమరణముచే భారతదేశచిత్రకళకు సంభించిన యపార నష్టమునకు గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారు వగమచు వారికుటుంబమునకు తమ సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు.

ఈతీర్మానమును అధ్యక్షులు రాజమహేంద్రవరములో జరుగనున్న స్వార్థకసభకు తంతిమూలముగా పంపుటకు తీర్మానించడమైనది.

2 ప్రతినెల 20 వ తేదికి తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము వారు కాంగ్రెసు సభ్యులనుండి నూలు వసూలుజేసి, మొత్తపు గజములలో 60 0/0 తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములు మన హాయించి 15 0/0 జిల్లాసంఘమునకును, 25 0/0 రాష్ట్రీయ సంఘమునకును సరాసరి పంపించవలెను.

మరా:-అఖిలభారత సంఘమువారి కియ్యవలసిన 10 0/0 రాష్ట్రీ సంఘమువారే పంపుకొందురు.

తనందిన టీచర్లుగా భావించి అర్హతగల వారి కిచ్చు హక్కులనే వారికిగూడ యిప్పించగలందులకు సభవారు కోరుచున్నారు.

బ్రయినింగు అయిన పి. టి. సి. లు, రి సంవత్సరముల కాలములో ప్రాక్టికల్ పరీక్ష పాస్సు కాకపోయినను, రి సంవత్సరములు వజరు వారిని టి. టి. సి. ల వలె భావించవలెనని సభవారు కోరుచున్నారు.

పారనంది వెంకట శీతారామసామి

సంఘకార్యదర్శి, బారును.

రాచిన్నన్ను "వేటెంటు" బార్లి

ఈ బిడ్డకు స్వాభావికమైన పాలుయిచ్చుటకు
మీరుచేసి ప్రతి బిడ్డ తల్లికిని, శ్రీకృష్ణమైన ఆహార
మేది యను పంజాయము గలుగుచున్నది. బిడ్డకు
సులభముగా శిశువును నడిచి రాచిన్నన్ను
"వేటెంటు" బార్లితో తయారు చేయబడిన
గంటలో ఆవు, లేక గేదే, లేక మేకపాలు, లేక
కాచిన లేక దబ్బాపాలు, లేక యితర యేకద్రవ్య
పాలునుచేర్చి యిచ్చినను మంచిది.

రాచిన్నన్ను "వేటెంటు" బార్లితో
తయారు చేయబడిన గంటని, లేక అల్పాహార
మును బిడ్డ తల్లికి యిచ్చి, బిడ్డకు పాలును భారా
కముగా యిచ్చుటకు తోడ్పడును.

బుహీనులకు నిద్ర చాల మంచిది.

ముఖ్యముగా జ్వరముచే బాధపడువానికి మిగత
పదార్థములన్నియు నిమనమగునప్పుడు ఇది రక్త-
మును: చల్లపరచి కడుపులో యిముడునట్లు
జేయును.

రాచిన్నన్ను "వేటెంటు" బార్లితో
తయారు చేయబడిన గంట లేక అల్పాహారము
వైద్యులచే గొప్పగా సిఫార్సు చేయబడుచున్నది.
తరచుగా నీవునున్నచోటో కలపబడి, మలిన
ముగానుండు పెరల్ బార్లిని వాడుటకు మానుడు.

No. 1.

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని సెక్కులకుమంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యుడేశ మూలికల సంపుటిచే
హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాతి
మైనమందు. ఇది ఇప్పుడెప్పుడు తయారగుచున్న శ్రీకృ
మందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునం దంతటను
వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన. దివ్యామృతము
నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, బిళ్ళలు, పోటు
తెలుగులు, మొదలగు బాధలకు అమృతాంజనము ప్రథమ
సహాయముగా వెంటనే పనిజేయును. చర్మముపై
రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సంయతము
పోగలవు. నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందును శరీరాంగములకు
ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి కిథిలపదార్థము
లను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము జేయుచున్నది.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జికి మంచిది.

దంతచూర్ణము

కుండ్లపోటుకు తీపులకు మంచిపాడుము.

మోహిని తైలము

వెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువచేయును

ప్రిపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు - బొంబాయి

అన్నిసాపులో దొరకును

8 గాంధీవహాత్ముని సమక్షమున, జిల్లాతరపున శ్రీయు
త బులును సాంబమూర్తిగారు ప్రకటన జేసినరీతిని జిల్లాలో
1000 మంది సభ్యులను చేర్చుటకు ఇంతవరకు తాలూకా సంఘ
ములు విశేషముగా పనిచేయకపోయినను, వెంటనే తాలూకా
కు 150 మంది సభ్యులకు తక్కువ కాకుండ చేర్చుటకు కోరబడు
చున్నారు.

4 జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘమునకు ఫిర్యాదునుండి సభ్యు
లను ఏప్రిలు 10 వ తేదీలోగా ఎన్నుకొని ఆలోచన చేసే నూతన
సంవత్సరతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములు కూడ స్థాపనచేయు
టకు కోరబడుచున్నారు.

మ.రా:—మార్చి 1 వ తేదీకి నూలు చందా నియ్యని
ఎన్నిక సభ్యులు తమ స్థానమును కాళిజేసినట్లు తలంపబడు
చున్నారు.

5 రాష్ట్రసంఘమునకుకూడ సభ్యులను ఎన్నుకొనుట తా
లూకాకాంగ్రెసు సంఘములు ఏప్రిలు 10వ తేదీలోగా ప్రా
చేయవలెను.

6 రాబోవు లోకలుబోధ ఎన్నికలలో కాంగ్రెసుపక్ష
మున నిలచిన ఆభ్యర్థులకు జయము కలుగునట్లు తాలూకాలోని
కాంగ్రెసుసభ్యులను వోటరులను తగురీతిని సహాయముచేయు
టకు ఈసంఘమువారు కోరుచున్నారు.

7 గోదావరిజిల్లా ఖడ్గరుబోధనారు ప్రతితాలూకా
కాంగ్రెసుసంఘమునకు అవసరమువెంటనే వారుకోరినన్ని ఏకు
లను బదులుగా సప్లయి చేసి వానికెరిగినకీమ్యును నూలురూప
ముగా వనూలుచేసికొనుటకు కోరబడుచున్నారు.

గో. జి. కాం. సంఘము } మ. వెంకటరమణయ్య,
రాజమహేంద్రవరము } కార్యదర్శిగాను

శ్రీనరసన్నపేట రేంజి ప్రాథమికోపాధ్యాయ
నాన్ మిషను యాజమాన్యసంఘ ద్వితీయవార్షిక
మహాసభ-ఉర్దూ-1925 మే 2 వవారము

శ్రీ ఉర్దూజమిందారువారి ఉదారభావము
ఈ మార్చి 1 తేదీని ఉర్దూములో మ|| రా|| రా|| శ్రీ

ఆకెళ్ల ఆదివారాయన పంతులుగారి యాధిపత్యమున జరిగిన
మాసంఘస్థాయిసంఘసభలో సాధారణ కార్యక్రమము జరిగిన
వెనుక ద్వితీయవార్షిక మహాసభను గురించి యేర్పాటులు
జరిగినవి.

ఈ సంఘముయొక్క ద్వితీయమహాసభలో బాటు శ్రీ
కాకుళం డివిజనులోని లోకలుబోధ న్యూర్ల టీచర్ల మహాసభ
జరుపుటకును అందులకుగాను యీరేంజిలనుండి (డివిజనులోని)
సెంటరుకు అధ్యక్షుడు 5 గుర్తైన ను టీచర్లు హాజరునట్లు వారిని
కోరుటకును తీర్మానింపబడెను. డివిజనులోని నాన్ మిషను
యాజమాన్యసంఘము సేర్పాటుచేయుటకుగాను జిల్లాసంఘమున
కెన్నుకొనబడియున్న డివిజనులోని యితరరేంజిల ప్రతినిధులను
హాజరుటకు కోరుచు తీర్మానింపబడెను. వీరెట్టి రుజుముల
నీయనక్కరలేదు.

ఈ సభలలో బాటు చేతిపనుల వస్తుప్రదర్శన సేర్పాటు
చేయబడింది యున్నాము గాన జిల్లాలోని యుపాధ్యాయులం
దీక్షయమై యుత్సాహ మున్నవారు పాల్గొనవలెనని మా
కోరిక.

ఈ సభల వ్యయమునకుగాను మారేంజియందలి యుపా
ధ్యాయులును, మేనేజరును తలకొకరూపాయి చందా నిర్ణయం
చుకొనియున్నారు. ఈ స్వల్పమొత్తము చాలదని తలంచి,
మా ప్రాంతమందలి విద్యాభిమానులనుండి విరాళముల సంపాదించి
పయత్నించుచున్నాము. అందులకై ప్రప్రథమమున శ్రీఉర్దూ
జమిందారువారిని దర్శించి యుంటిమి. శ్రీవారు స్థలమును పా
త్రసాహులు నిచ్చుట కంగీకరించి యన్నదానము నిమిత్తము
నూరు రూపాయిల విరాళమును వాగ్దానముచేసి తమయదార
భావమును వేవలమగు యుపాధ్యాయులయందు సానుభూతి
యు గవలరచినందులకు, శ్రీవార రెంతయవంజినీయులు. ఇయ్య
దింతకుభాగమునకుగ నున్న సభలకు తప్పకవిద్యాభిమానులందరిట్టి
సానుభూతియు సుదారస్యభావమును కనబరచెదరని నమ్ముచు
మహాసభలు జయప్రథముగ సాగింపగలమను చైర్యముతో
నున్నారము.

కార్యక్రమమున సరియగు తేదీలును సకాలములో ప్రక
టింపగలము. ఇతరవిషయములను కార్యదర్శి ప్రాయశఃజెడయు
ర. వెంకటనరసయ్య

జలుమారు
గంజాంజిల్లా.

ఉపాధ్యక్షులు
సా. సాంబశివరావు,
ని. సత్యనారాయణమూర్తి
కార్యదర్శులు

కిరసనాయిలు అమ్ముటకు యేజెంటుకావలెను

వివరములకు వెక్సెన్ రేనియా ఆయర్ కంపెనీ ఆఫ్
యిండియా లిమిటెడ్, వార్డెన్ రోడ్, వజీర్ వీజిన్స్ తెనాలి
ప్రాయవలెను.

జవ్వాజి వెంకటలక్ష్మీనరసింహ్వారావు

మాత్రసంబంధ వ్యాధిచేకలిగిన నరముల బలహీనతకు అమోఘమైన నివారిణి

నేను అతిసరముల బలహీనత, తలదిమ్మ, కండ్లమంట,
చదుపుటకు అంబుష్టుగా నుండుట మున్నగువాటిచే బాధపడు
చుంటిని. నేను అనేకవైద్యులయొద్ద చికిత్స చేసుకొనియు
గుణముగపడలేదు. అధ్యవ్యవహారమున పండితస్వామి శ్రీనివాస
అయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని, 10 దినములలోనే
మంచిగుణము గలిగినది. నేను గడచిన 25 దినములనుండి వారి
వద్దనుండి ఔషధను నేనించుచున్నాను. నేనిప్పుడు చాల
ఆరోగ్యస్థితిలో నున్నాను.

వారి సలహాకట్టుము రూ. 15-0-0

డి. కోదండరామరెడ్డి, డి. కోదండరామరెడ్డి,
కోవూరు నెల్లూరుజిల్లా, 11-2-1925, ఎంజినీరింగుకళాశాల, గిండి.

అన్యతాంజనము

అన్యతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బితో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.

చూడుడు!

పాండురంగ సినిమా

చదువుడు!

దెనర్జి పేట ఏలూరు కృష్ణాజిల్లా

మాతముగా నిర్మించబడిన ఈ చోటులో ప్రతిదినము శంకుస్థాపన సాయంత్రము 6 గంటలకు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభము. ఎంతో శంకలు ప్రతిక్షాతనగలవు. రిజర్వేషన్లు సోఫాలు ప్రారంభదినము ముందు తెలియపరచబడును. 1850 ఎలక్ట్రిక్ లైటులతోను, శంకలతోను విశాలమయిన ప్రదర్శనమును సేత్రానందకరమేగాక సంపూర్ణస్వాగతమునందును చుట్టూ చూడవలయును. శాటకములు అడుటకు పెద్దపేజీగూడగలదు. వైజిపాదపు 18 గజములు వెడల్పు 16 గజములు ఈ చోటు అట్లు కావలసినవారు ఈ క్రిందిచిరునామాకు వ్రాసివివరములు తెలుసుకొనవచ్చును. ఏప్రిల్ 1వ తారీఖునంచి వీలు ననుసరించి హాలునాటకములకుగాని పాటకచేరీలకు గాని వున్నట్లుగాని సరకుమైనకేటకు అడ్డెత్తివేయబడును. సమస్తజనులకు తెలియగలంబులకు కథాసంగ్రహము ఆంజనరసపుడు మి. రా. శ్రీ అల్లూరి నారాయణరాజుగారిచే ఆంధ్రవాణిలో చెప్పబడును. ఆసమయముననే శోభనీయము తలవాణియ్యద్యములు ప్రవీణులచే జాయించబడును.

గుత్తా వెంకటయ్యచౌదరి.

మేనేజరు.

9-8-25

అలస్యము చేయక ఒక దఫా మా ప్రదర్శన శాలకు వచ్చి పరీక్షింపుడు: 1824

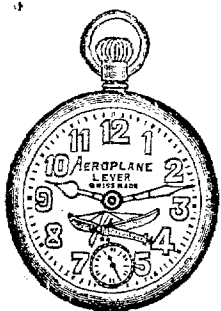

నాగవత్తులు

ఇవి 6 సవరములు మొదలు 14 సవరములకు అనేక మోస్తరులలో నవనాగరికమునకు తగినట్లు తయారుచేయబడును. పాతికాపరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము వెడల్పువరకు చేయవచ్చును. వీటికి తరుగుసహా మజూరి రు. 25 లు మొదలు రు. 85 లు వరకు గలదు. పుష్కరా గములు, పట్టెకంపులు, నత్తుములు మొదలగునవి గలవు.

చేర్చినవాటికి ప్రత్యేకముగా సాము యియ్యవలెను. అన్ని రకపు వెండిసవరములంగారు నగలు, సామానులు స్టాకు లో సిద్ధముగానున్నవి. ఒకసారి వచ్చి ఒక చిన్నఉరువునమావద్ద తీసిన మానమృతము మీకు తెలియును.

మాచి తెలిచితపు 172 ఫుటల క్యాటలాగు 1-కి రు. 1. తెలిఫోను నెం. 802 తంజివిలాసము "ఉమ్మిడియార్" ఉమ్మిడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ, నగలసవరములు, 25, వైబాబాద్రుడోడు, మదరాసు.

మీకు లాభకరము కాదా?

ధర స్వల్పములో కాకుండా, ఫలమును అధికముగయుండునట్లువు మీకు దొరుకుట మీకు లాభకరముకాదా? మాయొక్క ఆకాశవిమానముగల జేబు రేడియోగడియారములు రాత్రియందును, పగలుకాలములలోను గంటనుచూపును. మంచిప్రకాశముగ అధికమైన పూడమైన చీకటిలో కుభ్రముగ తెలుసును. ధరస్వల్పము. కాలమునకు సరియైన గంటను చూపును. కొద్దియే యున్నవి. రేడియోజేబు ధర 1 కి రు. 4-0-0. సాదా 1 కి రు. 8-8-0.

విలాసము:— కష్టను వాచి కంపెనీ, తపాలుపేట 265 మద్రాసు.

శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణము

194

ఓంకారము జేదములకు మూలమైనట్లును గాయత్రీమంత్రము మంత్రములకెల్ల ప్రారంభమైనట్లును శ్రీమద్వాల్మీకి విరచిత రామాయణము కావ్యములకెల్ల నాదియై యలరారుచున్నది. సర్వోత్కృష్టతగల యీ రామాయణమహర్షవసునకు మహానీయు లనేకు లనేక సంస్కృతవాగ్ధ్యానతీరముల శేర్పరచియుండిరి. అందుఁ గొన్ని ముద్రింపఁబడి దర్శనీయములుగను గొన్ని ముద్రింపఁబడని దర్శనసౌలభ్యము లేకయుండుటయొక గాంచి బ్రహ్మశ్రీ భవిషిపాటి కామేశ్వరశాస్త్రిగారు ముద్రితాముద్రిత వ్యాఖ్యానములఁ జాలవఱకు సంతరించి పండితులు పామరులు త్రిమతస్థులు తదితరులు సంస్కృత వ్యాఖ్యానతీరముల నుగమముగాఁ బ్రవేశించి చూచి యందలివిశేషములగాంచి సంతసించునట్లు నాకనాఁబరగు సంపూర్ణాంధ్ర వ్యాఖ్యానమును, ప్రతిశోకమునకు ప్రతిపదార్థము, తాత్పర్యము, విశేషార్థములు, కథాసందర్భము ననుసరించి చిత్రపటములును గలిగి యలరారునట్లు) రచించి 50 పానుల డబుల్ రాయల్ వైజ్ఞాన్యకాగితములమీద రెండుమాసముల కొక్కొక్కసంపుటముగాఁ బ్రకటింపుచున్నారు. సంపుటము 200 పుటలు గలిగి బైండు చేయఁబడియుండును. జీవితశేషము పండుగడుపు బద్ధకంకణలై శ్రీ శాస్త్రిలవారు దీనగతి రాజకీయ నైతిక సాంఘిక మతభర్తృములను, ఐహికాముష్మిక మార్గములకు గరతలామలకముగాఁ జేసి ముద్రించుచున్నారు. ప్రతి భారతీయాంధ్రుఁడు బలిపడగిన గ్రంథము. ఇంతవఱకు బాలకాండమున నైదసంపుటములు ముద్రింపఁబడినవి. అయోధ్యాకాండ సంపుటములు ముద్రింపఁబడుచున్నవి. సంపుటము లన్నియుఁ దెప్పించుకొనునారు కాశ్యోత చందాదారులుగా నెన్నఁబడుదురు. కాశ్యోతచందాదారులు మొదలు రు. 0.8-0 లు ప్రవేశింపవలెను.

సంపుటము 1 కి పోస్టుఖర్చులుగాక చందాదారులకు రు. 1-2-0, ఇతరులకు రు. 1-4-0. వివరములు మాకు వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

విలయనాదు:—

శ్రీ మద్వాల్మీకిరామాయణ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము,

ఆర్యాపురము, రాజమహేంద్రవరము.

రత్నపురుష లేహ్యం

శుక్లనష్టమును పోగొట్టి బలము గలగజేయు అద్భుత లేహ్యం. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లనష్టమైనను పోగొట్టినది అనేకులు కొనియాడినారు. ఈలేహ్యమువల్ల మేహమువలె వచ్చినదగ్గు. మూత్రకోగములు కూడా తగ్గును. డబ్బీ రు. 4-0. (మహాద్రాక్షాది మూర్తము)కుసముమొదలగుస్త్రీల సమస్త కోగములను పోగొట్టి సంతానము కలుగజేయును. నెల రోజుల మందు రు. 4 లు.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల గోదావరజిల్లా(రాయవరం)

“కంటిలోని నలుసు” అండ్
“ప్రాచీనసాహిత్యము”

అచ్చగుచ్చును

కవిసార్వభౌమ డాక్టరు రవీంద్రనాథతామర్ గారి వంగ భాషయందలి “చోభరబాలా,” “ప్రాచీనసాహిత్యము” లకు వి. వి. సుబ్బారావు, బి. ఏ. ఎల్. టి. పండిత టి. రామ శర్మగారి లానర్షిన యాంధ్రానువాదము. మొదటిది సామాజిక నవల. పాత్రపోషణ మత్యద్భుతము. గంభీర భావగర్భితము. వెల రు. 1-8-0. రెండవది ప్రాచీనసాహిత్య విమర్శనము. ఇట్టి గ్రంథమాంధ్రమున నరది; వెల రు. 1-0-0. 30-4-1925 లోగా వార్షికపంపువారికి రు. 1-2-0, రు. 0-12-0 మాత్రమే కనుక మీ యార్డర్లను త్వరగబంపుడు.

వి. వి. సుబ్బారావు, బి. ఏ. ఎల్. టి.

పత్రికొండ, కర్నూలుజిల్లా.

శ్రీ సకలతత్వార్థదీపిక-(వచనము)

గ్రంథకర్త:— శ్రీ కాశీనాథుని సుబ్రహ్మణ్యం అయ్యవారుగారు, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

ఈగ్రంథము తత్త్వవిషయమును సంగ్రహముగ బోధింపును. ఇందు శ్రుతిస్మృతులనుండియు నితరసంస్కృతాంధ్ర వేదాంతగ్రంథములనుండియు ప్రమాణము లచ్చటచ్చట గలవు.

తైలీ సులభము. ౧౮ అధ్యాయములు. ఇందలివిషయములు:—

1. సమశీష్య సందర్శనము, 2. సుయలక్షణములు, 3. నిర్గుణపరబ్రహ్మము, 4. ప్రణవము, 5. సనానస్వరూపనిర్ణయము, 6. త్రిమూర్తులయొక్క యుత్పత్తి, 7. సుత్రయ వివరము, 8. పంచభూతోత్పత్తి, 9. జీవిత గమనాగమనములు, 10. అన్నస్వరూపము, 11. చక్రవిషయము, 12. అజపాగాయత్రీ, 13. చక్రాంతర్గత విషయములు, 14. పంచకోశ వివరము, 15. పిండోత్పత్త్యాది ప్రకరణము, 16. వైరాగ్యప్రకరణము, 17. పంచీకరణము, 18. చతుర్వింశతి తత్త్వవివరము, 19. సృష్ట్యాది విషయవివేచనము, 20. నిత్యకర్మానుష్ఠానవిధులు, 21. భస. స్నాన, భస్మస్థూళన, భస్మధారణాదివిధి, 22. రుద్రాక్షధారణవిధి, 23. మడతీరీ మంత్రోద్ధారణము, 24. శివార్చనక్రమము, 25. భస్మధారణావళ్యకత, 26. భక్తి, 27. జీవేశ్వరవిషయము-జీవుడు, 28. ఆత్మస్వరూపము, 29. ముక్తి, 30. మహావాక్యములు, 31. ప్రభులింగలీల-తత్త్వబోధ, 32. సర్వమతైకమత్యము, 33. శివుడు తామనుడు కాడు, 34. ఈశ్వరుడు పర్వకర్మాధిపతి, 35. ” సూర్యమండలాంతర్వర్తి, 36. గాయత్రీ, 37. భగవచ్చబ్ధవిరూపణము, 38. చాతుర్వర్ణ్యవైవారాధనక్రమము, 39. శివతీర్థప్రసాదగ్రహణము, 40. జయోడి హోమవిషయము, 41. ఉపసంహారము.

మఱియు నిందు తెలుగున విశ్వేశ్వరతారాశి సంస్కృతమున శివమానసిక స్వానస్తోత్రము, శ్రీరామచోక్త శివభుజంగస్తోత్రము శ్రీకనకదుర్గాష్టకము గలవు. దీనివెల రు. ౧౦-౦.

గ్రంథకర్తగారియొద్దను, బెజవాడ వాణిమద్రాక్షరకాలాంధ్రపండితులు శ్రీ కాశీనాథుని చినవీరభద్రయ్య అయ్య వారుగారియొద్దను ప్రతులు క్రయమునకు దొరకును. 195